

ልትመለከተው ይገባል?
የእግዚአብሔር
ቅዱስ ቀናት
ወይስ የአጋንንት በዓላት?

የተለያዩ የአምልኮ ቀናትና በዓላት ከየት እንደመጡ ታውቃለህ?

« "የጴንጤቆስጤም ቀን በደረሰ ጊዜ ሁሉም በአንድ ልብ ሆነው አብረው ሳሉ፤ « በአንድ በታ::" (Acts 2:1)

Bob Thiel, Ph.D.

ልትመለከተው ይገባል?

የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት ወይስ የኢጋንንት በዓላት?

በBob Thiel, Ph.D.

የእግዚአብሔር የበዓላት ቀናት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተዘርዝረዋል?

ኢየሱስ የትኞቹን ቀናት ጠብቋል?

ሐዋርያት የትኞቹን ቀናት አክብረዋል?

የመጀመሪያዎቹ የክርስቶስ ተከታዮች የትኞቹን ቀናት ይጠብቁ ነበር?

ማንኛውንም በዓላት ታከብራለህ?

ከየት እንደመጡ ታውቃለህ?

እርስዎ እና ሌሎች ለምን እነሱን እንደምታዩት ታውቃለህ?

ሃይማኖታዊ አንድምታ አለው?

ምናልባት የኢጋንንት በዓላትን እያከበሩ ይሆን?

እግዚአብሔር ምን አይነት ቀናትን መጠበቅ እንደምትችል ግድ ይለዋል?

ክርስቲያን እንደሆንክ የምታምን ከሆነ፣ ኢየሱስ የሚያወግዛቸውን ኢጋንንታዊ ወይም አረማዊ ድርጊቶችን ታከብራለህ? ከሆነስ፣ በዚህ ጉዳይ ላይ ኢየሱስን መከተልህ እውነት ለአንተ በቂ ለውጥ ያመጣል?

ISBN 978-1-940482-17-0

Copyright © 2016/2017 by Nazarene Books. Edition 2.2. Produced for the Continuing Church of God and Successor, a corporation sole. PO Box 109, Grover Beach, California, 93483 USA.

ክሬዲቶች፡የሸፋን ፎቶ የተነሳው በኒውዚላንድ በጴንጤቆስጤ ቀን በጀይስ ቲኤል ነው። የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች በሁሉም ቦታ ጥቅም ላይ ይውላሉ፤ ስምም ሆነ ምህጻረ ቃል ካልተሰጠ፣ New King James Version (NKJV) እየተጠቀሰ ነው (ቶማስ ኔልሰን፣ የቅጂ ሙብት © 1997፤ በፈቃድ ጥቅም ላይ ውሏል)።

ይዘቶች

- 1. ቅዱስ ቀናት ከታዋቂ በዓላት ጋር ሲነፃፀሩ**
- 2. ፋሲካ፡- ስለ ክርስቶስ ሞት ብቻ ነው?**
- 3. የሚከበርበት ሌሊትና የቂጣ ቀናት**
- 4. ጴንጤቆስጤ፡ ስለ ጥሪህ እና ስለ አስደናቂው የእግዚአብሔር ስጦታ እውነት**
- 5. የመለኮት በዓል፡ የክርስቶስ መመለስ እና ወደ እሱ የሚመሩ ክስተቶች**
- 6. የስርዮት ቀን፡ ሰይጣን ተባረረ**
- 7. የዳስ በዓል፡- በክርስቶስ ግዛት ስር ዓለም ምን እንደሚመስል የሚያሳይ ፍንጭ**
- 8. የመጨረሻው ታላቅ ቀን፡ ለሰው ልጆች የእግዚአብሔር አስደናቂ የማዳን እቅድ**
- 9. የተሳሳቱ ትርጓሜዎች እና ሰንበት**
- 10. እንደገና የታሸጉ የአጋንንታዊ በዓላት**
- 11. የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት ወይስ ውሸቶች?**

የቅዱስ ቀን የቀን መቁጠሪያ

የእውቂያ መረጃ

ማስታወሻ፡- ይህ መጽሐፍ ከእንግሊዝኛው እትም በሰው ሠራሽ አስተውሎት የተተረጎመ ነው፤ ስለዚህ አንዳንድ አገላለጾች ዋናውን ጽሑፍ ሙሉ በሙሉ ላያንጸባርቁ ይችላሉ፤ ሆኖም ለዋናው ቅርብ እንዲሆኑ ተስፋ እናደርጋለን። የእንግሊዝኛው እትም በ <http://www.ccog.org> በነጻ በኢንተርኔት ማግኘት ይቻላል።

1. ቅዱስ ቀናት ከታዋቂ በዓላት ጋር ሲነፃፀሩ

ክርስትናን ከሚናገሩት በርካታ ቡድኖች መካከል ሁሉም ማለት ይቻላል አንዳንድ በዓላትን ወይም የቅዱሳን ቀናትን ያከብራሉ።

የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ወይስ አጋንንታዊ በዓላትን ማክበር አለብህ?

ቀላል መልስ ያለው ቀላል ጥያቄ ይመስላል። እና መጽሐፍ ቅዱስን ለማመን ፈቃደኛ ለሆኑ ሰዎች፣ ከተለያዩ ሰዎች ይልቅ፣ እንደዚያ ነው።

ቅዱስ ቀናትና በዓላት ከየት መጡ? ከመጽሐፍ ቅዱስ የመጡ ናቸው ወይስ ከባህላዊ አረማዊ/አጋንንታዊ ምልክታዎች ጋር የተያያዙ ናቸው?

ክርስቲያን እንደሆንክ የምታምን ከሆነ፣ የትኞቹን ቀናት፣ ካሉ፣ መጠበቅ እንዳለብህ እና ለምን እንደሆነ በትክክል ታውቃለህ?

ይህ አጭር መጽሐፍ በዓመታዊው የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት ላይ ያተኩራል እና ሌሎችም የሚያከብሯቸውን አንዳንድ ዓመታዊ በዓላትን በተመለከተ መረጃ ይዟል።

ቃሉ የበዓል ቀን

እንደ ዌብስተር መዝገበ ቃላት ከሆነ፣ ቃሉ holiday መጀመሪያ የመጣው ከጥንታዊው እንግሊዝኛ hāligdæg ነው። ሰዎች አሁን የሚያስቡት ቢመስልም፣ ይህ ቃል በእውነቱ ለዕረፍት ጊዜ ማለት አልነበረም -- የበዓል ቀን ማለት ነበር እንጂ ቅዱስ ቀን ማለት ነው።

እርግጥ ነው፣ ሁሉም 'በዓላት' ሃይማኖታዊ የተቀደሰ ቀን ተብለው የታሰቡ አልነበሩም። ብሔራዊ በዓላት ሃይማኖታዊ እንደሆኑ ተደርገው አይቆጠሩም ነበር፤ ኢየሱስም ቢሆን ከእነዚህ ውስጥ አንዱን ወይም ከዚያ በላይ የሆኑትን ያከብር ነበር (John 10:22-23)።

ኢየሱስን በተመለከተ፣ መጽሐፍ ቅዱስ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተቀደሱ በዓላትን እና እንደ ፋሲካ (Luke 2:41-42፤ 22:7-19)፣ የዳስ በዓል (John 7:10-26) እና የመጨረሻው ታላቅ ቀን (John 7:37-38፤ 8:2) ያሉ በዓላትን እንዳከበረ በግልፅ ይዘግባል። አዲስ ኪዳን የኢየሱስ ሐዋርያት ፋሲካን (1 Corinthians 5:7)፣ የቂጣ በዓልን (Acts 20:6፤ 1 Corinthians 5:8)፣ የጴንጤቆስጤ በዓል (Acts 2:1-14)፣

የመለከትና የዱስ በዓላትን (cf. Leviticus 23:24,33-37፤ Acts 18:21፤ 21:18-24፤ 28:17) እና የስርዐት ቀንን (Acts 27:9) እንደሚያከብሩ ያመለክታል።

መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስም ሆነ ሐዋርያቱ አረማውያን ሮማውያን ያከበሯቸውን ሃይማኖታዊ በዓላት እንዳከበሩ በፍጹም አያሳይም። ሆኖም፤ ክርስትናን እንደ ሃይማኖታቸው የሚናገሩ ብዙዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ ካሉ ምንጮች የሚመጡ ሃይማኖታዊ በዓላትን ይከተላሉ።

ሊቀመጡ ይገባል?

መጽሐፍ ቅዱስ የሁሉም ብሔራት ሰዎች የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት የሚጠብቁበት ወይም ለድርቅና ለመቅሰፍት የሚጋለጡበት ጊዜ እንደሚመጣ ይተነብያል (Zechariah 14:16-19)። ጉዳዩ ይህ ስለሆነ፤ አሁን ማድረግ አለበት ወይ የሚለውን ማሰብ የለብዎትም?

እባክዎ ይህንን መጽሐፍ ቢያንስ ሁለት ጊዜ ሙሉ በሙሉ ያንብቡት። አንዳንዶች መጽሐፍ ቅዱስ ስለሚያሳየው ነገር ያነሳሷቸው አንዳንድ ተቃውሞዎች በውስጡ ተካትተዋል። ድርብ ንባብ ሊኖርዎት የሚችሉትን ከባድ ጥያቄዎች እንደሚመልስ ተስፋ እናደርጋለን።

እባካችሁ ይህንን ርዕስ በእውነት ክፍት በሆነ አእምሮ ለማጥናት ሞክሩ። ሁላችንም ሰዎች እነዚህን ዓመታዊ የቅዱሳን ቀናት አቀራረብ በጭፍን ጥላቻ መንፈስ መመልከት ተፈጥሯዊ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ “ከማዳመጡ በፊት የሚመልስ ሰው ሞኝነትና እፍረት ነው” (Proverbs 18:13) ሲል ያስተምራል፤ ስለዚህ እነዚህ ነገሮች እውነት መሆናቸውን ለማየት እንደ ጥንቶቹ የቤሪያ ሰዎች ሁኑ (Acts 17:10-11)።

ስለዚህ፤ ለእግዚአብሔርና ለፈቃዱ በፈቃደኝነት በመገዛት፤ ከጭፍን ጥላቻ የጸዳ ልብ፤ ከራሳችን መንገድ ይልቅ እውነትን የሚፈልግ ክፍት አእምሮ፤ በእግዚአብሔር ቅዱስና ቅዱስ ቃል ፊት እየተንቀጠቀጥን (Isaiah 66:2)፤ እግዚአብሔርን በትሕትና የመንፈስ ቅዱስን መመሪያ እንጠይቅ። እናም በዚህ በጸሎት፤ በመገዛት፤ በፈቃደኝነት፤ በጥንቃቄና በጥንቃቄ ዝንባሌ፤ ሁሉንም ነገር በመፈተን ይህንን ጉዳይ እናጥና (1 Thessalonians 5:21 KJV/DRB)።

የእግዚአብሔር በዓላት እና ቅዱስ ቀናት

የእግዚአብሔር በዓላት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደተዘረዘሩ ያውቃሉ? ይህ የተለመደ አስተሳሰብ ቢሆንም፣ ብዙዎች ይህ እውነት መሆኑን ወይም በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ የት ማግኘት እንደሚችሉ አያውቁም።

ከዚህም በላይ፣ ከእነሱ ጋር አንድ ችግር ያለባቸው አብዛኛዎቹ ሰዎች አሁን ከሚጠቀሙበት የተለየ የቀን መቁጠሪያ ላይ የተመሰረቱ መሆናቸው ነው። የእግዚአብሔር የቀን መቁጠሪያ በመሠረቱ የጨረቃ-ፀሐይ ነው። የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ጊዜ በተሻለ ለመረዳት እንዲረዳዎት፣ የሚከተለውን የመጽሐፍ ቅዱስ የቀን መቁጠሪያ እና የሮማውያን (ግሪጎሪያን) የቀን መቁጠሪያ ንጽጽር ሰንጠረዥ

ወር	ቁጥር ርዝመት		በግሪጎሪያን አቆጣጠር ተመሳሳይ
አቢብ/ኢሳን	1	30 ቀናት	ማርች-ኤፕሪል
ዚፍ/ኢያር	2	29 ቀናት	ኤፕሪል-ሜይ
ሲዋን	3	30 ቀናት	ሜይ-ጁን
ታሙዝ	4	29 ቀናት	ጁን-ጁላይ
አብ	5	30 ቀናት	ጁላይ-ኦገስት
ኤሉል	6	29 ቀናት	ኦገስት-ሴፕቴምበር
ኤታኒም/ቲሽሪ	7	30 ቀናት	ሴፕቴምበር-ኦክቶበር
ቡል/ሔሽዋን	8	29 ወይም 30 ቀናት	ኦክቶበር-ኖቬምበር
ኪስሌው	9	30 ወይም 29 ቀናት	ኖቬምበር-ዲሴምበር
ጤቤት	10	29 ቀናት	ዲሴምበር-ጃንዋሪ

ይመልከቱ (በየዓመቱ በተመሳሳይ የሮማውያን የቀን መቁጠሪያ ቀን ላይ አይወድቁም)፡

(በዚህ ስብሐት መጨረሻ ላይ ቅዱስ ቀናትን የያዘ ዘመናዊ የሮማውያን የቀን መቁጠሪያ ይታያል፡፡)

ስለ እግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት፣ በመጀመሪያ በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ የፕሮቴስታንት እና የካቶሊክ ትርጉምን በማሳየት እንጀምር፡

14 ከዚያም እግዚአብሔር እንዲህ አለ፡- “ቀንንና ሌሊትን የሚለዩ ብርሃናት በሰማይ ይሁኑ፤ እነዚህም ምልክቶች ይሆናሉ፤ ሃይማኖታዊ በዓላትን፣ ቀናትንና ዓመታትን ያመለክታሉ፡፡” (Genesis 1:14፣ የእግዚአብሔር ቃል ትርጉም፣ GWT)

14 እግዚአብሔርም እንዲህ አለ፡ 'ቀንን ከሌሊት ይለዩ ዘንድ ብርሃናት በሰማይ ጠፈር ውስጥ ይሁኑ፤ በዓላትን፣ ቀናትንና ዓመታትን ያመለክታሉ፡፡' (Genesis 1:14፣ ኒው ጀርሳሌም ባይብል፣ NJB)

የዕብራይስጥ ቃል ተጨፋጫፈበቁጥር 14 ላይ የሚያመለክተው ሃይማኖታዊ በዓልን ነው፡፡

መጽሐፍ ቅዱስ በመጀመሪያው መጽሐፉ ውስጥ ስለ ሃይማኖታዊ በዓላት መኖር እንደተናገረ ያውቁ ነበር? የመዝሙር መጽሐፍ እግዚአብሔር ጨረቃን የፈጠረው ለዚህ እንደሆነ ያረጋግጣል፡

19 ጨረቃን የፈጠረው በዓላትን ለማክበር ነው (Psalm 104:19፣ የሆልማን ክርስቲያን መደበኛ መጽሐፍ ቅዱስ)

ይህ ከዚህ በፊት ሰምተኸው የነበረ ነገር ነው?

እግዚአብሔር እዚያ ያስቀመጣቸው “በሰማይ ያሉት ብርሃናት” የሚያከብሯቸው ሃይማኖታዊ በዓላት ምንድን ናቸው?

እንግዲህ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሁሉም ቅዱስ ቀናት (ተጨፋጫፈ) ተዘርዝረዋል እና የተወሰኑ መብራቶች ተጠቅሰዋል፡፡

ብዙዎች ችላ ለማለት ወይም ሙሉ በሙሉ ተሰርዟል ብለው መደምደም የሚፈልጉት በመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውስጥ ነው፡፡ የሚከተለው ከሮማ ካቶሊክ

ትርጉም ኒው አሜሪካን ባይብል (NAB) የተገኘ ነው (NAB ከዚህ በታች ጥቅም ላይ የዋለው አብዛኛዎቹ ፕሮቴስታንቶች የሮምን ቤተክርስቲያን ስለሚከተሉ እና ስለማያከብሯቸው ብዙ ቀናትን በተመለከተ ነው፤ ምንም እንኳን ቅዱሳት መጻሕፍት ምን እንደሚሉ ቢሆንም)፡

²... የእግዚአብሔር በዓላት እነዚህ ናቸው፤ የተቀደሰውን ቀን ታውቋለችሁ። እነዚህ የእኔ በዓላት ናቸው።

³ለስድስት ቀናት ሥራ መሥራት ይቻላል፤ ሰባተኛው ቀን ግን የሙሉ ዕረፍት ሰንበት ነው፤ የተቀደሰ ቀን ነው፤ ምንም ሥራ አትሥሩ። በምትኖሩበት ቦታ ሁሉ የእግዚአብሔር ሰንበት ነው።

4እነዚህ የእግዚአብሔር በዓላት ናቸው፡ በጊዜያቸው የምታውጁአቸውም የተቀደሰ ቀን ናቸው።⁵የእግዚአብሔር ፋሲካ የሚከበረው በመጀመሪያው ወር በአሥራ አራተኛው ቀን፤ ምሽት ላይ ፀሐይ ስትጠልቅ ነው።⁶የዚህ ወር አስራ አምስተኛው ቀን የእግዚአብሔር የቂጣ በዓል ነው። ለሰባት ቀናት ያልበካ እንጀራ ትበላላችሁ።⁷ በእነዚህ ቀናት በመጀመሪያ የተቀደሰ ቀን ታደርጋላችሁ፤ ከባድ ሥራ አትሥሩ። (Leviticus 23:2-7፣ ናባ)

¹⁵ነዶውን ከፍ ለማድረግ ከምታመጡበት ቀን ጀምሮ ከሰንበት ማግስት ጀምሮ ሰባት ሙሉ ሳምንታትን ቊጥሩ፤¹⁶ከሰባተኛው ሳምንት በኋላ ባለው ቀን እስከ አምሳ ቀናት ድረስ ቊጥሩ። (Leviticus 23:15-16፣ ኒአባ)

²⁴... በሰባተኛው ወር የመጀመሪያ ቀን የሰንበት ዕረፍት ታደርጋላችሁ፤ እንደ መታሰቢያ የመለከት ድምፅ፤ እንደ ታወጀ የተቀደሰ ቀንም ታደርጋላችሁ፤ (Leviticus 23:24፣ NAB)

²⁶እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው።²⁷የዚህ የሰባተኛው ወር አሥረኛው ቀን የስርየት ቀን ነው። የተቀደሰ ቀን ይኖራችኋል፤ ራሳችሁን ዝቅ አድርጉ፤ ለእግዚአብሔርም መባ አቅርቡ።²⁸በእግዚአብሔር አምላካችሁ ፊት ስርየት በሚደረግላችሁ የማስተስረያ ቀን ስለሆነ በዚህ ቀን ምንም ሥራ አትሥሩ።²⁹በዚህ ቀን ራሳችሁን የማያዋርዱ ከሕዝቡ ተለይተው ይወገዳሉ።³⁰በዚህ ቀን ማንም ሰው ሥራ ቢሠራ፤ ያንን ሰው ከሕዝቡ መካከል አስወግደዋለሁ።³¹ምንም ሥራ አትሥሩ፤ ይህ በምትኖሩበት ሁሉ ለልጅ ልጃችሁ የዘላለም ሥርዓት ነው።³²የሙሉ

ዕረፍት ሰንበት ነው። ራሳችሁን አዋርዱ። ከወሩ ዘጠነኛው ምሽት ጀምሮ፤ ከማታ እስከ ማታ ድረስ ሰንበታችሁን ጠብቁ።

³³እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው።³⁴እስራኤላውያን እንዲህ በላቸው፡- የዚህ የሰባተኛው ወር አስራ አምስተኛው ቀን የእግዚአብሔር የዳስ በዓል ነው፤ ይህም ለሰባት ቀናት ይቆያል።³⁵በመጀመሪያው ቀን፣ የተቀደሰ ቀን እንደሆነ፣ ከባድ ሥራ አትሥሩ።³⁶ለሰባት ቀናት ለእግዚአብሔር መባ ታቀርባላችሁ፤ በስምንተኛውም ቀን የተቀደሰ ቀን ታደርጋላችሁ። ለእግዚአብሔር መባ ታቀርባላችሁ። የበዓሉ መዝጊያ ነው። ከባድ ሥራ አትሥሩ።

³⁷ስለዚህ እነዚህ የእግዚአብሔር በዓላት ናቸው... (Leviticus 23:26-37፣ ኒአባ)

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔርን በዓላትና የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት በግልጽ ይዘረዝራል። ሆኖም፣ ክርስቲያን ነን የሚሉ አብዛኞቹ ሰዎች እግዚአብሔር የሚያዝዝቸውን ቅዱስ ቀናት በእውነት አያከብሩም።

ማሳሰቢያ፡ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሙሉ ቀን የሚቆየው ከፀሐይ መጥለቅ እስከ ፀሐይ መጥለቅ (Genesis 1:5፣ Leviticus 23:32፣ Deuteronomy 16:6፣ 23:11፣ Joshua 8:9፣ Mark 1:32) ሲሆን ዛሬ ቀናት ስለሚቆጠሩ ከእኩለ ሌሊት እስከ እኩለ ሌሊት አይደለም። እንዲሁም አዲስ ኪዳን ግልጽ ለማድረግ እንደሚረዳው በብሉይ ኪዳን ውስጥ ከቅዱሳን ቀናት ጋር የተያያዙ የአምልኮ ሥርዓቶች ገጽታዎች ቢኖሩም - ለምሳሌ Matthew 26:18፣ 26-30፣ Hebrews 10:1-14 - እውነታው ግን እነዚህ ቀናትና በዓላት አሁንም አሉ እና በጥንት ክርስቲያኖች፣ አሕዛብን ጨምሮ፣ ይከበሩ ነበር።

እኛ በContinuing Church of God ውስጥ ኢየሱስ፣ ደቀ መዛሙርቱ እና ታማኝ ተከታዮቻቸው ያከበሯቸውን ተመሳሳይ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት እናከብራለን፤ እንደ ፖሊካርፕ ዘ ስምርና ያሉ የአህዛብ ክርስቲያን መሪዎችን ጨምሮ። የጥንት እና የኋለኛው ክርስቲያኖች እንዳደረጉት እናቆያቸዋለን። ይህ አይሁዶች እነዚህን ቀናት በሙሉ ምን ማለት እንደሆኑ ወይም ክርስቲያኖች እንዴት መጠበቅ እንዳለባቸው የሚሉትን የአዲስ ኪዳን ትምህርቶች ስለማይቀበሉት፣ አይሁዶች ከሚያከብሯቸው መሠረታዊ ቀናት በተለየ መንገድ ይለያል።

የእግዚአብሔርን በዓላት የሚያከብሩ ብዙ ክርስቲያኖች ይህንን ይገነዘባሉ መጽሐፍ ቅዱስ የቅዱሳን ቀናት የኢየሱስን የመጀመሪያ እና ሁለተኛ መምጣት ያመለክታሉ እንዲሁም የእግዚአብሔርን የማዳን እቅድ በምሳሌያዊ መንገድ ያሳያሉ።

2. ፋሲካ፡- ስለ ክርስቶስ ሞት ብቻ ነው?

ክርስቲያኖች የፋሲካን በዓል ማክበር አለባቸው?

ብዙዎች እንደሚያውቁት፣ የእስራኤል ልጆች በዘጸአት መጽሐፍ ውስጥ ፋሲካን እንዲያከብሩ በተለይ ተነግሯቸዋል። ቤተሰቦች ለመሥዋዕቱ እንከን የሌለበት በግ (Exodus 12:5) ወስደው ነበር (Exodus 12:3-4)። በጉ በአሥራ አራተኛው ቀን በማለዳ ላይ ይሠዋ ነበር (Exodus 12:6) እና ከደሙ የተወሰነው በቤተሰቡ ቤት በር ላይ ይረጭ ነበር (Exodus 12:7)።

እግዚአብሔር የሰጣቸውን እርምጃዎች የወሰዱት ከሞት ‘ተሻገሩ’፤ ይህንን ያላደረጉት ግብፃውያን ግን አልሄዱም (Exodus 12:28-30)።

ብዙዎች እንደሚገነዘቡት፣ ኢየሱስ ከልጅነቱ ጀምሮ (Luke 2:41-42) እና በሕይወቱ በሙሉ (Luke 22:15) በየዓመቱ ፋሲካን ያከብራል።

ፋሲካ የሚከበረው በመጀመሪያው ወር ወር በአሥራ አራተኛው ቀን (Leviticus 23:5፤ በDeuteronomy 16:1 አቢብ ወይም በEsther 3:7 ኒሳን ተብሎ ይጠራል) ነው። ይህ የሚሆነው በዓመቱ የጸደይ ወቅት ነው።

ኢየሱስ ከዚህ ጋር የተያያዙ በርካታ ልማዶችን ቢቀይርም (Luke 22:19-22፤ John 13:1-17)፣ መድኃኒታችንም ደቀ መዛሙርቱ እንዲጠብቁት ነገራቸው (Luke 22:7-13)። እንዲሁም አዲስ ኪዳን ግልጽ ነው፤ በኢየሱስ መስዋዕትነት ምክንያት፣ በጎችን ገድሎ በበሩ መቃን ላይ ደም መቀባት (Exodus 12:6-7) ከእንግዲህ አያስፈልግም (Hebrews 7:12-13፤ 26-27፤ 9:11-28)።

ሐዋርያው ጳውሎስ ክርስቲያኖች በኢየሱስ መመሪያ መሠረት ፋሲካን ማክበር እንዳለባቸው በተለይ አስተምሯል (1 Corinthians 5:7-8፤ 11:23-26)።

መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ “ዓለም ከመፈጠሩ በፊት አስቀድሞ ተወስኗል” (1 Peter 1:20) “ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ የታረደው በግ” (Revelation 13:8) እንደሆነ ያስተምራል። ስለዚህ፣ የእግዚአብሔር በቅዱስ ቀናቴና በዓላቱ አማካኝነት የሚያገኘው የማዳን እቅድ፣ ኢየሱስ “የፋሲካ በግ” መሆኑ፣ ሰዎች በጥላኔቷ ላይ ከመቀመጡ በፊት ይታወቅ ነበር። ለዚህም ነው አንዳንድ የሰማይ አካላት በሰማይ የተቀመጡት፤ ይህም እንዲቻል

አስላቸው!

ሁሉም አብያተ ክርስቲያናት ማለት ይቻላል መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ በተገደለ ጊዜ ከፋሲካ ጋር የተያያዘ ነገር እንደፈጸመ እንደሚያስተምር ይገነዘባሉ።

የዚህን ታላቅ መስዋዕት አሠራር በኤደን ገነት ውስጥ እንኳን ተብራርቷል። ኢየሱስ ከተነበየ በኋላ (Genesis 3:15)፣ እግዚአብሔር የአዳምንና የሔዋንን እርቃንነት (በዚህ ክስተት ውስጥ የኃጢአት አይነት ውክልና) ለመሸፈን አንድ እንስሳ (ምናልባትም በግ ወይም ፍየል) ገደለ (Genesis 3:21)። እንዲሁም አቤል ከመንጋው በግ ሲሰዋ ይህ የመስዋዕትነት መርህ ሲሠራ እናያለን (Genesis 4:2-4)።

በሙሴ ዘመን የነበረው ታዋቂው ፋሲካ የእስራኤልን ልጆች ከግብፅ ነፃ የወጡበትን ሁኔታ ያሳያል (Exodus 12:1-38)። ሙሴ ስለዚህ ጉዳይ የእግዚአብሔርን መመሪያ እንዲሁም የቀን መቁጠሪያውን (Genesis 1:14፤ 2:1፤ Exodus 12:1) እና በዓላትን (ዘሌዋውያን 23) መዝግቧል። ፋሲካ በመሠረቱ የእግዚአብሔርን ልጆች ታላቅ የማዳን ዕቅዱን በየዓመቱ የሚያሳይ የመጀመሪያው ክስተት ሆነ።

በብሉይ ኪዳን፣ ፋሲካ ከግብፅ በርነት ነፃ መውጣትንና የእግዚአብሔርን ጣልቃ ገብነት ያመለክታል። ነገር ግን፣ በትንቢት፣ ኢየሱስ የሚመጣበትንና የፋሲካ በጋችን የሚሆንበትን ጊዜም ይመለከታል (1 Corinthians 5:7)። የዓለምን ኃጢአት ለማስወገድ የመጣው የእግዚአብሔር በግ (John 1:29፤ 3:16-17)።

ኢየሱስ እንደ ሰው በፈጸመው የመጨረሻ የፋሲካ በዓል፣ በዓሉን በኋለኛው ምሽት ላይ ማክበርን ቀጥለ፤ ደቀ መዛሙርቱም በዓሉን እንዲያከብሩ ነገራቸው (Luke 22:14-19፤ John 13:2,12-15) እና በ14ኛው ቀን የኒሳን/አቢብ (Luke 22:14፤ 23:52-54)።

ኢየሱስ ግን ከበዓሉ ጋር የተያያዙትን በርካታ ልማዶች ቀይሯል። ኢየሱስ ያልበካውን እንጀራና ወይን የፋሲካ በዓል ዋና አካል አድርጎታል (Matthew 26:18፤ 26-30) እንዲሁም የእግር መታጠብን ልማድ አክሏል (John 13:12-17)።

ኢየሱስ በምንም መልኩ ዓመታዊ የፋሲካ በዓል እንዳልሆነ አላስተማረም፣ እንዲሁም የግሪክ-ሮማውያንን ወጎች የሚከተሉ ሰዎች እንደሚያደርጉት የቀን ፋሲካን ወደ እሁድ ጠዋት አልለወጠውም። የግሪክ ኦርቶዶክስ ሊቃውንት እንኳን ይህንን ያምናሉ 1ኛ እና 2ኛ የክፍለ ዘመኑ ክርስቲያኖች ፋሲካን በሌሊት ያከብሩ

ነበር (Calivas, Alkiviadis C. The Origins of Pascha and Great Week - Part I. Holy Cross Orthodox Press, 1992) ልክ እንደኛ Continuing Church of God በ21ኛው ክፍለ ዘመን። ፋሲካን መውሰድ ያለባቸው በአግባቡ በተጠመቁ ክርስቲያኖች ብቻ ነው (1 Corinthians 11:27-29፤ Romans 6:3-10፤ Exodus 12:48፤ Numbers 9:14)።

የሮም ቤተክርስቲያን (እንዲሁም ብዙዎቹ የፕሮቴስታንት ዝርያዎች) ፋሲካን እንደሚያከብሩ በይፋ እንደሚያስተምር ሊታከል ይገባል፤ ምንም እንኳን በእንግሊዝኛ ቋንቋ የተለየ ነገር ቢሉትም እና ኢየሱስ እንዳደረገው ባለማክበሩ (Catechism of the Catholic Church. Doubleday, NY 1995, p. 332)።

ወይን፣ የወይን ጭማቂ አይደለም

ኢየሱስ ውሃውን ወደ ወይን ቢለውጠውም (John 2:3-10) እና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ጥቅም ላይ የዋለው የግሪክ ቃል (ወይን(1 Timothy 3:8) የሚያመለክተው ወይንን ነው፤ የተለያዩ ሰዎች ለፋሲካ የሚውለው የወይን ጭማቂ እንጂ ወይን እንዳልሆነ ይናገራሉ። አይሁዳውያን ግን ራሳቸው በፋሲካ ወይንን ይጠቀማሉ (Hirsch EG, Eisenstein JD. Wine. Jewish Encyclopedia. 1907, pp. 532-535)።

ኢየሱስ የወይን ጭማቂን እንዳልተጠቀመበት እንዴት እናውቃለን?

ወይን አብዛኛውን ጊዜ የሚሰበሰበው በመስከረም ወር አካባቢ ሲሆን ፋሲካ ደግሞ አብዛኛውን ጊዜ የሚከበረው ሚያዝያ በሚባለው የሮማውያን የቀን መቁጠሪያ ወር ነው። በኢየሱስ ዘመን፤ ዘመናዊ የማምከን ወይም የማቀዝቀዣ አገልግሎት አልነበራቸውም። ስለዚህ፤ የወይን ጭማቂ በመከር ጊዜ እና በፋሲካ መካከል ይበላሽ ነበር።

ሌሎች ደግሞ አይሁዶች የወይን ጭማቂን ለረጅም ጊዜ ማከማቸት የማይቻል መሆኑን አስተውለዋል (Cf. Kennedy ARS. Hastings Bible Dictionary. C. Scribner Son's, 1909 p. 974)። ስለዚህ፤ ለብዙ ዓመታት እንኳን ሳይበላሽ የሚቆየው ወይን ብቻ ጥቅም ላይ ይውል ነበር። (እንደ ወይን ጠጅ የአልኮል መጠጥ መጠቀም በDeuteronomy 26:14 ላይ የዳስ በዓልን ይደግፋል፤ ግን አስፈላጊ አይደለም።)

ክርስቲያኖች ጳውሎስ እንደጻፈው "በወይን ጠጅ ሰክረው መጠጣት የለባቸውም፤ በዚህ ምክንያት ብዙ ነው" (Ephesians 5:18፤ ኪጄሺ)። በተለምዶ በፋሲካ ወቅት

የሚጠጣው በጣም ትንሽ የወይን ጠጅ ብቻ ነው (አንድ የሻይ ማንኪያ ሙሉ ወይም ከዚያ ያነሰ)።

ፋሲካ የተካሄደው በ14ኛው ቀን ነው 15ኛው አይደለም

አንዳንዶች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለተከበረው የፋሲካ በዓል ቀን ግራ ተጋብተዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ በ14ኛው ቀን ላይ መቀመጥ እንዳለበት ያስተምራል በእግዚአብሔር የቀን መቁጠሪያ የመጀመሪያ ወር ቀን (Leviticus 23:5)።

በ6ቱ ውስጥ በዘጸአት ምዕራፍ 12 ላይ በጉ “በጨለማ” እንደሚታረድ ይናገራል (GWT እና የአይሁድ የሕትመት ማኅበር ትርጉሞች)። 8ኛው ጥቅሱ በዚያች ሌሊት ሥጋውን መብላት እንዳለባቸው ይናገራል። በዚያች ሌሊት ይጠበሳል እና ይበላል። አዎ፣ እንደ በግ አርዶ፣ አንድ ሰው “የመጀመሪያ ዓመት” በግ (Exodus 12:5) ፀሐይ ከጠለቀች እስከ እኩለ ሌሊት መካከል በቀላሉ ማረድ፣ መጥበስ እና መብላት ይችላል - ይህም በመሠረቱ የእስራኤል ልጆች በዘጸአት 12 ላይ በተመዘገበው የፋሲካ በዓል ላይ ያደረጉት ነው። እና በቴክኒክ፣ በExodus 12:10 መሠረት እስከ ጠዋት ድረስ መብላት ነበረባቸው። አሁን መጽሐፍ ቅዱስ የመላእክት ፋሲካ “በዚያች ሌሊት” (Exodus 12:12) እንደተፈጸመ ግልጽ ነው፣ ይህም በ14ቱ ምዕተ ዓመት ምሽት ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ አንድ ጊዜ ብቻ እንደሚሠዋ ያስተምራል (1 Peter 3:18፤ Hebrews 9:28፤ 10:10-14)። በአዲስ ኪዳን፣ ኢየሱስ የመጨረሻውን ፋሲካ እንዳከበረ (Luke 22:14-16) እና እንደተገደለ ግልጽ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ከ15ቱ ምዕራፎች በፊት ከተሰቀለበት እንጨት እንደተወገደ ያሳያል። ለምን? ምክንያቱም 15ቱ “ታላቅ ቀን” ነበር (John 19:28-31)፣ በተለይም የቂጣ በዓል የመጀመሪያ ቀን (Leviticus 23:6)። ስለዚህ፣ ኢየሱስ በ14ኛው ቀን ፋሲካን አክብሮ ፈጽሟል።

የጥንቷ ቤተክርስቲያን ታሪክ ፋሲካ በ14ኛው ቀን ይከበር እንደነበርም ይመዘግባል። በመጀመሪያው፣ በሁለተኛውና በሦስተኛው ክፍለ ዘመን በታሙኑ የአይሁድና የኢዘብብ ክርስቲያን መሪዎች የኒሳን ወር (ዩሴቢየስ። የቤተ ክርስቲያን ታሪክ፣ መጽሐፍ አምስተኛ፣ ምዕራፍ 24) እና ማታ ላይ ይጠበቅ እንደነበር (ካሊሻስ)።

ክርስቶስን የሚናገሩ አብዛኞቹ መሪዎች የፋሲካን አንድ ዓይነት ስሪት እንደሚያከብሩ ይናገራሉ፤ ምንም እንኳን ብዙዎች ስሙን፣ ቀኑን፣ ሰዓቱን ቢቀይሩም፤

ምልክቶቹ እና ትርጉሙ (በምዕራፍ 10 ውስጥ የፋሲካን ክፍል ይመልከቱ)።

መጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ የተሠዋ የፋሲካ በግ እንደሆነ እና ያንን በዓል ያለ እርሻ እንጀራ ማክበር እንዳለብን በግልጽ ያስተምራል፡

፲ አሮጌውን እርሻ አስወግዱ፤ ምክንያቱም ያልበካችሁ እንደሆናችሁ ሁሉ፤ አዲስ ሊጥ እንድትሆኑ። የፋሲካ በጋችን ክርስቶስ ተሠውቶአልና። ፩ኛው በዓሉን እናክብር፤ በአሮጌው እርሻ፤ በከፋትና በከፋት እርሻ ሳይሆን፤ በቅንነትና በእውነት እርሻ በተሞላው ቂጣ እናክብር። (1 Corinthians 5:7-8፤ NAB)

በዓሉ በቅንነትና በእውነት ቂጣ መከበር እንዳለበት ልብ ይበሉ። ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስ የአይሁድ ሕዝብ የሚጠቀምበትን የፋሲካ በግ ምትክ እንደሆነ ተገንዝቧል። ክርስቲያኖች አሁንም ፋሲካን ማክበር እንዳለባቸውም አስተምሯል።

ግን በመሠረቱ ክርስቲያኖች ይህንን እንዴት ማድረግ ሆኑ?

ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ሲል ያብራራል፡-

፳፮ታ ኢየሱስ በተሰጠበት በዚያች ሌሊት እንጀራ ወሰደ፤ 24 አመስግኖም ከበላ በኋላ ቆርሶም። እንካችሁ፡ ብሉ፤ ይህ ስለ እናንተ የተቆረሰው ሥጋዬ ነው፤ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት አለ። 25 እንዲሁም ከእራት በኋላ ጽዋውን አንሥቶ፤ “ይህ ጽዋ በደሜ የሚሆን አዲስ ኪዳን ነው፤ በጠጣችሁት ጊዜ ሁሉ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት” አለ። 26 ይህን እንጀራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ፤ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ፤ እርሱ እስኪመጣ ድረስ የጌታን ሞት ትናገራላችሁና። (1 Corinthians 11:23-29)

ስለዚህ፤ ሐዋርያው ጳውሎስ ክርስቲያኖች ፋሲካን ኢየሱስ የመጨረሻውን ፋሲካ ከእንጀራና ከወይን ጋር በከበረበት መንገድ ማክበር እንዳለባቸው አስተምሯል። ያ ደግሞ በሌሊት እንደ መታሰቢያ ወይም መታሰቢያ ነበር - መታሰቢያ ዓመታዊ በዓል ነው፤ ሳምንታዊ ክስተት አይደለም።

የዮከቶሊክ ቤተክርስቲያን ካቴኪዝምትክክል "ኢየሱስ የፋሲካን ጊዜ መረጠ... እንጀራ አንሥቶ ቆርሶ" እንዲሁም እንዲበላ ሰጠው ይላል።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ኢየሱስ ያልበካ እንጀራ ቆርሶ ለተከታዮቹ እንዲበሉ እንዳስተላለፈ ተመዝግቧል። ኢየሱስም ወይኑን ለተከታዮቹ ትንሽ መጠን እንዲጠጡ አድርጓቸዋል። እኛ በContinuing Church of God ውስጥ ያልበካ እንጀራን እንጸልያለን፤ እንሰብራለን እና እናከፋፍላለን፤ እንዲሁም ታማኝ ተከታዮቹ እንዲበሉ ወይን እናከፋፍላለን። ሆኖም፣ የሮም ቤተክርስቲያን (እንደሌሎች ብዙ ሰዎች) ከእንግዲህ ያልበካ እንጀራን አትሰብርም (ሙሉ 'አስተናጋጅ' ትጠቀማለች) ወይም ወይን ለተከታዮቹ እንዲጠጡ ብዙ ጊዜ አታከፋፍልም (የወይን ስርጭት በሮም ቤተክርስቲያን እንደ አማራጭ ተደርጎ ይቆጠራል፤ እና ብዙውን ጊዜ በፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ አይከናወንም)።

ስለ 'ብዙ ጊዜ... ስለምትናገሩት'ስ?

ፋሲካ ምን ያህል ጊዜ መወሰድ አለበት?

ኢየሱስ እንዲህ ብሏል፡-ይህን እንጀራ በበላችሁና ይህን ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ፥ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ሞቱን ትናገራላችሁና።"

የኢየሱስ መሆኑን አስቡበት ምንም ዓይነት የሚያስታውሰው።

የክርስቶስ ሞት ከእግዚአብሔር ጋር ያስታርቀናል (Romans 5:10)፤ ኢየሱስም ሕይወቱን ለመዳናችን ሰጠ (John 3:16-17፤ Hebrews 5:5-11)። ሞቱ ክርስቲያኖች በሚችሉ ሥጋችን ላይ ኃጢአት እንዳይነግሥባቸው ያስተምረናል (Romans 6:3-12)። የክርስቲያን ፋሲካዓመታዊ የኢየሱስን ሞት መታሰቢያ።

ኢየሱስ ይህንን ሥነ ሥርዓት እንደፈለጋችሁት ሁሉ አድርጉ አላለም፤ ይህን ሥነ ሥርዓት ስታደርጉት ሞቱን እያወጁ ነው ብቻ ነው። በ1 Corinthians 11:26 ላይ የሚገኘው የግሪክ ቃል ብዙ ጊዜ ሆሳኪስ፣ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሌላ ጊዜ ጥቅም ላይ ውሏል። ይህ ማለት የፈለከውን ያህል ብዙ ጊዜ ማለት አይደለም፤ የግሪክ ቃል "የምትፈልገው" ካልሆነ በስተቀር። ቴሎወይምኤቴል፣ እንዲሁም ይገኛል (በRevelation 11:6 ላይ የሚገኘው፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይህ የተለየ ቃል ጥቅም ላይ የዋለው ብቸኛው ሌላ በታ)። ሆኖም፣ ይህ በ1 Corinthians 11:26 ላይ

ስላልተገኘ፤ ጳውሎስ የጌታን ፋሲካ እኛ እንደረዳንው ብዙ ጊዜ እንድናከብር እየነገረን አይደለም፤ ነገር ግን በፋሲካ በዓል ስናከብር፤ እንዲሁ ብቻ አይደለም

ሥነ ሥርዓት፤ የክርስቶስን ሞት ያሳያል።

በተጨማሪም ጳውሎስ እንዲህ ሲል ጽፏል፡-

27 ስለዚህ ይህን እንጀራ የበላ ወይም የጌታን ጽዋ የጠጣ ሁሉ በጌታ ሥጋና ደም ዕዳ አለበት። 28 ሰው ግን ራሱን ይፈትሽ፤ እንዲሁ ከእንጀራው ይብላ ከጽዋውም ይጠጣ። 29 ሳይገባው የሚበላና የሚጠጣ የጌታን ሥጋ ስለማይለይ ለራሱ ፍርድ ይበላልና ይጠጣልና። (1 Corinthians 11:27-29)

ጳውሎስ ይህንን እንጀራና ወይን ለመውሰድ አንድ ሰው ራሱን መመርመር እንዳለበት በግልጽ እያስተማረ ነው። ከፋሲካ ጋር አብሮ የሚሄደው እርሾ በኃጢአታችንና በኃጢአታችን ላይ እንድናተኩር ይረዳናል፤ በዚህም ምክንያት ጳውሎስ ራሳችንን እንድንመረምር የሰጠውን ይህንን ትእዛዝ እንድንፈጽም ይረዳናል። እርሾ ማውጣት ብዙ ጥረት የሚጠይቅ ስለሆነ፤ ይህ ደግሞ ዓመታዊ ምርመራ የሚለውን ጽንሰ ሐሳብ ይደግፋል (ሰዎች በየቀኑ ወይም በየሳምንቱ እርሾን አያስወግዱም ነበር)።

አዲስ ኪዳን ኢየሱስም ሆነ ጳውሎስ ፋሲካን በክርስቲያናዊ መንገድ ማክበርን እንዳስተማሩ ይዘግባል። ይህም በየዓመቱ የሚከበር ምልክታ ነበር።

የእግር ማጠብ

የእግር መታጠብ ትህትናን ለማሳየት ይረዳል፤ የክርስቶስ ተከታዮችም እንኳን አሁንም መንጻት የሚያስፈልጋቸው በታዎች አሏቸው (John 13:10)።

ኢየሱስ ተከታዮቹ ይህንን ማድረግ እንዳለባቸው አስተምሯል፡-

13 እናንተ መምህርና ጌታ ትሉኛላችሁ፤ እንዲሁ ነኝና መልካም ትላላችሁ።
14 እንግዲህ እኔ ጌታችሁና መምህራችሁ የሆንሁ እግራችሁን ካጠብሁ፤ እናንተ ደግሞ እርስ በርሳችሁ እግራችሁን ትተጣጡ ዘንድ ይገባችኋል።
15 እኔ እንዳደረግሁላችሁ እናንተም ታደርጉ ዘንድ ምሳሌ ሰጥቻችኋለሁና። 16 እውነት እላችኋለሁ፤ ባሪያ ከጌታው አይበልጥም፤

የተላከም ከላከው አይበልጥም።17እነዚህን ነገሮች ብታውቁ፤ ብታደርጉአቸው ብፁዓን ናችሁ። (John 13:13-17)

ኢየሱስ እንደተናገረው ክርስትናን የሚናገሩ ሰዎች እግራቸውን የሚያጥቡ ሰዎች ቁጥር በጣም ጥቂት ነው።

ግን እኛ በContinuing Church of God በዚህ ጉዳይ ላይ በየዓመቱ የኢየሱስን መመሪያዎች እንከተላለን።

ከቅዱሳት መጻሕፍት ውጪ ያሉ ምንጮች

ፋሲካ በየዓመቱ ክርስቲያኖች ፋሲካን እንደሚያከብሩ የምናየው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብቻ አይደለም። ታሪክ እንደሚያሳየው ምእመናን በየዓመቱ ፋሲካን በ14ኛው ቀን ያከብሩ ነበር፤ ከመጀመሪያዎቹ ሐዋርያት ዘመን ጀምሮ እና በዘመናት ሁሉ (Thiel B. Continuing History of the Church of God. 2nd edition. Nazarene Books, 2016)።

በተበላሸው ጽሑፍ ውስጥ The Life of Polycarp በመባል በሚታወቀው ሰነድ ውስጥ አንዳንድ አስደሳች መረጃዎች አሉ (ይህ ሰነድ በሁለተኛው ክፍለ ዘመን በተጻፉ ጽሑፎች ላይ የተመሠረተ ይመስላል፤ ነገር ግን አሁን የምናየው አሁን ያለው እትም በአራተኛው ክፍለ ዘመን የተጨመሩ የሚመስሉ መረጃዎችን/ለውጦችን ይዟል፤ see Monroy MS. The Church of Smyrna: History and Theology of a Primitive Christian Community. Peter Lang edition, 2015, p. 31)። የሚያስደንቀው ነገር በእስያ ትንሿ የፋሲካ ምልክታ ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ ሰምርኔ የመጣው ከሐዋርያው ዮሐንስ ሳይሆን ከሐዋርያው ጳውሎስ ቀደም ብሎ እንደሆነ ይጠቁማል (Pionius. Life of Polycarp, Chapter 2)።

የፖሊካርፕ ሕይወትአዲስ ኪዳን ፋሲካ ያለ እርሾ እንጀራና ወይን የሚከበርበት ወቅት መከበር እንዳለበት ይጠቁማል። መናፍቃን በሌላ መንገድ እንዳደረጉት ይገልጻል። ይህ ጽሑፍ ደግሞ ያልበካው እንጀራና ወይን በየዓመቱ ይወሰድ እንደነበር የሚገልጸውን ሐሳብ ይደግፋል።

ታሪክ እንደሚዘግበው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተዘረዘሩት ሐዋርያት (ፊልጶስንና ዮሐንስን ጨምሮ) እንዲሁም ጳጳሳት/ፓስተሮች ፖሊካርፕ፣ ትሬሲየስ፣ ሳፓሪስ፣ ፓፒሪየስ፣ ሜሊቶ፣ ፖሊክራተስ፣ አፖሊናሪስ እና ሌሎችም በየዓመቱ በ14ኛው ቀን

ፋሲካን ያከብሩ ነበር። (ዩሴቢዮስ። የቤተ ክርስቲያን ታሪክ፣ መጽሐፍ አምስተኛ፣ ምዕራፍ 24 ከቁጥር 2-7)። የሮማ፣ የምስራቅ ኦርቶዶክስ እና የኦንግሊካን ካቶሊኮች ሁሉ እነዚያን መሪዎች ቅዱሳን እንደሆኑ አድርገው ይቆጥሯቸዋል፣ ነገር ግን ከእነዚህ እምነቶች ውስጥ አንዳቸውም በዚህ ረገድ የእነሱን ምሳሌ አይከተሉም።

ጳጳስ/ፓስተር አፖሊናሪስ በ180 ዓ.ም አካባቢ በ14ኛው ቀን ፋሲካን እንዲያከብሩ ለክርስቲያኖች ሲጽፉ፡

አሥራ አራተኛው ቀን፣ እውነተኛው የጌታ ፋሲካ፤ ታላቁ መሥዋዕት፣ በበጉ ፈንታ የእግዚአብሔር ልጅ፣ የታሰረው... እና በፋሲካ ቀን የተቀበረው፣ ድንጋዩ በመቃብሩ ላይ ተቀምጦ ነበር።

ኢየሱስ ፋሲካን በ14ኛው ቀን በልቶ አክብሮታል, በ14ኛው ቀን ተገደለ እና በ14ኛው ቀን ተቀበረ ይህ በ15ኛው ቀን ላይ አልነበረም እና በሞተበት ዓመት፣ ይህ እሁድ አልነበረም። ኢየሱስ ፋሲካን የወሰደው ፀሐይ ከጠለቀች በኋላ ወዲያውኑ ነበር፣ እና በቀን ብርሃን ይገደል እና ፀሐይ ከመጥለቁ በፊት እንደገና ይቀበረው ነበር (አዲስ ቀን ለመጀመር)።

በሁለተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ፣ የኤፌሶን ጳጳስ/ፓስተር ፖሊክራተስ ለሮማው ጳጳስ ሺክቶር ደብዳቤ ልኮ ነበር፤ ሺክቶር ፋሲካን በ14ኛው ቀን ሳይሆን እሁድ ዕለት ለማስገደድ ሲሞክር።

ፖሊክራተስ እንዲህ ሲል ጽፏል፡- “ያንን ቀን እናከብራለን፤ አንጨምርም ወይም አንወስድም። በእስያም ታላላቅ መብራቶች ተኝተዋልና፤ ከሰማይ ክብር ጋር በሚመጣበት ጊዜ፣ ቅዱሳንንም ሁሉ የሚፈልግ ጌታ በሚመጣበት ቀን የሚነሡት ታላላቅ መብራቶች ተኝተዋል። ከእነዚህም መካከል በሂራፖሊስ የተኛው ከአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት አንዱ ፊልጶስ ነው፤ ሁለቱ ያረጁ ድንግል ሴት ልጆቹና በመንፈስ ቅዱስ የኖረችው አሁን በኤፌሶን ያረፈችው ሌላ ሴት ልጅ፤ ከዚህም በላይ በጌታ እቅፍ ላይ የተቀመጠ ምስክርና መምህር የነበረው ዮሐንስ ካህንም ስለነበረው የቅዱስ ቁርባን ሳህን ለብሶ ነበር። በኤፌሶንም ተኝቶ ነበር። በሰምርኔስም ጳጳስና ሰማዕት የነበረው ፖሊካርፕ፤ በሰምርኔስም የተኛው ከኤውሜኒያ የመጣው ጳጳስና ሰማዕት የሆነው ትሬሲያስ። በሎዶቅያ የተኛውን ጳጳስና ሰማዕት ሳጋሪስን ወይም የተባረከውን ፓፒሪየስን ወይም ሜሊቶ

በመንፈስ ቅዱስ ሙሉ በሙሉ የኖረውን ጃንደረባውን መጥቀስ ለምን አስፈላጊ? ከሙታን ይነሣሉ? እነዚህ ሁሉ እንደ ወንጌል ፋሲካን አሥራ አራተኛውን ቀን አክብረዋል፤ በምንም መንገድ ሳይለወጡ፤ የእምነትን ሕግ እየተከተሉ ነው። እኔም ከእናንተ ሁሉ ትንሹ ፖሊክራቴስ፤ እንደ ዘመዶቼ ወግ አደርጋለሁ፤ አንዳንዶቼንም በቅርብ ተከትዬአቸዋለሁና። ከዘመዶቼ ሰባት ጳጳሳት ነበሩና፤ እኔ ስምንተኛ ነኝ። ዘመዶቼም እርሾውን የሚያስወግዱበትን ቀን ሁልጊዜ ያከብሩ ነበር። ስለዚህ፤ እኔ፤ በጌታ ስልሳ አምስት ዓመት የኖርሁ፤ በዓለም ዙሪያ ካሉ ወንድሞች ጋር የተዋወቅሁ፤ እያንዳንዱንም ቅዱስ መጽሐፍ የተመለከትሁ፤ በሚያስፈራ ቃል አልፈራም። ከእኔ የሚበልጡት፤ 'ከሰው ይልቅ ለእግዚአብሔር ልንታዘዝ ይገባናል' አልሁና፤... በዚያ የነበሩትን ጳጳሳት መጥቀስ እችላለሁ፤ በፈቃዳችሁ የጠራኝቸውን፤ ስማቸውን ብጽፍላቸው፤ ብዙ ሕዝብ ይሆናሉ። እነርሱም፤ የእኔን ትንሽነት አይተው፤ ሽቦትን በከንቱ እንዳልሸከምሁ፤ ነገር ግን ሁልጊዜ በጌታ ኢየሱስ ሕይወቴን እንደምመራ ያውቁ ነበርና።

በደብዳቤው ላይ ፖሊክራተስ እንዲህ ሲል አሳውቋል፡-

- 1) ከሐዋርያው ዮሐንስ የተላለፈውን ትምህርት እየተከተለ እንደሆነ ተናግሯል። ፫ 2) ለወንጌል ትምህርቶች ታማኝ መሆኑን ተናግሯል። ፫ 3) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙት ትምህርቶች ከሮማውያን ተቀባይነት ካላቸው ወጎች በላይ ናቸው በሚለው አቋም ላይ የተመሠረተ ነበር። ፫ 4) ቀደምት የቤተክርስቲያን መሪዎች ለሰጡት ትምህርት ታማኝ መሆኑን ተናግሯል። ፫ 5) በዚያን ጊዜ በትንሿ እስያ የነበሩት ምእመናን ቃል አቀባይ እንደነበር አሳይቷል። ፫ 6) እሱና የቀድሞዎቹ ሰዎች የቂጣውን ጊዜ እንዳከበሩ ተናግሯል። ፫ 7) በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ የሮማውያን ወግ ሥልጣን ለመቀበል ፈቃደኛ አልሆነም። ፫ 8) የሮምን ጳጳስ ሥልጣን ለመቀበል ፈቃደኛ አልሆነም -- ራሱን ችሎ መኖርን መረጠ (Revelation 18:4)። ፫ 9) ሕይወቱ የሚመራው በኢየሱስ እንጂ በሰዎች አስተያየት እንዳልሆነ ተናግሯል።

እንደ ፖሊክራተስ የኢየሱስንና የሐዋርያትን ምሳሌ ትከተላለህ?

ምክንያቱም የጥንት ክርስቲያኖች ፋሲካን በ14ኛው ቀን ያከብሩ ነበር እነሱና ይህን ያደረጉት ሌሎች ሰዎች ኪርቶዴሲማንስ (በላቲን ለ) የሚል ስያሜ ተሰጥቷቸዋል። አስራ አራተኛው) በብዙ የታሪክ ምሁራን የተጻፈ።

የጥንት ክርስቲያኖች ፋሲካ ከእግዚአብሔር የመዳን እቅድ ጋር የተያያዘ መሆኑን ተገንዝበዋል። በ180 ዓ.ም. የሰርዴስ ጳጳስ/ፓስተር ሜሊቶ እንዲህ ሲሉ እንደጻፉ ልብ ይበሉ፡

እንግዲህ የፋሲካ ምስጢር መጣ፤ በሕግ እንደተጻፈውም...ስለዚህ ሕዝቡ ለቤተ ክርስቲያን ሞዴል፤ ሕጉም ምሳሌያዊ ንድፍ ሆነ። ነገር ግን ወንጌል የሕጉና የፍጻሜው ማብራሪያ ሆነ፤ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ የእውነት ማከማቻ ሆነች...ይህች የመዳናችን ፋሲካ ናት። ይህች በብዙ ሰዎች ውስጥ ብዙ ነገሮችን በትዕግስት የጸናች ናት...ይህች በድንግልና ሰው የሆነች፤ በእንጨት ላይ የተሰቀለች፤ በምድር የተቀበረች፤ ከሙታን መካከል የተነሣች፤ የሰውን ዘር ከታች ካለው መቃብር እስከ ሰማይ ከፍታ ድረስ ያስነሣች ናት። ይህ የታረደው በግ ነው።

ፋሲካ በየዓመቱ በ14ኛው ቀን ይከበር ነበር በኒሳን ዘመን በታማኞችና በኋለኞቹ ምዕተ ዓመታት። የካቶሊክ ምሁራን (ዩሴቢየስ፤ ሶቅራጥስ ስኮላስቲክስ፤ ቤዴ) ይህ በ14ኛው ክፍለ ዘመን ተከስቷል፤ 5ኛ, 6ኛ-8ኛ እና የኋለኞቹ ምዕተ ዓመታት። የተለያዩ የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ጸሐፊዎች ከሐዋርያት ዘመን ጀምሮ እስከ ዘመናዊው ዘመን ድረስ ያለውን አከባባይ ዘግበዋል (ለምሳሌ፡ ዱገር ኤን፤ ዶክ. የእውነተኛ ሃይማኖት ታሪክ፤ 3ኛ እትም። ኢየሩሳሌም፤ 1972 (የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን፤ 7ኛ ቀን)። Thiel B. Continuing History of the Church of God. Nazarene Books, 2016)።

የግሪክ-ሮማውያን ምሁራን እንደ እግር መታጠብ ያሉ የፋሲካ ገጽታዎች በጥንት ታማኝ ክርስቲያኖች እንደሆኑ በሚቆጥሯቸው ሰዎችም ይከበሩ እንደነበር ይገነዘባሉ (ለምሳሌ ተርስተን፤ ኤች. (1912)። የእግርና የእጅ መታጠብ። በካቶሊክ ኢንሳይክሎፒዲያ ውስጥ)።

ፋሲካ በዘሌዋውያን 23ኛ ምዕራፍ ላይ የተዘረዘረው የመጀመሪያው አመታዊ በዓል ነው።

ፋሲካ ለክርስቲያኖች መዳንንና ጸጋን ለማመልከት ይረዳል። የጥንት የክርስቲያን ጽሑፎች ብዙውን ጊዜ “የጌታ እራት” ብለው ሳይሆን ፋሲካ ብለው እንደሚጠሩት ልብ ሊባል ይገባል።

አንዳንዶች የፋሲካን በዓል አስፈላጊነት 'መንፈሳዊ' ሊያደርጉ ቢችሉም፣ በግሪክ-ሮማውያን እና በእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ዘንድ ቅዱሳን ተደርገው የሚታሰቡ መሪዎች ቃል በቃል አቆይተውታል።

እኛ በContinuing Church of God ውስጥ ዛሬም ድረስ እንዲህ እናደርጋለን።

እኛ በContinuing Church of God ውስጥ ፋሲካን እናከብራለን፣ እናም እርስ በርስ እግርን የመታጠብ ታሪካዊ እና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ልምድን እናካትታለን።

ከጅምሩ ጀምሮ ያለው እቅድ

ፋሲካ እግዚአብሔር ዓለም ከመፈጠሩ በፊት (1 Peter 1:20) ኢየሱስን ለኃጢአታችን እንዲሞት፣ እግዚአብሔር እንደሚወደን (John 3:16)፣ እግዚአብሔር ሊያድነን እንደሚችል፣ ልጁም ለእኛ መከራ እንደተቀበለና እንደሞተ ያሳያል። ፋሲካ ክርስቲያኖች በሞቱ ከኃጢአት ነፃ እንደወጡና በኃጢአት እንዳልቀሩ ያሳያል (Romans 6:1-5)።

ነገር ግን የኢየሱስን መስዋዕትነት መቀበል የእግዚአብሔር የማዳን እቅድ ብቻ አይደለም።

የተለያዩ ሰዎች የእግዚአብሔርን የመዳን በዓላት መጀመሪያ ፋሲካን እና/ወይም ጴንጤቆስጤ በዓልን በተወሰነ ደረጃ በማወቅ ያከብራሉ፣ ነገር ግን በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ በዓላት የተመሰለውን የእግዚአብሔርን ጸጋ (2 Peter 3:18) “የባለጠግነትን ጥልቀት” (Romans 11:33) ለማወቅ ፈጽሞ አይቀጥሉም።

ክርስቶስ የመዳናችን ደራሲ/ጀማሪ ብቻ አይደለም (Hebrews 5:9)፣ ነገር ግን የመዳናችንን ፍጻሜም ጭምር ነው (Hebrews 12:2፤ 1 Peter 1:1-9)። እውነተኛ ተከታዮቹ የጸደይና የመኸር ቀናቱን ያከብራሉ።

3. የሚከበርበት ሌሊትና የቂጣ ቀናት

መጽሐፍ ቅዱስ ግብፅ የእስራኤል ልጆች ሊድኑበት የሚገባ የኃጢአት ዓይነት እንደነበረች ያመለክታል (Exodus 13:3፤ Revelation 11:8)። መጽሐፍ ቅዱስ ዛሬ ክርስቲያኖች የሚኖሩት በመንፈሳዊ “ባቢሎን” ዓይነት በሆነ ዓለም ውስጥ እንደሆነ ያሳያል (Revelation 17:1-6)። መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች በአንጻራዊ ሁኔታ በቅርቡ ከዚህ ዓለም እንደሚወጡ ያሳያል። በኋላ እግዚአብሔር መቅሰፍቶችን በባቢሎን ላይ ያፈስሳል (Revelation 18:1-8)። በራሷም መጽሐፍ ውስጥ የተዘረዘሩት ብዙዎቹ መቅሰፍቶች የእግዚአብሔር ሕዝብ ከመዳናቸው በፊት በግብፅ ከተጠቀሙባቸው መቅሰፍቶች ጋር ተመሳሳይ ናቸው።

የእስራኤል ልጆች በመጀመሪያው የቂጣ በዓል ቀን ግብፅን ለቀቁ።

መጽሐፍ ቅዱስ፤ በLeviticus 23:7-8 ውስጥ፤ የቂጣ የመጀመሪያም ሆነ የመጨረሻ ቀናት የተቀደሰ “ጉባኤ” (NJB)፤ “የተቀደሰ ጉባኤ” (NJB) ጊዜ እንደሆኑ ያስተምራል። የኒሳን አስራ አምስተኛው ምሽት (ያንን የተቀደሰ ቀን የሚጀምረው) የቂጣ በዓል ይጀምራል፤ ይህም መብላትን ያካትታል (Exodus 12:16፤ Leviticus 23:6)።

መጽሐፍ ቅዱስ የሚከተለውን ይመዘግባል፡-

42ከግብፅ ምድር ስላወጣቸው ለእግዚአብሔር እጅግ የሚጠበቅ ሌሊት ነው፤ ይህች ሌሊት የእስራኤል ልጆች ሁሉ በትውልዳቸው የሚያከብሩት የእግዚአብሔር ሌሊት ናት። (Exodus 12:42)

ይህች ጌታችን ከኤጊፕት ምድር ያወጣቸው የምትታይ ሌሊት ናት፤ ይህች ሌሊት የእስራኤል ልጆች ሁሉ በትውልዳቸው ሊያከብሩት ይገባል። (የመጀመሪያው የዱዌይ ሬይምስ)

ለክርስቲያኖች፤ የሚከበረው ሌሊት የሚያመለክተው መንፈሳዊ ግብፅን ለቅቀን የምንወስደውን እርምጃ ነው (Revelation 11:8ን ይመልከቱ) -- ይህ ክርስቲያኖችን ሊያስደስታቸው የሚገባ ነገር ነው።

በታሪክ፤ የምሽቱ በዓል በተለምዶ የበዓል እራትን ያካትታል። እራት አብዛኛውን ጊዜ ያልበካ ዳቦን ያካትታል፤ ነገር ግን በእነዚህ ብቻ የተወሰነ አልነበረም።

የአይሁድ ሕዝብ 15ቱን ጠራ ፋሲካ

የአይሁድ መሪዎች ከፋሲካ ጋር የተያያዙትን ቀናትና አንዳንድ ልማዶቻቸውን ቀይረዋል። አንዳንድ የረቢ ምንጮች እንደሚጠቁሙት ይህ የሆነው እንደ ታማኝ ክርስቲያኖች ላለማክበር ስለፈለጉ ነው (Wolf G. Lexical and Historical Contributions on the Biblical and Rabbinic Passover. G. Wolf, 1991)።

ነገር ግን፣ ምናልባትም በሌሊት የሚከበረውን ምግብ በመመገብ እና አንዳንድ ወጎች በመኖራቸው፣ አይሁዶች በዲያስፖራ (ከእስራኤል ምድር ውጭ ባሉ አይሁዶች) እና የቀን መቁጠሪያ ጉዳዮች ምክንያት የተቀደሰውን ቀን እንዴት እንደሚይዙት ተዳምሮ (የ1906 ቅዱስ ቀናት)፣ አብዛኛዎቹ አይሁዶች የ15ኛው ምሽት ምሽት አድርገው ስለሚያከብሩት አይሁዶች የፋሲካን ሌሊት ይጠሩታል። የኒሳን/አቢብ። አንዳንዶች ሁለቱንም 14ቱን ይይዛሉ እና 15ቱ እንደ ፋሲካ።

በኢየሱስ ዘመን ሰዱቃውያን ፋሲካን በ14ኛው ቀን ያከብሩ ነበር እና ፈሪሳውያን በ15ቱ ላይ (ረቢ ጄፍሪ ደብሊው. ጎልድዋሰር። በአሜሪካ ያሉ አይሁዶች ሁለት የፋሲካ ሴደር ያደርጉታል?)

ሆኖም፣ መጽሐፍ ቅዱስ ሁለቱ የተለያዩ ጊዜያት ለሁለት የተለያዩ ዓላማዎች እንደሆኑ ያስተምራል። የብሉይ ኪዳን ፋሲካ የእስራኤል ልጆች ጥበቃ እንደተደረገላቸው እና ከሞት መልአክ እንዳልተሰቃዩ ያሳያል። የአዲስ ኪዳን ፋሲካ ለክርስቲያኖች ኢየሱስ ራሱ በሞቱ የኃጢአታችንን ቅጣት እንደሸከመ ያሳያል።

ነገር ግን፣ የሚከበርበት ሌሊት አይሁዶች እግዚአብሔር ከግብፅ ባርነት ባርነት ነፃ በማውጣቱ አመስጋኝ መሆን እንዳለባቸው አስታውሰዋቸው (Exodus 12:42)። ለክርስቲያኖች፣ የሚከበርበት ሌሊት ኢየሱስ ከኃጢአት እስራት ባገኘው ነፃነት መደሰትና አመስጋኝ መሆን እንዳለብን ያስተምራል (John 8:34-36)።

አንዳንድ የአይሁድ ምሁራን መጽሐፍ ቅዱስ ፋሲካን ከቂጣ በዓል በተለየ ቀን እንደሚከበር ይገነዘባሉ።

Lev. xxiii., ግን፣ በወሩ አስራ አራተኛ ቀን የሚከበረውን ፋሲካ እና (የቂጣ በዓል፤ ἐορτή τῶν ἀζύμων፣ Luke xxii. 1፤ Josephus, "B. J." ii. 1, § 3), ለአስራ አምስተኛው ቀን የተመደበውን የሚለይ ይመስላል። (Passover. Jewish Encyclopedia of 1906)

ስለዚህ፣ አብዛኛዎቹ አይሁዶች የሚጠብቁትን በ15ኛው ላይ ቢጠሩትም እንደ ፋሲካ፣ 15ቱ በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት የሰባት ቀን የቂጣ በዓል አካል እንደሆነ

ይታሰባል። አይሁዶች ከግብፅ መውጣትን አፅንዖት የሚሰጡ እና በአንዳንድ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ባልሆኑ ወጎች ላይ የሚመሰረቱ በመሆናቸው፣ አብዛኛውን ጊዜ ሁለተኛውን ቀን ብቻ ያከብራሉ።

ዘጸአት ምዕራፍ 12 ስለ ፋሲካ ያብራራል፤ እግዚአብሔርም ሙሴንና አሮንን ሕዝቡን ምን ማስተማር እንዳለባቸውና ምን ሊከሰት እንደሚችል በማዘዝ ይጀምራል። ይህ መመሪያ በዚህ በመጀመሪያው ወር በአሥረኛው ቀን አቢብ ተብሎ የሚጠራውን በግ ወስዶ እስከ 14ኛው ቀን ድረስ ማስቀመጥን ያካትታል። በድቅድቅ ጨለማ ሊገደል የነበረበት ቀን - የ14ቱ መጀመሪያ.

ስለ ፋሲካ ከሚከተለው መመሪያ አንድ ነገር ልብ ይበሉ፦

21ሙሴም የእስራኤልን ሽማግሌዎች ሁሉ ጠርቶ። በየቤተ ሰባችሁ ጠባቶቻችሁን ምረጡ፤ የፋሲካንም በግ እረዱ አላቸው።22ከኒሶጽ ቅጣልም ውሰዱ፤ በመታጠቢያውም ውስጥ ባለው ደም ውስጥ ንከፋት፤ በመታጠቢያውም ውስጥ ባለው ደም በሁለቱ መቃዎች ላይ እርጩት፤ ከእናንተም ማንም ሰው እስከ ጠዋት ድረስ ከቤቱ ደጅ አይውጣ። (Exodus 12:21-22)

“እስከ ጠዋት ድረስ” የሚለው አገላለጽ የመጣው “የብርሃን ንጋት”፣ “የብርሃን መምጣት” ወይም “የፀሐይ መውጣት” የሚል ትርጉም ካለው የዕብራይስጥ ቃል ነው።

ስለዚህ እስራኤላውያን በ14ኛው ቀን ጎህ እስኪቀድ ድረስ ከቤታቸው አይወጡም ነበር። በዚያ ምሽት ቀደም ብሎ ምን ተከሰተ?

29እኩለ ሌሊት ላይ እግዚአብሔር በዙፋኑ ላይ ከተቀመጠው ከፈረዖን በኩርጅምሮ እስከ እስር ቤት ድረስ እስከ ምርኮኛው በኩር ድረስ በግብፅ ምድር የነበሩትን በኩሮች ሁሉ መታ፤ የከብቱንም በኩር ሁሉ...33ግብፃውያንም ሕዝቡን ፈጥነው ከምድሪቱ እንዲያወጡአቸው አስገደዱአቸው፤ ምክንያቱም “ሁላችንም እንሞታለን” ብለው ነበር። (Exodus 12:29,33)

ሙሴና አሮን በሌሊት ወደ ውጭ አልወጡም - ይህ ብዙዎች እንዲህ ይላሉ የሚለው የተሳሳተ ግምት ነው።

28 ፈርዖንም። ከእኔ ራቅ፤ ፊቴንም ዳግመኛ እንዳታይ ተጠንቀቅ፤ ፊቴን ባየህበት ቀን ትሞታለህና አለው።

29 ስለዚህ ሙሴ “መልካም ተናገርህ፤ ፊትህን ዳግመኛ አለይም” አለው። (Exodus 10:28-29)

የበኩር ልጁ ከሞተ በኋላ፤ እስራኤላውያን ከግብፅ ከመውጣታቸው በፊት በርካታ ተግባራትን ማከናወን ነበረባቸው። እስከ ንጋት ድረስ በቤታቸው ውስጥ መቆየት፤ ያልተበሉትን የበግ ሥጋ ቅሪት ማቃጠል፤ ግብፃውያን ወደሚኖሩባቸው መንደሮችና ከተሞች ሄደው ብር፤ ወርቅና ልብስ እንዲሰጧቸው መጠየቅ፤ የሚሸከሙትን ንብረት መሰብሰብና መጫን እንዲሁም ከከብቶቻቸውና ከመንጎቻቸው ጋር እስከ 20 ማይል በእግር መጓዝ ነበረባቸው፤ እዚያም ከግብፅ መውጣት የተደራጀ ጉዞ ወደሚጀመርበት ወደ ራሜሴስ። ልብ ይበሉ፡

34 ሕዝቡም ሊጡን ሳይበካ ወሰዱት፤ የማበካውንም ማድጋቸውን በልብሳቸው ጠቅልለው በትከሻቸው ላይ አደረጉት።³⁵ የእስራኤልም ልጆች ሙሴ እንደተናገረ አደረጉ፤ ከግብፃውያንም የብርና የወርቅ ጌጣጌጦችን ልብስም ወሰዱ።³⁶ እግዚአብሔርም ለሕዝቡ በግብፃውያን ፊት የፈለጉትን ሁሉ አበዘበዙአቸው። ግብፃውያንንም በዘበዙ።³⁷ የእስራኤልም ልጆች ከራምሴስ ወደ ሱኮት ሄዱ፤ ከልጆችም ሌላ ስድስት መቶ ሺህ የሚያህሉ እግረኞች ወንዶች ነበሩ።³⁸ እንዲሁም ብዙ ድብልቅ ሕዝብ፤ መንጎችና ላሞች፤ እጅግ ብዙ ከብቶችም ከእነርሱ ጋር ወጡ።³⁹ ከግብፅም ያወጡትን ሊጥ ያልበካ ቂጣ ጋገሩ፤ ምክንያቱም ከግብፅ ተበረሩ፤ ሊጥም ሊጥ አልበካም ነበር፤ ምክንያቱም ሊጥ ...

የሚከበረው ሌሊት ራሜሴስን የለቀቁበት ሌሊት ነው። በእርግጥ ከግብፅ የወጡበት ሌሊት ነው።

እግዚአብሔር የነገራቸውን ካደረጉ በኋላ ሄዱ።

Exodus 13:18 “የእስራኤል ልጆች ከግብፅ ምድር በሥርዓት ወጥተው ወጡ” ይላል። የሰዎችን ብዛትና የዕድሜ ክልል ከግምት ውስጥ በማስገባት፤ ይህንን ሁሉ ከፋሲካ በኋላ ባለው ሌሊት ማከናወን መቻላቸው አስደናቂ ነው።

ያልበካ ዳቦ

እኛ ክርስቲያኖች ኢየሱስ በፋሲካ ዕለት የኃጢአታችንን ቅጣት እንደከፈለ እና እንደ እርሱ ኃጢአትና ግብዝነት ሳይኖር ለመኖር መሞከር እንዳለብን እንገነዘባለን፤ እርሾ በምሳሌያዊ አነጋገር ሊወክለው ይችላል (Luke 12:1)።

ሚቼ ኸርበርት ደብሊው አርምስትሮንግ ስለዚህ ጉዳይ እንዲህ ሲል ጽፏል፡

እስራኤላውያን ከባርነት ነፃ በመውጣታቸው በታላቅ ደስታና ደስታ እንደወጡ (Numbers 33:3)፣ አዲስ የተወለደው ክርስቲያንም የክርስትና ሕይወቱን የሚጀምረው በደስታና በደስታ ደመና ውስጥ ነው። ግን ምን ይሆናል?

ዲያብሎስና ኃጢአት ወዲያውኑ አዲስ የተወለደውን የእግዚአብሔርን ልጅ ያሳድዳሉ - ብዙም ሳይቆይ አዲሱና ልምድ የሌለው ክርስቲያን በተስፋ መቁረጥ ጥልቀት ውስጥ እንዳለና ተስፋ ለመቁረጥና ለማቆም እንደተፈተነ ያገኛታል።

ዘጸአት 14ን ልብ ይበሉ፣ ከቁጥር 10 ጀምሮ - እስራኤላውያን ይህ ታላቅ ሠራዊት ሲያሳድዳቸው እንዳይ ወዲያውኑ ድፍረታቸውን አጡ። ፍርሃት በላያቸው መጣ። ማጉረምረምና ማጉረምረም ጀመሩ። ከፈርዖንና ከሠራዊቱ ማምለጥ እንደማይቻል አይ፣ ምክንያቱም እሱ ለእነሱ በጣም ኃይለኛ ስለነበር። እነሱም አቅመ ቢስ ነበሩ። እኛም እንዲሁ ነው።

ጥንካሬያችን በቂ አይደለም!

ነገር ግን በሙሴ በኩል ለእነርሱ የላከላቸውን የእግዚአብሔር መልእክት ልብ ይበሉ፡- “አትፍሩ፣ ዝም ብላችሁ ቁሙ፣ የእግዚአብሔርንም ማዳን እይ... ለግብፃውያን... ከእንግዲህ ወዲህ አታይላቸውም። እግዚአብሔር ስለ እናንተ ይዋጋል!” እንዴት ድንቅ ነው!

አቅመ ቢስ፣ ዝም ብለን ቆመን የጌታን ማዳን እንድናይ ተነግሮናል። እርሱ ስለ እኛ ይዋጋል። ሰይጣንንና ኃጢአትን ማሸነፍ አንችልም፣ ግን እርሱ ይችላል። እርሱ ፈጽሞ አይተወንም አይተወንም ያለው የተነሣው ክርስቶስ - ሊቀ ካህናችን - ነው!

ትእዛዛቱን በራሳችን ኃይልና ጥንካሬ መጠበቅ አንችልም። ነገር ግን ክርስቶስ በእኛ ውስጥ ሊጠብቃቸው ይችላል! በእምነት በእርሱ ላይ

መታመን አለብን። አርምስትሮንግ ኤች.ደብሊው. የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት - ወይስ የአረማውያን በዓላት - የትኛው? ዓለም አቀፍ የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን፣ 1976)

የበዓሉ ዓላማ

ግን የዚህን ሙሉ ትርጉም እንማር። እግዚአብሔር እነዚህን የበዓላት ቀናት ለምን መረጠ? የእሱ ታላቅ ዓላማ ምንድን ነበር? አሁን ወደ ዘጸአት 13፣ ቁጥር 3 ይሂዱ፡- "...ሙሴ ለሕዝቡ እንዲህ አላቸው፡- ከግብፅ የወጣችሁበትን ይህን ቀን አስቡ..." ይህ የአቢብ 15ኛ ቀን ነበር። ቁጥር 6፡ - "ሰባት ቀን ያልበካ እንጀራ ትበላለህ፤ ሰባተኛውም ቀን የዘላለማዊው በዓል ይሆናል... ይህ የሚደረገው እግዚአብሔር ባደረገው ነገር ምክንያት ነው [መታሰቢያ]... ምልክትም ይሆናል" - (ተአምራዊ የማንነት ማረጋገጫ) - "በእጅህ ላይ፡ በዓይኖችህም መካከል ለመታሰቢያ" - ለምን? - "የእግዚአብሔር ሕግ በአፍህ ውስጥ ይሆን ዘንድ... ስለዚህ ይህን ሥርዓት ጠብቅ።..."

አሁን፣ የተወደዳችሁ ወንድሞች፣ አስደናቂውን ትርጉም ታያላችሁ? የሁሉም ነገር እውነተኛ ትርጉም ተረድታችኋል? የእግዚአብሔርን ዓላማ ታያላችሁ? ፋሲካ የክርስቶስን ሞት የሚያመለክተው ያለፉትን ኃጢአቶች ስርየት ነው። ደሙን መቀበል የምንፈጽማቸውን ኃጢአቶች ይቅር አይልም፤ በኃጢአት የመቀጠል ፈቃድ አይሰጥም፤ ስለዚህ ስንቀበል፣ ኃጢአታችን የሚሰረየው እስከዚያ ጊዜ ድረስ ነው - ያለፉት ኃጢአቶች።

ግን እዚያው እንቆማለን? ያለፉት ኃጢአቶች ተሰርዘዋል። ግን አሁንም ሥጋዊ ፍጡራን ነን። አሁንም ፈተናዎችን እንጋፈጣለን። ኃጢአት በእጁ ይዘናል - በኃይሉ የኃጢአት ባሪያዎች ሆነናል። እናም ራሳችንን ከእሱ ለማዳን አቅም የለንም! በኃጢአት እስራት ውስጥ ቆይተናል። ሥዕሉን እንረዳው - ትርጉሙን። (Armstrong HW. What You Should Know About the Passover and Festival of Unleavened Bread. Good News, March 1979)

ክርስቲያኖች ኃጢአትን እስከ ምን ደረጃ ማስወገድ አለባቸው? ኢየሱስ እንዳስተማረው፣ "በሰማይ ያለው አባታችሁ ፍጹም እንደ ሆነ እናንተም ፍጹማን

ሁኑ” (Matthew 5:48)። እርሽ በምሳሌያዊ አነጋገር የኃጢአት ምሳሌ ሊሆን ይችላል (1 Corinthians 5:7-8)። እንደ ኃጢአት፣ እርሽ ያስታግሳል።

ሰባት የእግዚአብሔር ቁጥር ሙሉትን የሚያመለክት ስለሆነ፣ ክርስቲያኖች ፋሲካን በሰባት ቀናት ያልበካ እንጀራ መከተል አለባቸው። ትርጉሙም ሆነ ተምሳሌቱ በፋሲካ ብቻ የተሟላ አይደለም። ፋሲካ የሚያመለክተው ያለፉትን ኃጢአቶች ስርዮት እና የኢየሱስን ሞት ለማስተሰረድ የክርስቶስን ደም መቀበልን ነው።

ክርስቶስን በሞት ዛፍ ላይ በምሳሌያዊ መንገድ ልንተውው ይገባልን (Galatians 3:13)? አይደለም፤ ከፋሲካ በኋላ የሚቆዩት ሰባት ቀናት የቂጣ እንጀራ ኃጢአትን ሙሉ በሙሉ ማስወገድን፣ ትእዛዛትን መጠበቅን - ያለፉትን ኃጢአቶች በኢየሱስ መስዋዕትነት ምክንያት ይቅር ከተባሉ በኋላ - ለእኛ ይረዱናል።

የቂጣ ቀናት የተነሣውን የኢየሱስን ሕይወትና ሥራ ያመለክታሉ። ኢየሱስ ወደ እግዚአብሔር ዙፋን ወጣ፤ እዚያም አሁን እንደ ሊቀ ካህናችን ሆኖ ከእኛ ጋር ሆኖ ከኃጢአት ያነጻናል (Hebrews 2:17-18)፤ ከኃይሉም ሙሉ በሙሉ ነፃ ያወጣናል!

የዕብራይስጥ ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ እርሽ ያልገባበት ቀን የሚሉትን አንዳንድ ነገሮች እነሆ፡-

15 ሰባት ቀን ቂጣ እንጀራ ትበላላችሁ። በመጀመሪያው ቀን እርሾውን ከቤታችሁ ታወጣላችሁ፤ ከመጀመሪያው ቀን ጀምሮ እስከ ሰባተኛው ቀን ድረስ እርሽ ያለበትን እንጀራ የሚበላ ሰው ሁሉ ከእስራኤል ተለይቶ ይጥፋ። 16 በመጀመሪያው ቀን የተቀደሰ ጉባኤ ይሆናል፤ በሰባተኛውም ቀን የተቀደሰ ጉባኤ ይሁንላችሁ፤ ሁሉም ከሚበላው በቀር በእነርሱ ላይ ምንም ሥራ አይሠራም፤ ይህም ብቻ ከእናንተ የተዘጋጀ ነው። 17 የቂጣውንም በዓል አክብሩ፤ በዚህ ቀን ሠራዊታችሁን ከግብፅ ምድር አወጣለሁና። ስለዚህ ይህን ቀን ለልጅ ልጃችሁ ለዘላለም ሥርዓት ታከብሩታላችሁ። 18 በመጀመሪያው ወር፣ በወሩ በአሥራ አራተኛው ቀን፣ በመሸ ጊዜ፣ እስከ ወሩ ሀያ አንደኛው ቀን ምሽት ድረስ፣ ያልበካ እንጀራ ትበላላችሁ። 19 ሰባት ቀናት በቤታችሁ ውስጥ እርሽ አይገኝ፤ ምክንያቱም እርሽ ያለበትን የሚበላ ሰው፣ እንግዳም ይሁን የአገሩ ተወላጅ፣ ከእስራኤል ማኅበር ተለይቶ ይጥፋ። 20 እርሽ ያለበትን ምንም አትብሉ፤ በቤቶቻችሁ ሁሉ ያልበካ እንጀራ ትበላላችሁ።” (Exodus 12:15-20)

Leviticus 23:6-8 ስለሱም ያስተምራል። Deuteronomy 16:16 ደግሞ መስዋዕቶች በቂጣ በዓል፣ በጴንጤቆስጤ እና በመጽው በዓል ቀናት መሰጠት ይጠበቅባቸው እንደነበር ያሳያል።

በመጀመሪያ፣ እግዚአብሔር “ከግብፅ ምድር” ሲያወጣቸው “የሚቃጠል መሥዋዕት ወይም መሥዋዕት” አልነበረም (Jeremiah 7:22)። እነዚህ የተጨመሩት ባለመታዘዝ ምክንያት ነው (Jeremiah 7:21-27)፤ አዲስ ኪዳንም አሁን የሚቃጠል መሥዋዕት ወይም የእንስሳት መሥዋዕት ማቅረብ እንደማያስፈልገን ግልጽ ነው (Hebrews 9:11-15)።

በየቀኑ ያልበካ እንጀራ ስንበላ፣ በዙሪያችን ባለው ዓለም ውስጥ በጣም የተስፋፋውን ኃጢአት ማስወገድ እንዳለብን እንገነዘባለን።

ተሰርቷል ወይስ ተጠብቋል?

የቂጣ ቀናት አልፈዋልን? ኸርበርት ደብሊው አርምስትሮንግ የጻፈውን ሌላ ነገር እንመልከት፡

በአሮጌው ኪዳን አልተሻረም

የቂጣ ቀናት ሁለት የከፍተኛ ቀን ሰንበቶች እንዳሉት ልብ በሉ። ይህ ዘመን እግዚአብሔር አሮጌውን ኪዳን እንኳን ከማቅረቡ በፊት እስራኤላውያን በግብፅ እያሉ - የሙሴ የሥርዓት ሕግ ከመሰጠቱ ወይም ከመጻፉ በፊት - ለዘላለም የተቋቋመ ነው! የሙሴ ሕግ ወይም አሮጌው ኪዳን ያላመጣውን ወይም ያላቋቋመውን ሊወስዱት አይችሉም! በፊንተን ትርጉም፣ 17ኛው ጥቅስ “በዚህም ምክንያት ይህንን ጊዜ እንደ ዘላለማዊ ተቋም ጠብቂት” ተብሎ ተተርጉሟል። ሙሉው ዘመን ተካትቷል።

ይህ ብቻ ቅዱስ ቀናት - እና ሰባቱ የቂጣ ቀናት - ዛሬ እና ለዘላለም ጸንተው እንደሚቆዩ ማረጋገጥ አለበት!

እንግዲህ፣ እነዚህ ጽሑፎች እንደሚያደርጉት ለ15ኛው እንጂ ለ14ኛው አይደለም የሚያመለክቱ ከሆነ እና እዚህ ላይ በእርግጠኝነት የተረጋገጠ ከሆነ፣ ፋሲካ ለዘላለም ተቋቋመ? በእርግጥም ነው! ነገር ግን ከላይ ያሉት እነዚህ ጽሑፎች የሚያመለክቱት ፋሲካን ሳይሆን ፋሲካን ነው። Exodus

12:21 በሚጀምረው አንቀጽ ላይ ፋሲካ እንደገና ተጠቅሷል፤ ቁጥር 24 ደግሞ ለዘላለም ያጸናዋል! ...

ፋሲካን ብቻ ማክበር እና ከዚያም የሰባቱን የቂጣ ቀናት አለማክበር ማለት በምሳሌያዊ አነጋገር የክርስቶስን ደም መቀበል እና በኃጢአት መቀጠል ማለት ነው -- ሕጉ ተወግዷል ማለት ነው፤ በጸጋ ስር ነን፤ ማለትም ፈቃድ ማለት ነው፤ በኃጢአት መቀጠል ማለት ነው!

የሰባቱ የቂጣ ቀናት ትእዛዛትን መጠበቅን ያመለክታሉ፤ ይህም ኃጢአትን ማስወገድን የሚያመለክት ሌላ መንገድ ነው። (Armstrong HW. What You Should Know About the Passover and Festival of Unleavened Bread. Good News, March 1979)

የጥንት ክርስቲያኖች የቂጣ ቀናት እንደጠፉ አያምኑም ነበር። ሐዋርያው ጳውሎስ በዓሉን ያለ እርሾ እንጀራ በአግባቡ ማክበርን ይደግፋል (1 Corinthians 5:7)። እሱና ሌሎችም አሁንም ምልክት አድርገውበት/አክብረውት ከይሁዳ ውጭ አክብረውታል።

፪ኛ ግን ከቂጣ በዓል በኋላ ከፊልጵስዩስ በመርከብ ወጣን፤ በአምስት ቀንም ወደ ጢሮኦዳ ደረሰን፤ በዚያም ሰባት ቀን ተቀመጥን። (Acts 20:6)

ክርስቲያኖች የቂጣን ቀናትን ባያከብሩ ኖሮ መንፈስ ቅዱስ ይህ እንዲህ እንዲጻፍ ባነሳሳው ነበር። አሁን ፊልጵስዩስ በመቄዶንያ የምትገኝ የአህዛብ ከተማ ነበረች። በሮማውያን ትተዳደር ነበር -- ስለዚህ እነዚህን ቀናት መጠበቅ እንደ ኢየሩሳሌም ባለ ቦታ ብቻ የተወሰነ አልነበረም። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ቢያንስ በሁለት ቦታዎች የቂጣ ቀናት በአህዛብ አካባቢዎች መከበር እንዳለባቸው እናያለን (1 Corinthians 5:7፤ Acts 20:6)።

በሐዋርያት ሥራ 12:3 ላይ የሚገኘውን “በቂጣ በዓል ወራት ነበር” የሚለውን አባባልም እንመልከት። የአሕዛብ ጸሐፊ ሉቃስ የሐዋርያት ሥራን መጽሐፍ ለሌላ አሕዛብ (Acts 1:1) ስለስተማረ፤ እነዚህ ቀናት በአሕዛብ ክርስቲያኖች ዘንድ የማይታወቁና ከሕልውና ውጪ ከሆኑ ለምን ይጠቅስ ነበር?

ምናልባት ሐሰተኛው Epistula Apostolorum ከ3ኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ ኢየሱስ ተከታዮቹ እርሱ እስኪመለስ ድረስ የቂጣውን ቀናት መጠበቅ እንዳለባቸው

እንዳስተማረ ማከል ተገቢ ሊሆን ይችላል። በዚያ ሰነድ ላይ መተማመን ባንችልም፤ አንዳንዶች እነዚያን ቀናት እስከ 3ኛው ክፍለ ዘመን ድረስ እንደጠበቁ ያመለክታል።

ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ የተገኙ መረጃዎች እንደሚያሳዩት ሐዋርያት ጳውሎስ፣ ዮሐንስ እና ፊልጶስ፣ ከስምርኔስ ፖሊካርፕ እና ከሌሎች የጥንት ክርስቲያኖች ጋር፣ የቂጣውን ቀናት እንደጠበቁ (ፒዮኒየስ። የፖሊካርፕ ሕይወት፣ ምዕራፍ 2)።

ይህ ሆኖ ግን፣ የካኖን 38 የሎዶቅያ ፖባሌዮአራተኛው ክፍለ ዘመን (ከ363-364 አካባቢ) የቂጣ ቀናትን ማክበርን ከልክለዋል። በእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ውስጥ ያሉ ሰዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ እና ከቀድሞት የታማኞች ወጎች ጋር የሚቃረኑ የዚህን ምክር ቤት ብዙ ድንጋጌዎች ማክበር አልቻሉም።

ስለዚህ፣ የተለያዩ የሰንበት ጠባቂዎች ከዚያ በኋላ የቂጣውን ቀናት ማክበር ቀጠሉ (ፕሪትዝ. ናዝሬት የአይሁድ ክርስትና። ማግናስ፣ ኢየሩሳሌም፣ 1988፣ ገጽ 35፤ ጄሮም በፕሪትዝ እንደተጠቀሰው፣ ገጽ 58፣62፣63፤ ኤፌፋኒየስ። የሳላሚስ የኤፌፋኒየስ ፓናሪዮን፣ መጽሐፍ II (ኑፋቄዎች 1-46) ክፍል 1፣ ምዕራፍ 19፣ 7-9። ብሪል፣ 1987፣ ገጽ 117-119) እና እስከ መካከለኛው ዘመን እና ከዚያም በኋላ (ሊቸቲ ዲ. ሳብባታሪኒዝም በአስራ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን። አንድራውስ ዩኒቨርሲቲ ፕሬስ፣ ቤሪየን ስፕሪንግስ (ኤምአይ)፣ 1993፣ ገጽ 61-62፤ ፋልኮኒር ጆን። የጆንትራስክስ የጁዳቲክ እና ልብ ወለድ ፋንታይሲስ ማጠቃለያ፣ ገጽ 57-58፤ በቦል ቢ እንደተጠቀሰው። የሰባተኛ ቀን ሰዎች፣ ሳብባታሪያን እና ሳብባታሪኒዝም በእንግሊዝ እና በዌልስ፣ 1600-1800፣ 2ኛ እትም። ጄምስ ክላርክ እና ኩባንያ፣ 2009፣ ገጽ 49-50)።

እኛ Continuing Church of God እንደመሆናችን መጠን የሎዶቅያ ፖባሌ ለእውነተኛው የክርስቲያን ቤተክርስቲያን እንደተናገረ ስለማንቀበል፣ አሁንም የቂጣን ቀናትን እናከብራለን። መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው ለእያንዳንዱ ሰባት ቀናት ያልበካ እንጀራ እንበላለን (Exodus 12:15፤ 13:6፤ 23:15፤ 34:18)። ይህ ዳቦ ከተለያዩ እህሎች/ለውዝ ሊሠራ ይችላል - የስንዴ አጠቃቀም በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት አያስፈልግም።

(ምናልባት በዚህ በዓል ወቅት ከቂጣ እንጀራ በስተቀር ሌላ ምግብ መመገብ እንደሚቻል መጥቀስ ተገቢ ነው፤ እርሾ ያለበት እንጀራ መብላት የለበትም። እንዲሁም፣ ከፋሲካ በተለየ፣ የመጀመሪያውና የመጨረሻው የቂጣ እንጀራ ቀን እንደ ሳምንታዊው ሰንበት ያሉ ቀናት ናቸው፤ የማይሠሩባቸው ቀናት ናቸው።)

አንዳንዶች የመጽሐፍ ቅዱስን ብዙ ክፍሎች በአእምሯችን መሳል ቢወዱም፣ ስለ ቅዱሳን ቀናት መንፈሳዊ ግንዛቤ ቢኖርም፣ አካላዊም አለ። አካላዊም ሥነ ሥርዓቱ መንፈሳዊ ትምህርቶችን በተሻለ ሁኔታ እንድንረዳ ይረዳናል።

የቂጣ ቀናት ክርስቲያኖች ኃጢአትንና ግብዝነትን ከሕይወታችን ለማስወገድ መጣር እንዳለብን ያሳያሉ (Matthew 16:6-12፤ 23:28፤ Luke 12:1)። እነዚህን በአካላዊ ሁኔታ በመጠበቅ፣ እግዚአብሔር ያቀደውን መንፈሳዊ ትምህርት በተሻለ መንገድ እንድንማር ይረዳናል።

4. **ጴጥጤቆስጤ፡ ስለ ጥሪህ እና ስለ አስደናቂው የእግዚአብሔር ስጦታ እውነት**

ክርስቶስን የሚናገሩ አብዛኞቹ ሰዎች ስለ ዴንጤቆስጤ አንድ ነገር ያውቃሉ። ብዙዎች የአዲስ ኪዳን ቤተክርስቲያን መጀመሪያ አድርገው በትክክል ይቆጥሩታል።

ኢየሱስ ከሞተ በኋላ፣ ደቀ መዛሙርቱ የመንፈስ ቅዱስን ኃይል ለመቀበል እንዲጠግቁ ተነግሯቸው ነበር፡

“ከእነርሱም ጋር አብሮ በተሰበሰቡ ጊዜ፤ ከኢየሩሳሌም እንዳይወጡ አዘዛቸው፤ ነገር ግን “ከእኔ የሰማችሁትን የአባቱን የተስፋ ቃል ጠብቁ፤” አላቸው።” 5የሐንስ በእውነት በውኃ አጥምቆ ነበርና፤ እናንተ ግን ከጥቂት ቀን በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠሙቃላችሁ፤” (Acts 1:4-5)

ስለዚህ ጠበቁና፡-

፡የጴንጤቆስጤ ቀን በደረሰ ጊዜ፤ ሁሉም በአንድ ልብ ሆነው በአንድ ቦታ ተሰበሰቡ (Acts 2:1)።

መግለጫው ያንን እውነት የሚያሳለ መሆኑን ልብ ይበሉ**የጴንጤቆስጤ ቀን ሙሉ በሙሉ መጥቶ ነበር**መጽሐፍ ቅዱስ ቀጥሎ የተከሰቱት ክስተቶች በቀጥታ ከእውነታው ጋር የተያያዙ መሆናቸውን ግልጽ እያደረገ ነው።**የጴንጤቆስጤ ቀን ሙሉ በሙሉ መጥቶ ነበር**። ደቀ መዛሙርቱም ሁሉም አብረው እያዩት ስለነበር ይረሰባቸው።

ከዚያ የሆነው ይኸውና፡-

2ድንገትም እንደ ኃይለሻ ነፋስ ከሰማይ ድምፅ መጣ፡ ተቀምጠው የነበሩበትንም ቤት ሁሉ ሞላው።³ከዚያም የተከፋፈሉ ልሳኖች ታይአቸው፤ እንደ እሳትም የተከፋፈሉ ልሳኖች ታይአቸው፤ በእያንዳንዳቸውም ላይ ተቀመጡባቸው።⁴በሁሉም መንፈስ ቅዱስ ሞላባቸው፡ መንፈስም እንዳናገሩ እንደ ሰጣቸው በሌላ ልሳኖች ይናገሩ ጀመር።...

³⁸ ጳጳሳዊነት እንዲህ አላቸው፡- ንስሐ ግቡ፣ እያንዳንዳችሁም ለጋራ አታችሁ ስርዩት በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ።

ኃጢአትን ትቀበላላችሁ፤ የመንፈስ ቅዱስንም ስጦታ ትቀበላላችሁ።
39የተስፋው ቃል ለእናንተና ለልጆቻችሁ ጌታ አምላካችንም ለሚጠራቸው
በሩቅ ላሉ ሁሉ ነውና።

40ከዚህም ጠማማ ትውልድ ዳኑ ብሎ በብዙ ሌላ ቃል መሰከረላቸውና
አሳሳባቸው።41ቃሉንም በደስታ የተቀበሉ ተጠመቁ፤ በዚያም ቀን ሦስት
ሺህ የሚያህሉ ነፍሳት ተጨመሩ።42በሐዋርያትም ትምህርትና
በኅብረት፣ እንጀራ በመቁረስና በጸሎት ጸንተው ኖሩ።
...47እግዚአብሔርንም እያመሰገኑ በሕዝብ ሁሉ ፊት ሞገስ ነበራቸው።
ጌታም የሚድኑትን ዕለት ዕለት በቤተ ክርስቲያን ላይ ይጨምር ነበር።
(Acts 2:2-4፣ 38-42፣ 47)።

የመንፈስ ቅዱስን ኃይል ተቀብለዋል። ይህም የክርስቲያን ቤተክርስቲያን የሮማ
ካቶሊኮች፣ የምስራቅ ኦርቶዶክስ፣ አብዛኛዎቹ ፕሮቴስታንቶች፣ የይሖዋ ምሥክሮች
እና የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ቡድኖች የጀመሩበት ጊዜ እንደሆነ ይታሰባል።
ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ የተሰጠው በተወሰነ ጊዜ (ብዙዎቹ አይሁዳውያን
ጴንጤቆስጤ በዓልን ባከበሩበት ጊዜ) እና የኢየሱስ ደቀ መዛሙርትም አሁንም
እያከበሩት ነበር።

ያ በአጋጣሚ አልነበረም።

ከጴንጤቆስጤ የበለጠ ነገር አለ?

ብዙዎች ጴንጤቆስጤ የመንፈስ ቅዱስን መሰጠት እና የአዲስ ኪዳን
ቤተክርስቲያንን መጀመር ብቻ ሳይሆን የሚወክል መሆኑን አይገነዘቡም።

በብሉይና በአዲስ ኪዳን ውስጥ ያሉትን ምንባቦች መመልከት ስለዚህ ቀንና ስለ
ትርጉሙ የበለጠ መረጃ ይሰጣል።

የጴንጤቆስጤ በዓል ከመጀመሪያው በዓል በኋላ በክርስቲያኖች ይከበር ነበር፣ ነገር
ግን በልሳን ስለመናገር ምንም ሳይጠቅስ። ሐዋርያው ጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ
መጽሐፍ ሁለተኛ ምዕራፍ ላይ ከተጠቀሰው ከጴንጤቆስጤ በኋላ ለአስርተ
ዓመታት የጴንጤቆስጤ በዓልን ማክበር ቀጥሏል። የጻፈውን ልብ ይበሉ፣ በ56
ዓ.ም. አካባቢ።

«አሁን በመንገድ ላይ ልጎብኛችሁ አልፈልግምና፤ ጌታ ቢፈቅድ ግን ከእናንተ ጋር የተወሰነ ጊዜ ልቆይ ተስፋ አደርጋለሁ፤ ነገር ግን እስከ ጴንጤቆስጤ ድረስ በኤፌሶን እቆያለሁ (1 Corinthians 16:8)።

ይህ የሚያሳየው ጳውሎስ የጴንጤቆስጤ ቀን መቼ እንደሆነ፣ የቆሮንቶስ ሰዎች የጴንጤቆስጤ ቀን መቼ እንደሆነ ማወቅ እንዳለባቸው እና የኤፌሶን ሰዎች የጴንጤቆስጤ ቀን መቼ እንደሆነ እንደሚያውቁ እንደተሰማው ነው። ስለዚህ፣ ጳውሎስ እና በኤፌሶን እና በቆሮንቶስ በነበሩት አሕዛብ እየተከበረ ያለ ይመስላል።

በሌላ ዓመት ደግሞ ሐዋርያው ጳውሎስ በ60 ዓ.ም አካባቢ ለጴንጤቆስጤ በዓል በኢየሩሳሌም መሆን ፈልጎ ነበር፡

¹⁶ጳውሎስ በእስያ ጊዜ እንዳያሳልፍ ኤፌሶንን አልፎ በመርከብ ለመሄድ ወስኖ ነበርና፤ ቢቻል በጴንጤቆስጤ ቀን ወደ ኢየሩሳሌም ለመድረስ ይችኩል ነበርና (Acts 20:16)።

ስለዚህ፣ በኢየሩሳሌም የነበሩ ክርስቲያኖች አሁንም የጴንጤቆስጤ በዓልን እያከበሩ ነበር፤ ጳውሎስም ይህን በዓል እያከበሩ ነበር። አለበለዚያ፣ ጳውሎስ በጴንጤቆስጤ ቀን በኢየሩሳሌም ለመሆን የፈለገበት ግልጽ ምክንያት አይኖርም ነበር።

ጴንጤቆስጤ የሚለው ቃል የግሪክ ቃል ሲሆን ትርጉሙም 50ኛ . ያ ቃል የተገኘው ከሚቀጥለው የዕብራይስጥ ቀን ስሌት መግለጫ ነው፡

¹⁵የሰንበት ማግስት ጀምሮ፣ የሚወዘወዘውን የመሥዋዕት ነዶ ካመጣችሁበት ቀን ጀምሮ ለራሳችሁ ቅጥፍ፤ ሰባት ሰንበታት ይፈጽሙ። 16እስከ ሰባተኛው ሰንበት ማግስት ድረስ ሃምሳ ቀናትን ቆጥሩ (Leviticus 23:15-16)።

የጴንጤቆስጤ ቀን በርካታ ስሞች አሉት፣ በዚህም ምክንያት አንዳንዶች ስለዚህ ጉዳይ ግራ ተጋብተዋል። ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ስሞቹም የሚከተሉትን ያካትታሉ፡ የመከር በዓል፣ የሳምንታት በዓል እና የበኩራት ቀን።

የአይሁድ ወጎች እና የጴንጤቆስጤ በዓል መቼ ነው?

መዘመር ብዙውን ጊዜ ከእግዚአብሔር ቅዱስ በዓላት ጋር አብሮ ይመጣል፤ እነዚህም ፀሐይ ስትጠልቅ ይጀምራሉ፤

²⁹ቅዱስ በዓል በሚከበርበት ሌሊት እንደሚዘምር ዝማሬ ይሆንላችኋል፤ ሰውም ዋሽንት ይዞ ወደ እግዚአብሔር ተራራ፤ ወደ እስራኤል ኃያል አምላክ ይመጣ ዘንድ የልብ ደስታ ይሆናል። (Isaiah 30:29)

ዘመናዊ አይሁዶች ጴንጤቆስጤ የሚለውን ቃል በቃል ይጠሩታል ሻሹት.

አንዳንዶች የጴንጤቆስጤ በዓል መቼ እንደሚከበር ግራ ተጋብተዋል። ብዙ አይሁዶች Continuing Church of God በምታከብርበት ቀን ጴንጤቆስጤን አያከብሩም።

የአይሁድ ሰዲቃውያን በትክክል “ጴንጤቆስጤ ሁልጊዜ እሁድ ላይ እንደሚወድቅ” ተናግረዋል፤ ነገር ግን “[i]ከታልሙዲክ እና ከጂኦኒክ ሥነ-ጽሑፍ በኋላ ... ጴንጤቆስጤ የሚከበረው በሲዋን 6ኛ ቀን ነው” (Pineles, "Darkeh shel Torah," p. 212, Vienna, 1861; Pentecost. Jewish Encyclopedia of 1906)። ብዙ አይሁዶች አሁን የሚጠቀሙበት ቀን (ይህም ከብሉይ ኪዳን በኋላ በተዘጋጁት ድህረ-ታልሙዲክ ጽሑፎች ውስጥ የሚገኝ እና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ) በኋላ የተገኘ ለውጥ እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ቀን አይደለም። እኛ በContinuing Church of God ውስጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊውን ዘዴ እንከተላለን።

እንዲሁም ከቀድሞው ዋና ረቢ ሎርድ ሳክስ የተወሰደውን ልብ ይበሉ፡

በቃል ሕግም ሆነ በተጻፈው ሕግ የሚያምኑት ፈሪሳውያን “ሰንበት” የሚለውን ቃል እዚህ ላይ የፋሲካ የመጀመሪያ ቀን (ኒሳን 15) እንደሆነ ተረድተውታል። በተጻፈው ሕግ ብቻ የሚያምኑት ሰዲቃውያን ጽሑፉን ቃል በቃል ወስደውታል። ከሰንበት በኋላ ያለው ቀን እሁድ ነው። ስለዚህ ቆጠራው ሁልጊዜ የሚጀምረው እሁድ ላይ ሲሆን ሻሹት ደግሞ ከሃምሳ ቀናት በኋላ ሁልጊዜም እሁድ ላይ ይወርዳል። (Sacks L. Judaism: A Thought for Shavuot. Arutz Sheva, June 3, 2014.)

ክርስቲያኖች ኢየሱስ ፈሪሳውያንን በተጻፈው ሕግ ላይ ከመጠን በላይ በመመካታቸው እንደኮነናቸው ማስታወስ አለባቸው (Mark 7:5-13)። ኢየሱስ “በወጋችሁትም ወግ የእግዚአብሔርን ቃል እየሻራችሁ ነው” ብሏቸዋል። እንደዚህ አይነት ብዙ ነገር ታደርጋላችሁ” (Mark 7:13)።

እና፣ ከታች እንደሚታየው፣ ጴንጤቆስጤ ሃምሳ የሚቆጠርበትን ጊዜ ከበኩራት ጋር የተያያዘ እንደሆነ ያመለክታል፡

¹⁶እስከ ሰባተኛው ሰንበት ማግስት ድረስ አምሳ ቀን ቊጠሩ፤ ከዚያም ለእግዚአብሔር አዲስ የእህል ቊርባን አቅርቡ።¹⁷ከቤታችሁ ሁለት የኢፍ መስፈሪያ ከአስር እጅ የተሠሩ ሁለት የሚወዘወዝ እንጀራዎችን ታመጣላችሁ፤ ከጥሩ ዱቄት የተሠሩ ይሁኑ፤ በእርሾም ይገገራሉ። ለእግዚአብሔር የበኩራት ፍሬ ይሆናሉ (Leviticus 23:16-17)።

እስከ ሰባተኛው ሰንበት ማግስት ድረስ ሃምሳ ቀናትን ስትቆጥር፣ ዴንጤቆስጤ ሁልጊዜ እሁድ እንደሚመጣ ታገኛለህ። ዴንጤቆስጤ የሚጀምረው ቅዳሜ ከፀሐይ መጥለቂያ ጀምሮ እስከ እሁድ ፀሐይ መጥለቂያ ድረስ ነው። ፖሊካርፕን ከስምርኔስ ጋር እንደተገናኙ የሚናገሩት ኢራኒየስ ሐዋርያት ዴንጤቆስጤን እሁድ ዕለት እንዳደረጉት ጽፏል (የኢራኒየስ ቁርጥራጮች፣ 7)።

የመጀመሪያዎቹ ፍራፍሬዎች

“በኩራት” የሚለው ቃል አጠቃቀም ሁለተኛ መከረን ያመለክታል። እንደ እውነቱ ከሆነ፣ ይህ በብሉይ ኪዳንም ውስጥ ተገልጿል፡

¹⁶... የመከር በዓል፣ በእርሻ ላይ የዘራችሁት የድካማችሁ በኩራት፤¹⁷እና በዓመቱ መጨረሻ ላይ የሚከበረውን የመሰብሰቢያ በዓል፣ የድካማችሁን ፍሬ ከእርሻ ስትሰበስቡ (Exodus 23:16-17)። ፩ 22የሱባኤ በዓልን፣ የስንዴ መከር በኩራትን እና የመክተቻ በዓልን በዓመቱ መጨረሻ ታከብራለህ (Exodus 34:22)።

²⁶እንዲሁም በበኩራት ቀን፣ በሱባኤ በዓልህ አዲስ የእህል ቁርባን ለእግዚአብሔር ስታቀርብ፣ የተቀደሰ ጉባኤ ታደርጋለህ (Numbers 28:26)።

አንዳንድ የፕሮቴስታንት ተንታኞች የሞገድ ነዶን መሥዋዕት እንደ የበኩራት በዓል አድርገው ቢጠቅሱትም (e.g. Radmacher E.D. ed. The Nelson Study Bible. Thomas Nelson Publishers, Nashville, 1997, p. 213)፣ ይህ የተሳሳተ ስም ነው። “የበኩራት ነዶ” በዚያን ጊዜ ሲቀርብ (Leviticus 23:10-11)፣ ከላይ እንደሚታየው፣ መጽሐፍ ቅዱስ የሳምንታት በዓልን እንደ በኩራት ጊዜ ይጠቅሰዋል (አንድ ነዶ ብቻ አይደለም)።

የበኩራት ሀሳብ ይህንን ቀን እንድንረዳ እንዴት ይረዳናል?

የዴንጤቆስጤ በዓል ወይም የበኩራት በዓል (Exodus 34:22) እግዚአብሔር አሁን የሚጠራው ትንሽ "በኩራት" መንፈሳዊ መከረን ብቻ እንደሆነ ያስታውሰናል፤ የመጨረሻው ታላቅ ቀን ደግሞ በኋላ ላይ የሚሰበሰብ ሲሆን ይህም በኋላ ላይ የሚሰበሰብ ታላቅ መከረን ያሳያል። የጸደይ መከረ በአብዛኛዎቹ አካባቢዎች ከታላቁ የመኸር መከረ በጣም ያነሰ ሲሆን ይህም እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ካለው የማዳን እቅድ ጋር የሚስማማ ነው።

ግን ኢየሱስስ? እሱ የበኩራት ምሳሌ አልነበረምን?

አዎ፤ በእርግጥም ነበር። ጳውሎስ እንዲህ ሲል ጽፏል፦

20አሁን ግን ክርስቶስ ከሙታን ተነሥቶአል፤ ለንቀላፉትም በኩራት ሆነ።
21ሞት በሰው በኩል ስለመጣ፤ የሙታን ትንሣኤም በሰው በኩል ስለ መጣ።22ሁሉ በአዳም እንደሚሞቱ ሁሉ እንዲሁ በክርስቶስ ደግሞ ሕያዋን ይሆናሉና።23ነገር ግን እያንዳንዱ በራሱ ተራ ይሆናል፤ ክርስቶስ በኩራት ነው፤ በኋላም በመምጣቱ የክርስቶስ የሆኑት። (1 Corinthians 15:20-23)።

ክርስቶስ በLeviticus 23:10-11 ላይ የተጠቀሰው የሞገድ ነዶ መስዋዕት ፍጻሜ ነው። እርሱ የበኩራት ነዶ ነው። እንዲሁም ከሞት ከተነሳ በኋላ እሁድ ዕለት ወደ ሰማይ (የሞገድ ነዶ መስዋዕት የሆነው እሁድ ዕለት) ሲያርግ ያንን ሚና ተወጥቷል (John 20:1,17)። ነገር ግን እሱም ሆነ እውነተኛ ተከታዮቹ አሁን ፋሲካ ተብሎ የሚጠራውን አላከበሩም።

እንዲሁም፤ ያዕቆብ ኢየሱስ እኛን የበኩራት ምሳሌ እንድንሆን እንዳደረገን ጠቅሷል፡

18የፍጥረቱ የበኩራት ዓይነት እንድንሆን በእውነት ቃል አስቦ ፈጠረን (James 1:18)።

ስለዚህ ኢየሱስ የሞገድ ነዶ መስዋዕትን የሚወክል የመጀመሪያው የበኩር ፍሬ ቢሆንም፤ እውነተኛ ክርስቲያኖች በዴንጤቆስጤ ቀን የተወከሉት የበኩር ዓይነት ናቸው። "በኩራት" ማለት በዚህ ዘመን የመከሩ ክፍል የሚሆኑት ጥቂቶች ብቻ ናቸው ማለት ነው (Luke 12:32፤ Romans 9:27፤ 11:5) -- ነገር ግን እነሱ የሚያመለክቱት የበለጠ መከር እንደሚኖር ነው - የመዳን እድል ያላገኙ ሁሉ በኋላ ላይ እውነተኛ እና እውነተኛ እድል የሚኖራቸው ጊዜ።

ጴጥሮስ በጴንጤቆስጤ ዕለት የተናገረውን ልብ ይበሉ፡-

²⁹"ወንድሞች ሆይ፥ ስለ አባታችን ስለ ዳዊት እንደ ሞተና እንደ ተቀበረ፥ መቃብሩም እስከ ዛሬ ድረስ ከእኛ ጋር እንዳለ ለእናንተ በነፃነት እናገር። "30ስለዚህ ነቢይ ስለ ሆነ፥ እግዚአብሔርም ከሥጋው ፍሬ ከሥጋው ፍሬ በዙፋኑ ላይ እንዲቀመጥ ክርስቶስን እንደሚያስነሣው በመሐላ እንደ ማለላት ስለ አወቀ፥31ይህን አይቶ ስለ ክርስቶስ ትንሣኤ ተናገረ፥ ነፍሱ በሲኦል እንዳልቀረች ሥጋውም መበስበስን እንዳላየ ተናገረ።32ይህን ኢየሱስን እግዚአብሔር አስነሣው፤ ለዚህም እኛ ሁላችን ምስክሮች ነን። 33ስለዚህ በእግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎ የመንፈስ ቅዱስን የተስፋ ቃል ከአብ ተቀብሎ ይህን እናንተ አሁን የምታዩትንና የምትሰሙትን አፈሰሰው። (Acts 2:29-33)

ጴጥሮስ በጴንጤቆስጤ ዕለት ኢየሱስን እንደ ፍሬ ጠቅሶ እንደተነሳ ልብ ይበሉ። በጴንጤቆስጤ ዕለት እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን በመስጠት ይህንን አነስተኛ መከር እንደሚባርክ ያሳያል፤ ይህም “በአሁኑ ክፉ ዘመን” ውስጥ ብንኖርም እንኳ ማሸነፍ፣ ሥራውን መሥራት እና በመንፈሳዊ ማደግ እንድንችል ነው (Galatians 1:4)።

ኢየሱስ ከበኩራት ሁሉ የመጀመሪያው ብቻ ሳይሆን ከብዙ ወንድሞችም መካከል በኩር ነበር፤

²⁹አስቀድሞ ያወቃቸው፥ ልጁ በብዙ ወንድሞች መካከል በኩር ይሆን ዘንድ፥ አስቀድሞም የወሰነላቸው፥ የልጁን መልክ እንዲመስሉ አስቀድሞ ወስኖአልና፤ (Romans 8:29)። ፪ ፪ 5ኢየሱስ ክርስቶስ፤ የታመነው ምስክር፤ ከሙታንም በኩር የሆነው (Revelation 1:5)።

ኢየሱስ በኩር ስለሆነ፤ ይህ በእርግጠኝነት እንደ እርሱ የሚሆኑ ሌሎች እንደሚኖሩ ያመለክታል። ስለዚህ፤ ኢየሱስ ክርስቶስን መምሰል የጴንጤቆስጤ መልእክትም አካል ነው። እርግጥ ነው፤ ክርስቶስን የመምሰል ሀሳብ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሙሉ የሚማር ሲሆን በጴንጤቆስጤ ብቻ የተወሰነ አይደለም። ዮሐንስ የጻፈውን ልብ ይበሉ፡

²...እንደ እርሱ እንሆናለን (1 John 3:2)።

ቅዱስ ጉባኤ ስለሆነ፤ ከሳምንታዊ ሰንበት ጋር ተመሳሳይ ነው፤ ነገር ግን በመሥዋዕቶች (Deuteronomy 16:16)። በብሉይ ኪዳን፤ የሱባኤ በዓል፤ የበኩራትን ያካተተ፤ ከፋሲካ በኋላ ከሰንበት በኋላ ከ50 ቀናት በኋላ ይከበር ነበር።

ክርስቶስ ከሞተ በኋላ፤ ሐዋርያት በዚያ ቀን ተሰበሰቡ። በዚያ ቀን፤ ክርስቲያኖች እንደ በኩራት ዓይነት ወደ እግዚአብሔር እንዲደርሱ መንፈስ ቅዱስ ፈሰሰ። ኢየሱስ ከእነዚህ በኩራት የመጀመሪያው ነበር፤ እናም በዚህ ዘመን የተጠሩ ክርስቲያኖችም እንደ እርሱ በኩራት መሆን አለባቸው (በኋላ የተጠሩትም እንደ ኢየሱስ መሆን አለባቸው፤ ነገር ግን በኩራት ብቻ አይሆኑም)።

ቅዱስ ቀናትን ከኢየሩሳሌም ውጭ መጠበቅ ይቻላል?

አንዳንዶች የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት አሁን ሊጠበቁ እንደማይችሉ አመልክተዋል ምክንያቱም ሁሉም ሰው ወደ ኢየሩሳሌም እንዲሄድ ስለሚጠይቅ።

ነገር ግን በታሪክ ውስጥ፤ በኢየሱስም ቢሆን፤ ይህ አልነበረም።

ኢየሱስ በናዝሬት በነበረበት ወቅት አገልግሎቱን ሲጀምር፤ “በሰንበት ቀን” (Luke 4:16) ተናግሯል። ጴጥሎስ፤ የሳምንታት/የሰንበት በዓል ተብሎም ይጠራል (Deuteronomy 16:10,16)። ሉቃስ ብዙ ቁጥር ማለት ትክክለኛውን የግሪክ ቃል በመመልከት ሊረጋገጥ ይችላል ማለቱ ነው። ትክክለኛው ቃል (አይደለም)ስትሮንግስለሰንበታት ተመሳሳይ ቃላት መመደብ (σῶβρατων)፤ ብዙ ቁጥር ነው (σῶβρατων፤ እንደ Luke 14:1፤ ነጠላ ነው)። አንቀጹ ቃል በቃል እንደሚከተለው ተተርጉሟል፡

¹⁶ወደ ናዝሬትም ገባ፤ እንደ ልማዱም በሰንበት ቀን ወደ ምኩራብ ገባ፤ ሊያነብም ተነሣ። (Luke 4:16)

ስለዚህ፤ ይህ አንድ ሰው ልክ ኢየሱስ እንዳደረገው፤ ከኢየሩሳሌም ውጭ ባለ ቦታ ላይ ቅዱስ ቀንን ማክበር እንደሚችል ያሳያል። በLuke 6:1-2 (Green JP, Sr. Interlinear Greek-English New Testament, third edition. Baker Books, 2002) ውስጥ በገሊላ ሌላ የተቀደሰ ቀንን ሊያከብር የሚችል ይመስላል።

ምናልባት ሳምራዊቷ ሴት አምልኮ በኢየሩሳሌም አካባቢ ብቻ መገደብ እንዳለበት ስትጠቁም (John 4:19)፤ ኢየሱስ የኢየሩሳሌም የአምልኮ ገደብ እንደሌለ መናገሩ ሊጠቀስ ይገባል፡

²¹ኢየሱስም እንዲህ አላት። አንቺ ሴት፤ እመኚኝ፤ በዚህ ተራራ ወይም በኢየሩሳሌም ለአብ የማትሰግዱበት ጊዜ ይመጣል።²²እናንተ የማታውቁትን ታመልካላችሁ፤ እኛ የምናመልከውን እናውቃለን፤ መዳን ከአይሁድ ነውና።²³ነገር ግን በእውነት የሚሰግዱ አብን በመንፈስና በእውነት የሚያመልኩበት ሰዓት ይመጣል፤ አሁን ግን ነው፤ አብ ሊሰግዱለት የሚፈልግ እንዲህ ያሉ ሰዎችን ይፈልጋል።²⁴እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል። (John 4:21-24)

አዲስ ኪዳን ቅዱስ ቀን ወይም ሌላ አምልኮ በኢየሩሳሌም ብቻ የተወሰነ እንዳልሆነ በግልጽ ያሳያል (በተጨማሪም Matthew 10:23፤ 23:24ን ይመልከቱ)።

የግሪክ-ሮማ አብያተ ክርስቲያናትም አንዳንድ ጊዜ የሳምንታት በዓል (Leviticus 23:15-16) ወይም በብሉይ ኪዳን የበኩራት ቀን (ቁጥር 28:26) ተብሎ የሚጠራው ጴንጤቆስጤ የክርስትና ትርጉም እንዳለው እንደሚገነዘቡ ልብ ሊበል ይገባል። እናም አከባባሪን በአንድ ከተማ ብቻ አይገድቡም።

ክርስቲያኖች በኩራት የመሆናቸው ሀሳብ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተረጋገጠ መሆኑንም ልብ ይበሉ (James 1:18)። በጥንቷ እስራኤል፣ በጸደይ ወቅት አነስተኛ መከር እና በመጸው ወቅት ደግሞ ትልቅ መከር ነበር። የጸደይ ቅዱስ ቀን ጴንጤቆስጤ፣ በትክክል ሲገባ፣ እግዚአብሔር አሁን አንዳንዶቹን ለመዳን ብቻ እየጠራ መሆኑን ለመሳል ይረዳል (John 6:44፤ 1 Corinthians 1:26፤ Romans 11:15) በኋላም ትልቅ መከር ይመጣል (John 7:37-38)።

ብዙ የግሪክ-ሮማ አብያተ ክርስቲያናት የጴንጤቆስጤ በዓልን ያከብራሉ። ሆኖም፣ በከፊል፣ የተወሰኑ ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናትን ስለማያከብሩ፣ እግዚአብሔር አሁን አንዳንዶቹን ብቻ ለምን እንደሚጠራ እና ሁሉንም መዳን ለማቅረብ እቅድ እንዳለው መረዳት አልቻሉም (Luke 3:6፤ Isaiah 52:10)። ምሕረት በፍርድ ላይ ድል ያቀዳጃል” (James 2:13)።

5. የመለከት በዓል፡ የክርስቶስ መመለስ እና ወደ እሱ የሚመሩ ክስተቶች

አብዛኛዎቹ የግሪክ-ሮማውያን አብያተ ክርስቲያናት በአጠቃላይ በመጸው ወቅት የሚከሰቱትን የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት አያደርጉም። ሆኖም፤ እነዚህ ቅዱስ ቀናት በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ብዙ ወሳኝ ክስተቶችን ያሳያሉ።

የመለከት በዓል ክርስቶስ በኩራትን ከሙታን ለማስነሳት የሚመጣውን መምጣት ብቻ ሳይሆን፤ ወደፊት የሚመጣውን አስከፊ የጥፋት ጊዜ እና ኢየሱስ ክርስቶስ ሕያዋንን ከፍፁም ጥፋት ለማዳን እና የእግዚአብሔርን መንግሥት በምድር ላይ ለመመስረት የሚያደርገውን ጣልቃ ገብነትም ያሳያል።

ይህ በዓል ከእግዚአብሔር ታላቅ ዋና ዕቅድ ጋር እንዴት እንደሚጣጣም እንረዳ።

በጴንጤቆስጤ ቀን እና በመለከት በዓል መካከል ትልቅ የጊዜ ክፍተት እንዳለ አስቡ። የአዲስ ኪዳን ቤተክርስቲያን በጴንጤቆስጤ ቀን የጀመረች እና በመሠረቱ ኢየሱስ በመጨረሻው መለከት ሲመለስ የሚያበቃ ስለሆነ (1 Corinthians 15:51-57)፤ በጴንጤቆስጤ እና በመለከት በዓል መካከል ያለው የጊዜ ወቅት የቤተክርስቲያንን ዘመን እንደሚወክል ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል።

አራተኛው የቅዱስ ቀን፤ የመለከት በዓል፤ የሚከበረው “በሰባተኛው ወር፤ በመጀመሪያው ቀን” ነው። (Leviticus 23:23-25)።

በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ያለው ሰባት ቁጥር ማጠናቀቅንና ፍጽምናን ያመለክታል። የእግዚአብሔር የቀን መቁጠሪያ ሰባተኛ ወር (በመስከረም እና/ወይም በጥቅምት ወር የሚከሰት) የመጨረሻዎቹን አራት በዓላትን የያዘ ሲሆን ይህም የእግዚአብሔር ታላቅ ዋና ዕቅድ ለእኛ መጠናቀቅን ያሳያል። በዚህ ወር የመጀመሪያ ቀን የሚከበረው በዓል በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ የመጨረሻ ክስተቶች መጀመራቸውን ያሳያል።

ከመደበኛ ሥራዎቻችሁ ሌላ ዓመታዊ የእረፍት ሰንበት ነው፤ እናም የመለከት መነፋት መታሰቢያ ይሆን ነበር (Leviticus 23:24-25)። የእግዚአብሔርንም መንገዶች ለመማርም ጊዜ ነው (Nehemiah 8:2-3፤ Ezra 3:1-7ን ተመልከት)። በእስራኤል ልጆች ላይ የደረሰው አብዛኛው ነገር የተጻፈው “ምሳሌዎቻችን ናቸው፤

እነርሱም የዘመናት ፍጻሜ የደረሰባቸውን እኛን ለማስጠንቀቅ” ነው (1 Corinthians 10:11)።

የመለከት በዓል ስሙን ያገኘው ከመለከት መነፋት ነው።

ከእነዚህ መለከቶች መነፋት ጋር የተያያዘ ብዙ ምሳሌያዊ ትርጉም አለ፤ በተለይም እኛ በምንኖርበት የመጨረሻ ዘመን። የዚህ ቀን ዘመናዊ የአይሁድ ስም ሮሽ ሃሻና ለአይሁዶች መጽሐፍ ቅዱሳዊም ሆነ የመጀመሪያ ስም እንዳልሆነ ልብ ሊባል ይገባል። እግዚአብሔር ከሰጣቸው ከብዙ መቶ ዘመናት በኋላ እና ብሉይ ኪዳን ከተጻፈ በኋላ የተቀበሉት ነገር ነበር (Kramer, Amy J. Rosh Hashana Origins. Copyright © 1998-1999 Everything Jewish, Inc.)።

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔርን በዓላት ለማወጅ እንዲሁም ሰዎችን ወደ አንድ ቦታ ለመጥራት መለከት እንደሚነፋ ያስተምራል (Numbers 10:1-3፣ 10)።

የሕይወት መጽሐፍ

የሚገርመው ነገር፣ የአይሁድ ምሁራን የመለከት በዓልን ከ'የሕይወት መጽሐፍ' ጋር ማያያዝ ችለዋል (Peltz M, Rabbi. What is in a Rosh Hashanah greeting? Haaretz, September 17, 2012)። ይህ ለምን ትኩረት የሚስብ ነው?

እንግዲህ፣ መጽሐፍ ቅዱስ በ'ሕይወት መጽሐፍ' (Philippians 4:3፤ Revelation 3:5) ውስጥ የተዘረዘሩት እንደሚነሱ ያስተምራል (Hebrews 12:22-23)። መቼ? በሰባተኛውና በመጨረሻው መለከት፡

⁵¹እነሆ፣ አንድ ምሥጢር እነግራችኋለሁ፤ ሁላችንም አንተኛም፤ ነገር ግን ሁላችንም እንለወጣለን።⁵²የኋለኛው መለከት ሲነፋ ወዲያውኑ፣ በቅጽበት ዓይን ውስጥ። መለከት ይነፋልና፣ ሙታንም የማይበሰብሱ ሆነው ይነሣሉ፣ እኛም እንለወጣለን።⁵³ይህ የሚበሰብሰው የማይበሰብሰውን ሊለብስ ይገባዋልና፤ ይህ የሚሞተው የማይሞተውን ሊለብስ ይገባዋልና። (1 Corinthians 15:51-53)

የራዕይ መጽሐፍ ሰባት መለከቶች እንደሚነፉ በግልፅ ያስተምራል (8:2)፣ በእግዚአብሔር ያልተጠበቁ ሰዎች ላይ ቅጣት እንደሚመጣባቸው (9:4)፣ ከዚያም የእግዚአብሔር መንግሥትና ፍርድ ይመጣል (11:15-18)። በመጨረሻም

ስማቸው በሕይወት መጽሐፍ ውስጥ ያልተጻፉ ሰዎች ሁለተኛውን ሞት እንደሚቀምሱ ያስተምራል (Revelation 20:14-15)።

የመለከት ፍንዳታዎች

መጽሐፍ ቅዱስ በግጭቶችና በአመፅ በተሞላው የእስራኤል ታሪክ ውስጥ፣ መለከት እንደ ማስጠንቀቂያ፣ የጦር መሳሪያ ለመጥራት ወይም ለአስፈላጊ መልእክቶች እንደ መግቢያ ሆኖ ማገልገሉን እንደቀጠለ ልብ ይበሉ - ሁልጊዜም ለመላው ሕዝብ እጅግ አስፈላጊ የሆነ ክስተትን ለማመልከት።

እግዚአብሔር እስራኤልን በሕጎቹ ላይ ዘወትር በማመፃቸው ምክንያት ስለሚያመጣባቸው ቅጣት ለማስጠንቀቅ ኢሳይያስን፣ ሕዝቅኤልን፣ ሆሴዕንና ኢዩኤልን ጨምሮ ነቢያትን ተጠቅሟል። እነዚህ ነቢያት ድምፃቸውን እንደ መለከት በመጠቀም ለእግዚአብሔር ሕዝብ ማስጠንቀቂያቸውን እንዲያሰሙ ተነግሯቸዋል።

፡በታላቅ ድምፅ ጩህ፣ አትቈጠብ፤ ድምፅህን እንደ መለከት አንሣ፤ ለሕዝቤ መተላለፋቸውን፣ ለያዕቆብም ቤት ኃጢአታቸውን ንገር። (Isaiah 58:1)

እኛ በContinuing Church of God ውስጥ ዛሬ ይህንን ለማድረግ እየሰራን ነው። የኅብረተሰቡን ኃጢአት እና የዓለም ክስተቶች ከተገቢው ትንቢት ጋር እንዴት እንደሚጣጣሙ በድፍረት እንናገራለን -- ይህንንም ለማስረዳት እንጥራለን።

ነገር ግን የራዕይ መጽሐፍ እንደሚያስተምረው ወደፊት ቃል በቃል የመለከት ጩኸቶችም ይመጣሉ (Revelation 8:1-13፣ 9:1-18)። ነገር ግን አብዛኛዎቹ እነዚያን ማስጠንቀቂያዎች አይሰሙም።

በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ብዙዎች ይነፋሉ፣ እና በመለከት በዓል ላይ ብዙ ይነፋ ነበር (Leviticus 23:24) -- ብዙዎች ግንኙነቱን ማየት እንደሚችሉ ተስፋ እናደርጋለን።

ነገር ግን በአንድ በኩል በጣም አስፈላጊው መለከት የመጨረሻው፣ ሰባተኛው ሊሆን ይችላል። ራዕይ ስለዚህ የሚያስተምረው ይህ ነው፡

¹⁵ ሰባተኛው መልአክም ነፋ፤ በሰማይም ታላላቅ ድምፆች ተሰሙ፤ እንዲህም አሉ። የዚህ ዓለም መንግሥታት ሆኑ። መንግሥታት የጌታችንና የክርስቶስ ኢየሱስ ነው፤ ለዘላለምም ይነግሣል!" 16 በእግዚአብሔር ፊት

በዙፋኖቻቸው የተቀመጡት ሃያ አራቱ ሽማግሌዎችም በግምባራቸው ተደፍተው ለእግዚአብሔር ሰገዱ።17እንዲህም አሉ፡- ያለህና የነበረ የሚመጣውም ሁሉን የምትገዛ ጌታ እግዚአብሔር ሆይ፤ እናመሰግንሃለን፤ ታላቁን ኃይልህን ወስደህ ስለ ነገሥሃት፤18አሕዛብ ተቈጡ፤ ቁጣህም መጥቶአል፤ የሙታንም ፍርድ የሚፈረድባቸው ጊዜ መጥቶአል፤ ለባሪያዎችህም ለነቢያትና ለቅዱሳን ስምህንም ለሚፈሩት ታናናሾችና ታላላቆችም ዋጋቸውን ትሰጥ ዘንድ፤ ምድርንም የሚያጠፉትን ታጠፋ ዘንድ።19የእግዚአብሔር መቅደስ በሰማይ ተከፈተ፤ የኪዳኑም ታቦት በመቅደሱ ታየ፤ መብረቅና ድምፅ፤ ነገድዳድ፤ የምድር መናወጥና ታላቅ በረዶም ሆነ። (Revelation 11:15-19)

የመለከት በዓል የወደፊቱን የመለከት መነፋት እና ኢየሱስ እንደሚመጣና የእግዚአብሔርን መንግሥት በምድር ላይ እንደሚያቋቁም የሚገልጸውን እውነታ ያሳያል። የእግዚአብሔር መንግሥት መምጣት የሚናገረው መልካም ዜና ኢየሱስ አገልጋዮቹ አሁን እንዲያውጁት ከሚፈልገው ነገር ውስጥ ትልቅ ክፍል ነው (Matthew 24:14፤ 28:19-20)፤ ከዚያም መጨረሻው ይመጣል (Matthew 24:14)። የመለከት በዓል ክርስቶስ በዚህ ዓለም ላይ ድል እንዳገኘ ያመለክታል።

እንደ ጀሮም እና ኤፒፋኒየስ ያሉ የግሪክ-ሮማ ታሪክ ጸሐፊዎች (Catholica Omnia Tabulinum De Ecclesiae Patribus Doctoribusque Materia Migne JP Argumentum Patrologia Latina Volumen MPL025 Ab Columna ad Culumnam 1415 - 1542A, pp. 922, 930 and Epiphanius (Ephiphanius. The Panarion of Epiphanius of Salamis: Book II (sects 1-46) Section 1, Chapter 19, 7-9. Frank Williams, editor. Publisher BRILL, 1987, p. 117-119)፤ ‘የናዝሬቱ ክርስቲያኖች’ የመኸር ቅዱሳን ቀናትን እስከ አራተኛው እና አምስተኛው ክፍለ ዘመን ድረስ ማቆየት እንደቀጠሉ ዘግበዋል። በኢየሩሳሌም ውስጥ የመጀመሪያውን የክርስቲያን ሕንፃ እስከ አራተኛው ክፍለ ዘመን ድረስ በኢምፔሪያል ባለሥልጣናት እስኪያቆሙ ድረስ በያዙት ታማኝ ክርስቲያኖች ተጠብቀው ነበር (Pixner B. Church of the Apostles Found on Mt. Zion. Biblical Archaeology Review, May/June 1990: 16-35,60)።

ፀረ-ሴማዊው ጆን ክሪስቶም በአራተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ ሰዎች የመለከት በዓልን እንዳያከብሩ ለማስቆም በተለይ ሞክሯል (ጆን ክሪስቶም። በአይሁዶች ላይ የተሰጠ ስብከት ፩ኛ ፩ኛ ፭፤ ፮፤ ፯፤ ፱፤ ፲፩)። ሆኖም ግን፤ ታማኝ

ለመሆን የሚሞክሩት በታሪክ ሁሉ ይህን ማድረጋቸውን ቀጥለዋል።Continuing
Church of God አሁን ይህን ታደርጋለች።

6. የስርዮት ቀን፡ ሰይጣን ተባረረ

የሚቀጥለው የመኸር ቅዱስ ቀን የስርዮት ቀን ነው፡

²⁶እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው።²⁷"የዚህም የሰባተኛው ወር አሥረኛው ቀን የማስተስረያ ቀን ይሆናል። የተቀደሰ ጉባኤ ይሁንላችሁ፤ ነፍሳችሁን ታዋርዳላችሁ፤ ለእግዚአብሔርም የእሳት ቍርባን አቅርቡ።"²⁸በእግዚአብሔር አምላካችሁ ፊት ለእናንተ ማስተስረያ የሚሆን የማስተስረያ ቀን ነውና በዚያ ቀን ምንም ሥራ አትሥሩ።²⁹በዚያ ቀን በነፍሱ የማይሰቃይ ማንኛውም ሰው ከሕዝቡ ተለይቶ ይጠፋልና።³⁰በዚያም ቀን ሥራ የሚሠራን ማንኛውንም ሰው ከሕዝቡ መካከል አጠፋዋለሁ።³¹ምንም ሥራ አትሥሩ፤ በምትኖሩበት አገር ሁሉ ለልጅ ልጃችሁ የዘላለም ሥርዓት ይሆናል።³²የዕረፍት ሰንበት ይሆንላችኋል፤ ነፍሳችሁንም ታዋርዳላችሁ፤ በወሩ በዘጠነኛው ቀን ማታ፡ ከማታ ጀምሮ እስከ ማታ ድረስ፤ ሰንበታችሁን አክብሩ።" (Leviticus 23: 26-32)።

⁷"በዚህ በሰባተኛው ወር በአሥረኛው ቀን የተቀደሰ ጉባኤ ይሁንላችሁ፤ ነፍሳችሁን አስጨንቁት፤ ምንም ሥራ አትሥሩ።" (Numbers 29:7)

ጾም በታሪክ ውስጥ በዋናነት “ነፍሳችሁን ታሰቃያላችሁ” የሚለው ሐረግ በአይሁድና በእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ማኅበረሰቦች የተተረጎመው በዚህ መንገድ ነው (ይህም እንደ Psalm 35:13፤ 69:10 እና Isaiah 58:5 ባሉ ምንባቦች የተረጋገጠ ነው) አንድ ሰው በሆነ መንገድ ካልታመመና ስለዚህም ቀድሞውኑ ከተሰቃየ በስተቀር ጾምን ያመለክታል። ከምሽት እስከ ማታ ማለት ከፀሐይ መጥለቅ እስከ ፀሐይ መጥለቅ ማለት ነው።

አዲስ ኪዳን ራሱ የስርዮት ቀንን “ጾም” ብሎ ይጠራዋል (Acts 27:9)፤ ይህም ሐዋርያው ጳውሎስ እየጠበቀው እንደነበር የሚያሳይ ብቻ ሳይሆን (በሐዋርያት ሥራ 21:18-24፤ 28:17 ላይ እንደተገለጸው) ቴዎፍሎስ የተባለው የግሪክ ሰው (በሐዋርያት ሥራ 1:1 ላይ የተጻፈለት ክርስቲያን) እንዲሁም ሌላ ቃል መተካት ነበረበት ወይም በሌላ ቃል መተካት ነበረበት።

ከእግዚአብሔር አብያተ ክርስቲያናት ጋር ግንኙነት ያላቸው ታዛቢ ግለሰቦች ዛሬ ማታ ከፀሐይ መጥለቅ ጀምሮ እስከሚቀጥለው ምሽት ፀሐይ መጥለቅ ድረስ

ይጸማሉ (አካላዊ ብቃት ካላቸው - የሚያጠቡ እናቶች፣ ትናንሽ ልጆች፣ እርጉዝ ሴቶች እና ሌሎች የተቸገሩ ሌሎች እንዲጸሙ አይጠበቅባቸውም - ይህ በዚህ አካባቢ ካሉ የአይሁድ ልማዶች ጋር የሚጣጣም ነው)። በዚህ ጾም ውስጥ ምግብና መጠጥ ሳንበላ እንቀራለን።

እንግዳ ነገር፣ አንድ የፕሮቴስታንት ዘገባ ክርስቲያኖች የስርዐት ቀንን ማክበር የማያስፈልጋቸው አንዱ ምክንያት ዛሬ የአይሁድ ቤተ መቅደስ ስለሌለ ነው ይላል (ኮፍሬል BL። የክርስቶስ ተከታዮች በስርዐት ቀን መጸም አለባቸው?)። ሆኖም፣ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነታ የእስራኤል ልጆች ቤተ መቅደስ ከመኖሩ በፊት የስርዐት ቀንን ለዘመናት ያከብሩ ነበር የሚለው ሲሆን ሌላኛው እውነታ ደግሞ አዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች አሁን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሆናቸውን ያሳያል (1 Corinthians 3:16-17)።

ሁለት ፍየሎች

በብሉይ ኪዳን፣ የስርዐት ቀን የአዛዜል ፍየል ወደ ምድረ በዳ የተላከበትን ሥነ ሥርዓት ያካትታል (Leviticus 16:1-10)። አንዳንድ ክርስቲያኖች የአዛዜል ፍየልን መልቀቅ ሰይጣን ለሺህ ዓመታት በማይጠፋ ጉድጓድ ውስጥ የሚታሰርበትን የሺህ ዓመት ጊዜ እንደሚያመለክት አድርገው ይመለከቱት ነበር (Revelation 20:1-4)። ይህ ማለት በዚያ ጊዜ ውስጥ ሊፈትንና ሊያታልል አይችልም ማለት ነው። በኢየሱስ መሥዋዕት ምክንያት፣ ፍየል ይህንን ቀን ለማክበር አይሠዋም (Hebrews 10:1-10)።

ኢየሱስ ለእኛ የተሰዋው የፋሲካ በግ (1 Corinthians 5:7-8) ቢሆንም እና አንድ ጊዜ ብቻ የተገደለ ቢሆንም (Hebrews 9:28)፣ ከፋሲካ በዓል ውጪ ኢየሱስ በሥርዓት የሚገደልበትን ጊዜም እናያለን።

ለምን፣

ብዙዎች ገምተዋል፣ ነገር ግን ይህ መስዋዕት የሚሆነው ሁለተኛው ፍየል ከመለቀቁ በፊት እንደሆነ ከሚያሳዩት እውነታዎች ጋር ፍንጮች ሊኖሩ ይችላሉ።

የመጀመሪያው ፋሲካ የእስራኤል ልጆች ለኃጢአታቸው እንዲተላለፉ ብቻ አድርጓል። በዚህ ዘመን፣ እውነተኛ ክርስቲያኖች የሆኑት የኢየሱስን የመጨረሻ ምድራዊ ፋሲካ መሥዋዕት አድርጎ የኃጢአታችንን ቅጣት እንደከፈለ ይናገራሉ።

ነገር ግን እውነተኛ ክርስቲያኖች ከዓለም ሕዝብ ውስጥ ጥቂቶች ናቸው (Luke 12:32፤ Romans 11:5)።

መጽሐፍ ቅዱስ ሰይጣንን “የዚህ ዓለም አምላክ” ብሎ ስለሚጠራው (2 Corinthians 4:4)፣ አብዛኛዎቹ ታውረዋል እና በኢየሱስ መስዋዕትነት ገና አልተሸፈኑም። ሆኖም ይህ የሚሆነው ለሚጠሩት ሁሉ ማለት ይቻላል - በዚህ ዘመንም ሆነ በሚመጣው ዘመን (Matthew 12:32) ነው። የቤተክርስቲያን ዘመን ካለቀ በኋላ በሥነ ሥርዓት መስዋዕቱን ማሳየት የኢየሱስ መሥዋዕት በቤተክርስቲያን ዘመን ለተጠሩት ብቻ እንዳልሆነ ያሳያል፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር ዕቅድ ዛሬ ላሉት የተመረጡት ሁሉ መዳንን ማቅረብን ያካትታል።

ሌላኛው ፍጹም ከመፈታቱ በፊት መስዋዕቱን በማሳየት፣ ይህ የሚያሳየው ኢየሱስ የሰይጣንን ኃጢአት እያስወገደ እንዳልሆነ ነው።

ኢየሱስ የሰው ልጆችን ሁሉ ቅጣት ወሰደ። ነገር ግን እግዚአብሔር እስኪጠራንና ንስሐ እስኪሰጠን ድረስ ለሰዎች አይተገበርም (John 6:44) እናም ንስሐ ለመግባት ፈቃደኞች ሆነን እናምናለን። በኢየሱስ ብቻ ሳይሆን ወልድንም እናምናለን አብንም እናምናለን፤ ማለትም እነሱ የሚሉትን እናምናለን። እንዲሁም ንስሐ በመግባት፣ በመጠመቅ፣ መንፈስ ቅዱስን በመስጠት (Acts 2:38) እና እነሱ እንደሚኖሩን ለመኖር በመሞከር እናረጋግጣለን (1 John 2:6)።

በታሪክ ሁሉ ተጠብቆ የቆየ

የስርዐት ቀን በ4ኛው ቀን ተከብሮ ነበር በዮሐንስ ክሪስትም መሠረት፣ ተቃውሞውን የሰበከው (ዮሐንስ ክሪስትም። በአይሁዶች ላይ የተሰጠ ቃል ፩ኛ፡ ፭፤ ፮፡ ፭፤ ፮፡ ፮)።

ይህ በሶሪያዊው ካኖን 69/70 ላይም ሊታይ ይችላል የሐዋርያት ቀኖናዎችበዚህ ጊዜ አካባቢ፣ እሱን ለማገድ የሞከረው (ሲቨር ጄኢ። በሮማ ግዛት ውስጥ የአይሁድ ስደት (300-438)፣ የካንሳስ ዩኒቨርሲቲ ህትመቶች እትም 30፡ ሂውማኒስቲክ ጥናቶች። የካንሳስ ዩኒቨርሲቲ ህትመቶች፡ 1952፣ ገጽ 34-35)።

ከአምስተኛው-አስረኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ የተጻፈ የሙስሊም ሰነድ እንደሚገልጸው ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ጸማቸውን ከአይሁድ ጋር በተመሳሳይ ቀናት ያከብሩ ነበር። ይህ የሚያመለክተው የይሁዳ ክርስቲያኖች የስርዐት ቀንን ሲያከብሩ ግሪኮ-ሮማውያን ደግሞ የ50 ቀን የዐቢይ ጸምን ይዘው ነበር።

ኢየሱስ ያላከበረው የጾም ወቅት (ቶምሰን ፒ. ላምበርስ-ፔትሪ ኤል. የጁዳኢክርስቲያኖች ምስል በጥንታዊ የአይሁድ እና የክርስቲያን ሥነ ጽሑፍ፣ ጥራዝ 158፣ 2003፣ ገጽ 70-72፤ ስተርን ኤስኤም። ከአዋልድ ወንጌሎች የተወሰዱ ጥቅሶች በ'አብድ አል-ጃባር። የቲኦሎጂካል ጥናቶች ጆርናል፣ NS። ጥራዝ XVIII፣ (1) ኤፕሪል 1967፣ 34-57)። ከሌሎች የታሪክ ምሁራን የተገኙ ሪፖርቶች ይህንን አመለካከት ይደግፋሉ (ለምሳሌ፡ ፒንስ፣ ገጽ 32-34)። በተጨማሪም፣ በ16ኛው ክፍለ ዘመን ትራንስሊቫኒያ ውስጥ አሁንም ድረስ ተጠብቆ እንደነበር የሚገልጹ ታሪካዊ ዘገባዎችን እናያለን። (ሊችቲ፣ ገጽ 61-62)።

የድሮው የእግዚአብሔር የፊዲዮ ቤተክርስቲያን የስርዐት ቀንን (እና ሌሎች ቅዱስ ቀናትን) በ20ኛው ክፍለ ዘመን ሁሉ አክብሮ ነበር። እኛ በContinuing Church of God ውስጥ ዛሬም ድረስ ይህንን ሥርዓት ማክበራችንን እንቀጥላለን።

7. የዳስ በዓል፡- በክርስቶስ ግዛት ስር ዓለም ምን እንደሚመስል የሚያሳይ ፍንጭ

የዳስ በዓል በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ የመጨረሻውን ክስተት ያሳያል። ኢየሱስ የሰውን ዘር ለመበዣት ለኃጢአታችን ከሞተ በኋላ፣ መንፈስ ቅዱስን ከላከልን በኋላ፣ ከእርሱ ጋር በምድር ላይ የሚነግሡ ነገሥታትና ካህናት የሚሆኑ ሰዎችን ለስሙ ከመረጠ በኋላ (Revelation 5:10)፣ ከዳግም ምጽአቱ በኋላ፣ እና በመጨረሻም ኃጢአቶቹን ሁሉ በሰይጣን ራስ ላይ ካደረገ በኋላ (በመጨረሻም ከእርሱ ጋር አንድ እንድንሆን፣ ስርየት)፣ ከዚያም ለዚያ የመጨረሻ ተከታታይ ክስተቶች፣ የእግዚአብሔር የሺህ ዓመት መንግሥት በምድር ላይ መመስረት የሚጀምርበትን ጊዜ ዝግጁ ነን።

የዳስ በዓል የሚያመለክተው ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕግጋት ያለ ሰይጣን ማታለያዎች ሲጠብቁ በኢየሱስ ክርስቶስ የሺህ ዓመት ግዛት ወቅት የሚሆነውን መንፈሳዊና ቁሳዊ ብክነት ነው (Revelation 20:1-6)። ይህ አሁን በሰይጣን በተታለለ ዓለም ውስጥ ከሚሆነው ነገር ጋር ይቃረናል (Revelation 12:9)። በዚያን ጊዜ የሚጠፋው የሰይጣን ማታለያ (Revelation 20:1-3)፣ ክርስቲያን ነን የሚሉ አብዛኞቹ ሰዎች ‘ጥሩ’ በሆኑ የሐሰት አገልጋዮች የተታለሉበት እንዲሁም ብዙዎቹ አገልጋዮች የተታለሉበት ምክንያት ነው (2 Corinthians 11:14-15)።

ኢየሱስ ራሱ የዳስ በዓልን አክብሮታል፣ እንዲሁም በJohn 7:10-26 መሠረት አስተምሯል።

ከዕብራይስጥ ቅዱሳት መጻሕፍት የተወሰዱ አንዳንድ መመሪያዎች እነሆ፡-

³³እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው።³⁴“ለእስራኤል ልጆች እንዲህ ብለህ ንገራቸው፡- በዚህ በሰባተኛው ወር ከአሥራ አምስተኛው ቀን ለእግዚአብሔር ሰባት ቀን የዳስ በዓል ይሆናል።³⁵በመጀመሪያው ቀን የተቀደሰ ጉባኤ ይሆናል። ምንም ዓይነት የተለመደ ሥራ አትሥሩበት።

⁴¹በዓመት ሰባት ቀን ለእግዚአብሔር በዓል ታከብሩታላችሁ፤ ለልጅ ልጆችሁም ለዘላለም ሥርዓት ይሆናል። በሰባተኛው ወር ታከብሩታላችሁ።⁴²ሰባት ቀን በዳሶች ውስጥ ትቀመጣላችሁ። የእስራኤል አገር ተወላጅ የሆነ ሁሉ በዳስ ውስጥ ይቀመጣል (Leviticus ^{23:33-35}, ⁴¹⁻⁴²)

¹³"የዳስንም በዓል ሰባት ቀን ታከብራላችሁ፡...¹⁴አንተና ወንድ ልጅህና ሴት ልጅህ፡ ወንድ ባሪያህና ሴት ባሪያህ፡ በአገርህም ደጅ ውስጥ ያሉ ሌዋዊ፡ መጻተኛ፡ አባት የሌለው፡ መበለትም በበዓልህ ደስ ይበላችሁ።
¹⁵እግዚአብሔር በመረጠው ስፍራ ለአምላክህ ለእግዚአብሔር ሰባት ቀን የተቀደሰ በዓል ታደርጋለህ፤ ምክንያቱም አምላክህ እግዚአብሔር በፍሬህ ሁሉና በእጅህ ሥራ ሁሉ ይባርክሃል፤ ስለዚህም በእውነት ትደሰታለህ።

¹⁶"በዓመት ሦስት ጊዜ ወንዶችህ ሁሉ በእግዚአብሔር አምላክህ ፊት እርሱ በመረጠው ስፍራ ይታዩ፤ ይህም በቂጣ በዓል፡ በሱባኤ በዓል፡ በዳስ በዓል፡ በእግዚአብሔርም ፊት ባዶ እጃቸውን አይታዩ።"¹⁷እግዚአብሔር አምላክህ እንደ ሰጠህ በረከት እያንዳንዱ ሰው እንደ ችሎታው ይስጥ። (Deuteronomy ^{16:13-17})

እግዚአብሔር የጥንት እስራኤላውያን ወደ ተስፋይቱ ምድር ከመግባታቸው በፊት ለአስርተ ዓመታት በምድረ በዳ በዳስ/በድንኳኖች (በዕብራይስጥ 'ሱኮስ') እንዲኖሩ አድርጓል። እነዚያ ዳሶች በአንድ መልኩ የተስፋይቱን ምድር ወራሾች ብቻ እንደሆኑ ያሳዩ ነበር። የእግዚአብሔር መንግሥት በሚች ብሔራት ላይ በሚገዛበት በሺህ ዓመቱ ዘመን እንኳን፤ ሚች ሕዝብ የመንግሥቱ ወራሾች ብቻ ይሆናሉ። ተስፋዎቹን ለመውረስ በእውቀትና በጥበብ ማሸነፍና ማደግ አለባቸው።

እግዚአብሔር ስለ ኤፍሬም (አንዳንድ ጊዜ በቅዱሳን መጻሕፍት ውስጥ የሁሉም እስራኤል ምሳሌ አድርጎ ይገልጻል) “እንደ በዓለ ንግሥና ዘመን በድንኳን እንደሚኖሩ” ይናገራል (Hosea 12:9፤ ዱዌይ-ሬይምስ)። እስራኤል በምድረ በዳ፤ የተስፋ ቃሎቹን ለመውረስ በፈተናና በመከራ ውስጥ ማለፍ ያለባቸው የሁሉም ሰዎች ምሳሌ ነበረች (1 Corinthians 10:11)። የእግዚአብሔርን ተስፋ ለመውረስ የሚጠበቁ እንግዶች ነበሩ።

እኛ ክርስቲያኖች በዚህ ዘመን ቋሚ ከተማ እንደሌለን እና ወደምትመጣው ልንመለከት ይገባል (Hebrews 13:14)። በዳስ በዓል ወቅት በጊዜያዊ መኖሪያ ቤቶች መቆየት ይህንን ያስታውሳል። ክርስቲያኖች ከተቻለ በእያንዳንዱ የዳስ በዓል ቀን በቤተክርስቲያን አገልግሎቶች ላይ መገኘት አለባቸው (Deuteronomy 31:10-13፤ Nehemiah 8:17-18)፤ ይህም “ምክንያታዊ አገልግሎታችን” ነው (Romans 12:1)።

የዳስ በዓል የሚከበርበት ጊዜ ነው። ይበላችሁ (Deuteronomy 14:26፤ 16:15)። ተዛማጅ የሆነው አስራት (በተለምዶ “ሁለተኛው አስራት” ተብሎ የሚጠራው) አጠቃቀም ይህ የብዙዎች ጊዜ እንደሚሆን ያሳያል (Deuteronomy 14:22-26)፤ ነገር ግን አገልግሎቱ በዚህ ዘመን እንክብካቤ ሊደረግለት እንደሚገባም ያሳያል (Deuteronomy 14:27)። የዳስ በዓል የሚሊኒየምን የብዙዎች ዘመን ለመሳል ይረዳል። ይህ ኢየሱስ ከተመለሰ በኋላ ስላለው ጊዜ ፍንጭ ይሰጠናል።

ሚሊኒየም የእግዚአብሔር የ7,000 ዓመት ዕቅድ ሰባተኛውን ቀን ይወክላል። የሚገርመው ነገር፤ የሰባት ዓመቱ የሕጉ መጽሐፍ በዳስ በዓል እንዲነበብ ታዝዞ ነበር (Deuteronomy 31:10-13)። ይህ ሕጉ፤ አስርቱን ትእዛዛት ጨምሮ፤ በሺህ ዓመቱ እንደሚጠበቅ ለመሳል ይረዳል፤ መጽሐፍ ቅዱስ ሕጉ በዚያን ጊዜ እንደሚማር ያሳያል (Isaiah 2:2-3፤ ስለ ትእዛዛቱ የበለጠ መረጃ በነጻ የመስመር ላይ ቡክሌታችን ውስጥ ማግኘት ይቻላል። አስርቱ ትእዛዛት) በሺህ ዓመቱ ዘመን በረከትና ብልጽግናን የሚያመጣውን የእግዚአብሔርን ሕግጋት መከተል ነው።

እኛ ክርስቲያኖች አሁን የሚመጣውን ሺህ ዓመት እና በመጨረሻው መለከት የሚመጣውን ለውጥ እንጠብቃለን (1 Corinthians 15:52)፤ እሱም የመጀመሪያው ትንሣኤ ተብሎም ይጠራል።

4ዙፋኖችንም አየሁ፡ በእነርሱም ላይ ተቀምጦው ፍርድ ተሰጣቸው። ከዚያም ስለ ኢየሱስ ምስክርነትና ስለ እግዚአብሔር ቃል ራሶቻቸውን የተቈረጡባቸውን ሰዎች ነፍሳት አየሁ፡ ለአውሬውና ለምስሉም ያልሰገዱትን፡ ምልክቱንም በግምባራቸውና በእጃቸው ላይ ያልተቀበሉትን፡ ከክርስቶስም ጋር ሺህ ዓመት ኖሩና ነገሡ። (Revelation 20:4)

መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያሳየው ኢየሱስ ቤተክርስቲያንን ወደ ራሱ ከሰበሰበ በኋላ፤ እኛም ከእርሱ ጋር በምንገዛበት ዙፋኑ ላይ ከተቀመጠ በኋላ፤ አሕዛብን በፊቱ ይሰበስባል፤ ለክርስቲያኖችም እንዲህ ይላቸዋል፡-

34እናንተ የአባቴ የተባረካችሁ፡ ኑ፡ መንግሥቱንም ውረሱ፤

ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ ለእናንተ የተዘጋጀ፤ (Matthew 25:34)።

አሁን፤ የዳስ በዓልን የሚያከብሩ ሰዎች ይህንን በጉጉት ይጠባበቃሉ፤ ምክንያቱም ይህ የሺህ ዓመቱን መንግሥት ለመሳል ይረዳል።

በሁለተኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ የሂራፖሊስ ፓፒያስ እንዲህ ብሏል፡-

[T]ከሙታን ትንሣኤ በኋላ ለሺህ ዓመታት የሚቆይ ጊዜ ይመጣል፤
የክርስቶስም መንግሥት በዚህች ምድር ላይ በቁሳዊ መልኩ ይቋቋማል።

የዳስ በዓልን ማክበር ታማኝ ክርስቲያኖች ከአዲስ ኪዳን ዘመን ጀምሮ ሲጠብቁት የኖሩት የሚመጣውን የሺህ ዓመት የእግዚአብሔር መንግሥት ጥላ ነው።

የት ሊቀመጥ ይችላል?

የዳስ በዓል በመሠረቱ 'የጉዞ ጉዞ' (Psalm 84:1-5) ጊዜ ሲሆን ይህም ማለት ብዙውን ጊዜ ከአንድ ሰው መደበኛ ማህበረሰብ ውጭ መጓዝን ያካትታል። ኢየሱስ እዚህ በነበረበት ጊዜ ከሰዎች ጋር 'ያድር' ነበር (በJohn 1:14 ላይ የግሪክ ቃል ἑσκήνῳσεν እንደሚከተለው ሊተረጎም ይችላል፡ Green JP. Interlinear Greek-English New Testament. Baker Books, 1996, 5th printing 2002, p. 282)።

አንዳንዶች ከጥንት ጀምሮ እስከ አሁን ዘመን ድረስ የዳስ በዓል በኢየሩሳሌም ብቻ መሆን እንዳለበት በሐሰት ቢናገሩም፤ ይህ ስህተት ነው። የእስራኤል ልጆች በዘሌዋውያን 23 ላይ የተጻፉት የማክበር ትእዛዞች ከተመዘገቡ በኋላ ለዘመናት እንኳን በኢየሩሳሌም አልነበሩም - ስለዚህም ኢየሩሳሌም ለእነሱ የመጀመሪያ አማራጭ አልነበረችም። መጽሐፍ ቅዱስ የዳስ በዓል ከኢየሩሳሌም ውጭ ባሉ ከተሞች ሊከበር እንደሚችል ያሳያል (Nehemiah 8:15፤ Deuteronomy 14:23-24ን ተመልከት)። በሁለተኛው የቤተ መቅደስ ዘመን (ከክርስቶስ ልደት በፊት 530 - 70 ዓ.ም.)፤ አይሁዶች ብዙውን ጊዜ በሌላ ቦታ ያቆዩት ነበር (ሃይማኖት ሻውሴ "ሱኮስ ከኢየሩሳሌም ውጭ እንኳን ታላቅ በዓል ነበር" ብለዋል። Schausse H. The Jewish Festivals: A Guide to Their History and Observance, 1938. Schocken, p. 184)።

በ2ኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ የነበረው የስምርኔስ ፖሊካርፕ (የፖሊካርፕ ሕይወት፤ ምዕራፍ 19) እና በ4ኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ በትንሿ እስያ የነበሩ የተወሰኑ ሌሎችም የዳስ በዓልን በትንሿ እስያ እንጂ በኢየሩሳሌም እንዳላከበሩት ልብ ማለት ጠቃሚ ሊሆን ይችላል። ይህ እንደ ካቶሊካዊው ቅዱስ ጄሮም (ፓትሮሎጊያ ላቲና ጥራዝ MPL025 Ab Columna ad Culumnam 1415 - 1542A) ባሉ ምንጮች እና በ20ኛው ክፍለ ዘመን ካርዲናል ዣን ዳንኤልሉ በተደረገ ጥናት የተረጋገጠ ነው (Danielou, Cardinal Jean-Guenole-Marie. The Theology of

የአስራ ዘጠነኛው ክፍለ ዘመን ፀረ-ሺህ ዓመት ምሁር የሆኑት ጆሻኒ ባቲስታ ፓጋኒ ስለ ሦስተኛው ክፍለ ዘመን ግብፃዊው ጳጳስ ኔፖስ እና ሚሊኒየምን ስለደገፉት ሰዎች የሚከተለውን ጽፈዋል፡

...በሺህ ዓመቱ የሙሴ ሕግ ይመለሳል ብለው በአይሁድ አስተሳሰብ መሠረት ሺህ ዓመት የሚያስተምሩ ሁሉ... እነዚህ የይሁዳ ሚሊኒየም ሊቃውንት ይባላሉ፤ እንደ አይሁድ ሳይሆን፤ እንደ አንድ ሺህ ዓመት የፈጠሩ እና የደገፉ ናቸው... የዚህ ስህተት ዋና ጸሐፊዎች ቅዱስ ዲዮናስዮስ ስለ ተስፋዎች ሁለት መጽሐፎቹን የጻፈበት የአፍሪካ ጳጳስ ኔፖስ ነበሩ፤ እና ቅዱስ ኤፒፋኒየስ በመናፍቃን ላይ ባደረገው ሥራ ግራ ያጋባው አፖሊናሪስ። (ፓጋኒ፤ ጆሻኒ ባቲስታ። በቻርለስ ዶልማን የታተመ፤ 1855፤ ገጽ 252-253)

ጳጳሳት ኔፖስም ሆኑ አፖሊናሪስ አይሁዶች እንዳልነበሩ ልብ ማለት ያስፈልጋል፤ ነገር ግን “የአይሁድ” እምነት ያለው ሃይማኖት በመኖራቸው ተወግዘዋል። አፖሊናሪስ የካቶሊክ ቅዱስ ተብሎ ስለሚጠራ፤ በሦስተኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ የነበሩ የተከበሩ አይሁዳዊ ያልሆኑ የክርስቲያን መሪዎች በአሌጎሪስቶች የተወገዙትን ሀሳቦች በግልጽ እንደያዙ ግልጽ መሆን አለበት። “የሙሴን ሕግ” መከተላቸው ሁለቱም የዳስ በዓልን ትርጉም እንደተረዱ እና እንዳከበሩ የሚያሳይ ማስረጃ ነው፤ ነገር ግን በክርስቲያናዊ አፅንዖት ነው።

የግሪክ-ሮማዊው ጳጳስ እና የኦሊምፐስ ቅዱስ ሜቶዲየስ በ3ኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ወይም በ4ኛው ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ የዳስ በዓል እንደታዘዘ እና ለክርስቲያኖችም ትምህርት እንዳለው አስተምሯል፡

እግዚአብሔር በስድስት ቀናት ውስጥ ሰማይንና ምድርን ፈጥሮ ዓለምን ሁሉ ስለ ፈጸመ፤ በሰባተኛውም ቀን ከሠራው ሥራ ሁሉ ስለረፈ፤ ሰባተኛውንም ቀን ስለባረከና ስለቀደሰው፤ እንዲሁ በሰባተኛው ወር በምሳሌ፤ የምድር ፍሬ ሲሰበሰብ፤ ለእግዚአብሔር በዓሉን እንድናከብር ታዝዘናል።... የድንኳኖቻችን በዓል ለእግዚአብሔር እንዲከበር ታዝዟል... እስራኤላውያን ከግብፅ ዳርቻ ወጥተው መጀመሪያ ወደ ድንኳኖቹ እንደመጡ፤ ከዚያም እንደገና ከተጓዝኩ በኋላ ወደ ተስፋው ምድር እንደ

ደረሰን፣ እኛም እንዲሁ እናደርጋለን። እኔም ከዚህ ሕይወት ከግብፅ ወጥቼ፣ ወደ እውነተኛው የድንኳን በዓል ወደ ትንሣኤ ደረስሁ፣ በዚያም ድንኳኔን አቆምሁ፣ በበጎ ፍሬም የተጌጠ፣ በትንሣኤው የመጀመሪያ ቀን፣ የፍርድ ቀን በሆነው፣ ከክርስቶስ ጋር የሺህ ዓመት የዕረፍትን በዓል አከብራለሁ፣ ይህም ሰባተኛው ቀን፣ እውነተኛው ሰንበት ይባላል። (Methodius. Banquet of the Ten Virgins, Discourse 9)

የካቶሊክ ቄስና ምሁር የሆኑት ጀሮም የናዝሬታን ክርስቲያኖች እንደጠበቁት እና የኢየሱስ ክርስቶስን የሺህ ዓመት ግዛት እንደሚያመለክት እንደሚያምኑ ተናግረዋል (ፓትሮሎጊያ ላቲና ጥራዝ MPL025 Ab Columna ad Culumnam 1415 - 1542A)። ይህ የዳስ በዓል በአራተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ በናዝሬታን ክርስቲያኖች መከበሩ በካቶሊክ እና በምስራቅ ኦርቶዶክስ ቅዱስ ኤፒፋኒየስ በሳላሚስ ተረጋግጧል።

የክርስትና ልዩነቶች ከእስራኤላውያን

በዋናነት በአዲስ ኪዳን ቅዱሳት መጻሕፍት ላይ በመመስረት፣ ክርስቲያኖች የዳስ በዓልን ከእስራኤላውያን በተለየ መንገድ ያከብራሉ።

መዛግብት እንደሚያሳዩት የዳስ በዓል በመካከለኛው ዘመን በአውሮፓ ይከበር የነበረ ይመስላል (Ambassador College Correspondence Course, Lesson 51. "And the woman fled into the wilderness, where she hath a place ..." Rev. 12:6. 1968) እንዲሁም በተለይም በ1500ዎቹ ትራንስሊቫኒያ (ሊችቲ፣ 7ኛ 61-62) የዘንባባ ቅርንጫፎች በሌላባቸው ቦታዎች። በ1600ዎቹ እና 1700ዎቹ በአሜሪካ ውስጥ እንደተጠበቀ የሚጠቁሙ አንዳንድ ማስረጃዎች አሉ። በ20ኛው ክፍለ ዘመን በአሮጌው የእግዚአብሔር ሬዲዮ ቤተክርስቲያን እና በዓለም አቀፍ ደረጃ የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ተጠብቆ ነበር።

እኛ በContinuing Church of God ውስጥ በዓለም ዙሪያ በተለያዩ ቦታዎች ማክበሩን እንቀጥላለን፤ እንዲሁም የዳስ በዓል የኢየሱስ ክርስቶስን የሺህ ዓመት ግዛት በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ እንደሚያመለክት እናስተምራለን።

የዳስ በዓል በብዙ ዘመናዊ ክርስቲያኖች ዘንድ እንደ "ማደሪያ" ወይም "ጊዜያዊ መኖሪያ" በሚሠሩ ድንኳኖች ወይም በሞቴል/ሆቴል ክፍሎች ውስጥ ይከበራል፤ እስራኤላውያን በተለምዶ በሚጠቀሙባቸው የዘንባባ ቅርንጫፍ ጎጆዎች ውስጥ ብቻ አይደለም። አዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች የተለየ የማደሪያ ድንኳን እንዳላቸው

ያሳያል (Hebrews 8:2፤ 9:11-15)፣ ይህም በግል የዘንባባ ዳስ መገንባት እንደሌለባቸው የሚስማማ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የእስራኤል ልጆች ለአርባ ዓመታት በምድረ በዳ በነበሩበት ጊዜ በExodus 33:8 (እና አንዳንድ ጊዜ ጊዜያዊ፣ በDeuteronomy 4:45-49 መሠረት፣ ቤቶች) በዋነኛነት በድንኳን ይኖሩ እንደነበር እና እግዚአብሔር እነዚህን በLeviticus 23:43 መሠረት "ማደሪያ" አድርጎ እንደቆጠራቸው ያሳያል። በድንኳኖች ወይም በሞቴል ክፍሎች ውስጥ መኖር ዛሬም ተመሳሳይ ዓይነት ጊዜያዊ መኖሪያ/ማደሪያ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች የእስራኤላውያን ልጆች በዳስ በዓል ወቅት ያቀርቡት እንደነበረው የሚቃጠል መሥዋዕት የእንስሳት መስዋዕት/መሥዋዕት (Hebrews 9:9) ማቅረብ እንደሌለባቸው ያሳያል (Leviticus 23:36-37)። በምትኩ፣ እራሳችንን ሕያው መስዋዕት አድርገን ማቅረብ አለብን፣ ይህም ምክንያታዊ አገልግሎታችን ነው (Romans 12:1) - ይህም በተለምዶ በዳስ በዓል ወቅት በቤተክርስቲያን አገልግሎቶች ላይ አዘውትሮ መገኘትን ያካትታል።

አንዳንዶች በዳስ በዓል ቀናት ሁሉ አገልግሎት ለምን እንደሚሰጥ ያስቡ ይሆናል፣ ነገር ግን ይህ ለቂጣ እንጀራ ቀናት አስፈላጊ አይደለም። መሠረታዊው የቅዱሳት መጻሕፍት ምክንያት “የዳስ በዓልን ሰባት ቀን ታከብራለህ... እግዚአብሔር በመረጠው ስፍራ ለእግዚአብሔር ለአምላክህ የተቀደሰ በዓል ታከብራለህ” የሚለው ትእዛዝ ነው (ዘዳግም 16:13፣15)፣ ነገር ግን ይህ ከቂጣ እንጀራ ቀናት ጋር የተያያዘ አይደለም - በዘሌዋውያን 23:6 እና ዘዳግም 16:3 ውስጥ ለሰባት ቀናት ያልበካ እንጀራ እንድትበላ የሚሉት ትእዛዛት፣ በዓሉን ለሰባት ቀናት ከማክበሩ ይልቅ (በእያንዳንዱ ቀን ያልበካ እንጀራ በመብላት የሰባቱንም ቀናት ያልበካ እንጀራ ‘መሥዋዕት’ እናደርገዋለን)። መጽሐፍ ቅዱስ በዳስ በዓል ወቅት በጊዜያዊ መኖሪያዎች ውስጥ መሆን እንዳለበት ይናገራል (ዘሌዋውያን 23:42)፣ ነገር ግን ይህንን ከሌሎች የተቀደሰ ቀናት ጋር አያያይዘውም።

ሰይጣን ለሺህ ዓመቱ ግዛት ስለሚታሰር (Revelation 20:1-2)፣ ከዚያ በኋላ ማታለል ብዙም አይኖርም። ለዳስ በዓል ጊዜ መሄድና በየቀኑ መሰብሰብ ዓለም አሁን ካላችበት በጣም የተለየችበትን ጊዜ በዓይነት ሕሊናችን ለመሳል ይረዳል።

"መንግሥትህ ትምጣ!" (Matthew 6:10)።

መጽሐፍ ቅዱስ የዳስ በዓል በሺህ ዓመቱ እንደሚከበር እና እግዚአብሔርም በመጨረሻ ከእኛ ጋር 'ማደሪያ' እንደሚሆን ያስተምራል

የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት የዳስ በዓል በሚሊኒየም ዓመት እንደሚከበር ያሳያል፡

¹⁶በኢየሩሳሌም ላይ ከመጡት አሕዛብ ሁሉ የቀሩ ሁሉ ንጉሥን የሠራዊትን ጌታ እግዚአብሔርን ለማምለክና የዳስ በዓልን ለማክበር በየዓመቱ ይወጣሉ።¹⁷ከምድርም ወገኖች ሁሉ ንጉሥን የሠራዊትን ጌታ እግዚአብሔርን ሊሰግዱ ወደ ኢየሩሳሌም የማይወጡ ሁሉ ዝናብ አይዘንብባቸውም።¹⁸የግብፅ ቤተሰብ ወደዚያ ባይመጣና ባይገባ ዝናብ አያገኝም፤ እግዚአብሔር የዳስ በዓልን ለማክበር የማይወጡትን አሕዛብ የሚመታበትን መቅሰፍት ይወርሳቸዋል።¹⁹ይህ የግብፅ ቅጣትና የዳስ በዓልን ለማክበር የማይወጡት አሕዛብ ሁሉ ቅጣት ይሆናል (Zechariah 14:16-19)።

ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ሁሉም ሰው የዳስ በዓልን ወደፊት እንዲያከብር እንደሚጠብቅ ያስተምራል። የካቶሊክ ተንታኞች እንኳን የእግዚአብሔር እቅድ የዳስ በዓልን እንደሚያካትት ይገነዘባሉ። በዘካርያስ 14 ላይ ስለ ምንባቦች የካቶሊክ አስተያየት እንዲህ ይላል፡-

እስከዚያው ድረስ፣ ቀደም ሲል የተሳደቡት ቤተ ክርስቲያን ትለወጣለች፤ እናም በታላቅ አምልኮ በዓላትን ታከብራለች፤ እናም ለእግዚአብሔር ክብር ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችን ታከናውናለች፤ እናም ታላቅ ሽልማት ታገኛለች። (የመጀመሪያው እና እውነተኛው የዱዌይ ብሉይ ኪዳን የአኖ ዶሚኒ 1610 ጥራዝ 2፣ ገጽ 824)

የእግዚአብሔር መንግሥት የዚህን ዓለም መንግሥታት ሁሉ ይተካል (Revelation 11:15)፤ እናም ይህ በዓል ክርስቲያን ተጓዦችን (1 Peter 2:1-12) ከተለመደው የዕለት ተዕለት ተግባራቸው በመለየት (Revelation 18:4፤ 1 John 2:18-19) ለማሳየት ይረዳል።

የዳስ በዓልን ማክበር በዚህ ዘመን ውስጥ ወደፊት በሚሊኒየም መንግሥት ውስጥ ስለሚሆነው ነገር ፍንጭ ይሰጠናል። መጽሐፍ ቅዱስ በኋላ ላይ “የእግዚአብሔር ማደሪያ” በምድር ላይ “እርሱም ከእኛ ጋር ይኖራል” (ራዕይ 21:3) ያሳያል።

የዳስ በዓልን አሁን ማክበር በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ስለሚመጡት ነገሮች ቅድመ-ቅምሻ ነው።

8. የመጨረሻው ታላቅ ቀን፡ ለሰው ልጆች የእግዚአብሔር አስደናቂ የማዳን እቅድ

ይህ ስምንተኛ ቀን፡ ከሰባቱ የዳስ በዓል ቀናት በኋላ የሚመጣው ቀን፡ የመቤዝት ዕቅዱን ማጠናቀቅን ያሳያል።

“የሕይወት መጽሐፍ” - የመዳን ምሳሌ የሆነው - ይከፈታል (Revelation 20:12)። ይህ የሚሆነው አዲስ ሰማይና አዲስ ምድር ከመምጣቱ በፊት ነው (Revelation 21:1)። አይሁዶች ይህንን በዓል ብለው ይጠሩታል። ሹሚኒ 'አዜሬት' ይህም “የስምንተኛው የመሰብሰቢያ ቀን” ማለት ነው (እንዲሁም ቀደም ሲል የነበሩት ሰባት የዳስ በዓል ቀናት የመሰብሰቢያ ቀናት መሆናቸውን ያመለክታል)።

ከመጽሐፍ ቅዱስ ስለ ስምንተኛው ቀን የበለጠ እነሆ፡-

³⁴... 'የዚህ የሰባተኛው ወር አስራ አምስተኛው ቀን ለእግዚአብሔር ሰባት ቀን የዳስ በዓል ይሆናል።³⁶ በስምንተኛውም ቀን የተቀደሰ ጉባኤ ይሁንላችሁ፤ ... የተቀደሰ ጉባኤ ነው፤ በእርሱም ምንም ዓይነት ወግ አትሥሩበት። (Leviticus ^{23,34,36})

ይህ ቀን በእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ክበቦች ውስጥ ብዙ ጊዜ እንደ የመጨረሻው ድንቅ ቀን አዲስ ኪዳን ስለዚህ ጉዳይ በሚናገረው ምክንያት፡

³⁷የመጨረሻው ቀን፡ በዚያ ታላቅ የበዓሉ ቀን፡ ኢየሱስ ቆሞ፤ “ማንም የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ” አለ።³⁸ በእኔ የሚያምን መጽሐፍ እንዳለ፤ የሕይወት ውሃ ወንዞች ከልቡ ይፈልቃሉ። (John ^{7,37-38})

ስለዚህ ኢየሱስ ከበዓሉ በኋላ የሚመጣውን ይህን ቀን ሚሊኒየምን የሚያመለክት አድርጎ ጠብቆታል፤ እናም በዚህ ቀን አስተምሯል።

ከሺህ ዓመቱ በኋላ ምን ይሆናል?

ትንሣኤ (ራዕይ 20:5)።

ሙታን በእግዚአብሔር ፊት ቆመዋል። ይህ ዛሬ ያሉ እውነተኛ ክርስቲያኖችን አያካትትም፤ ምክንያቱም ኢየሱስ ሲመለስ ትንሣኤ ያገኛሉ። በዚህ ትንሣኤ ውስጥ ያሉት የእግዚአብሔርን እውነተኛ ዕቅድ ሳያውቁ የሞቱ መሆን አለባቸው።

ባለፉት ዘመናት። ይህ የፍርድ ቀን ኢየሱስ በተደጋጋሚ ጠቅሶታል፡

፲፮ ዓቶችሁም፡- መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች ብላችሁ ስበኩ።
14 የማይቀበላችሁና ቃላችሁን የማይሰማ ሁሉ፡ ከዚያ ቤት ወይም ከተማ ስትወጡ የእግራችሁን ትቢያ አራግፉ።¹⁵ እውነት እላችኋለሁ፡ በፍርድ ቀን ከዚያች ከተማ ይልቅ ለሰዶምና ለገሞራ አገር ይቀልላችዋል! (Matthew 10:7, 14-15)

23 አንቺም ቅፍርናሆም፡ ወደ ሰማይ ከፍ አልሸ። ወደ ሲኦል ትወርጃለሽ፤ በአንቺ የተደረገው ተአምራት በሰዶም ተደርጎ ቢሆን፡ እስከ ዛሬ ድረስ በኖረች ነበርና።²⁴ ነገር ግን እላችኋለሁ፡ በፍርድ ቀን ለሰዶም አገር ከአንቺ ይልቅ ይቀልላታል። (Matthew 11:23-24)

በፍርድ ቀን እግዚአብሔር በሰዶምና በገሞራ ላጠፋቸው ሰዎች (Genesis 19:24) ክርስቶስንና የመንግሥቱን መልእክት ሆነ ብለው ካስተባበሉት ይልቅ የበለጠ ተቀባይነት ያለው መሆኑን ልብ ይበሉ።

ኢየሱስ “ኃጢአት ሁሉ ይቅር ይባላል” (Mark 3:28) ሲል አስተምሯል፡ “ይቅርታ የማይደረግለት ኃጢአት” (Mark 3:29)። የመዳን እድል ያላገኙ ሁሉ በእውነት ያንን እድል የሚያገኙት የመጨረሻው ታላቅ ቀን ሲፈጸም ነው፤ እና ሁሉም ማለት ይቻላል ያንን ቅናሽ ይቀበላሉ።

በሕይወት የኖሩ ሰዎች ሁሉ ማለት ይቻላል ይድናሉ!

በ2ቱ ውስጥ ፖሊካርፕ ዘ ሰምርኔስ ስለ ዳስ በዓል እና ስለ መጨረሻው ታላቅ ቀን አስተምሯል (የፖሊካርፕ ሕይወት፡ ምዕራፍ 19)።

የመጽሐፍ ቅዱስ እውነት፡ በእግዚአብሔር ፍቅር ምክንያት፤ ኢየሱስ ለሁሉም ሊሞት መጣ የሚለው ነው፡

16 እግዚአብሔር ዓለምን እጅግ ስለወደደ፡ አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ፡ በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ።¹⁷ እግዚአብሔር ልጁን ወደ ዓለም የላከው በዓለም

እንዲፈርድ አይደለምና፤ ነገር ግን ዓለም በእርሱ እንዲድን ነው። (John 3:16-17)

ታዲያ አፍቃሪው እግዚአብሔር ልጁን ለዘመዶች ጥቂቶች ወይም ለዓለም እንዲሞት ላከው?

ብዙ ጊዜ John 3:16ን የሚጠቅሱት ፕሮቴስታንቶች ዓለምን ያስተምራሉ ብለው ያስተምራሉ። ይችላል ይድናሉ ነገር ግን በሕይወት የኖሩት አብዛኛዎቹ ሰዎች ለዘላለም በሥቃይ ይሰቃያሉ። እንዲሁም ኢየሱስ ለሁሉም ለመሞት እንደመጣ ችላ የሚሉ ይመስላሉ (John 3:17)። ሁሉን የሚያውቅ እና ፍቅር የሆነ አምላክ የሚያመጣው የመዳን እቅድ ይህ ነውን? መጽሐፍ ቅዱስ ሁሉም ሰው አሁን ሊድን ይችላል የሚለውን ሀሳብ ይደግፋል? ካልሆነስ ፍትሃዊ ነው?

እግዚአብሔር ሁሉን የሚያውቅና ሁሉን ቻይ ስለሆነና ፍቅርም ስለሆነ (1ኛ ዮሐንስ 4:8፣16)፤ እግዚአብሔር ለዘላለም ለሚሰቃዩት ሰዎች አስቀድሞ ወስኖ ይሆን?

አይ።

እግዚአብሔር በእርግጥም የሚሠራ ዕቅድ እንዲኖረው የሚያስችል ጥበበኛ ነው።

Romans 9:14-15 እንዲህ ይላል፡-

14እንግዲህ ምን እንላለን? በእግዚአብሔር ዘንድ ዓመፃ አለ?
በፍጹም! 15ለሙሴ። የምምረውን ሁሉ እምረዋለሁ፤ የምራራለትንም
ሁሉ እራራለታለሁ ይላል።

እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን የእስራኤልን ክፍል እና ሌሎች ጥቂት ሰዎችን እንደመረጠ እናውቃለን። የተቀሩት ለዘላለም ስቃይ ከተፈረደባቸው ያ ፍቅር እንዴት ይሆናል?

እግዚአብሔር “ሰዎች ሁሉ እንዲድኑና እውነትን ወደ ማወቅ እንዲደርሱ ይፈልጋል” (1 Timothy 2:4)። በዚህ ዘመን ሁሉም ያልተጠሩበት ምክንያት አብዛኛዎቹ ምላሽ እንደማይሰጡና እስከ መጨረሻው ድረስ በእውነት እንደሚጸኑ ስለሚያውቅ ነው (Mark 13:13፤ Luke 8:5-15)። ነገር ግን ይህ ማለት አሁን ያልተጠሩት ሁሉም ተቆርጠው ጠፍተዋል ማለት አይደለም።

መጽሐፍ ቅዱስ ብዙዎች በዚህ ዘመን ሆነ ብለው እንደታወሩ ያስተምራል (John 12:37-40፤ Isaiah 44:18)። በዚህ ዘመን ዓይነ ስውር የነበሩት አሁንም እድል አላቸው (John 9:41፤ Isaiah 42:16-18)። እንዲሁም ልብ ይበሉ፡

14በዚህ ሕዝብ መካከል እንደገና ድንቅ ሥራ እሠራለሁ...²⁴በመንፈስ የሰቱትም ማስተዋልን ያገኛሉ፤ የሚያገረመርሙም ትምህርትን ይማራሉ። (Isaiah ^{29:14, 24})

በእግዚአብሔር ዘንድ አድልዎ የለም (Romans 2:11)። “የምድር ዳርቻ ሁሉ የአምላካችንን ማዳን ያያሉ” (Isaiah 52:10) ስለሆነ ለሁሉም እድል ይኖራል።

የዚህ የመጀመሪያው ትንሣኤ አካል ያልሆኑት፤ “የቀሩት ሙታን” (Revelation 20:5)፤ ሺህ ዓመቱ ካለቀ በኋላ ይነሳሉ። ይህ ሥዋዊ ትንሣኤ ሲሆን ተስፋቸው እንደተቋረጠ የሚሰማቸውን ያካትታል (Ezekiel 37:1-14)።

ምንም እንኳን በኃጢአት ጥፋተኛ ሆነው ቢፈረድባቸውም (Revelation 20:12፤ Romans 3:23፤ 1 Peter 4:17)፤ “ምሕረት በፍርድ ላይ ድልን ያሸንፋል” (James 2:13)። እግዚአብሔር ከሥጋ ለባሽ ሁሉ ጋር ይማጸናል (Jeremiah 25:31፤ Isaiah 3:13) ብዙዎችም ምላሽ ይሰጣሉ (Isaiah 65:24)። ምንም እንኳን ሁሉም የእርሱን ስጦታ ባይቀበሉም፤ እና ይህ ሁለተኛ ዕድል ባይሆንም (በእውነት እድል ያገኙ እና የእግዚአብሔርን ቅዱስ መንፈስ ሙሉ በሙሉ የተቃወሙ ሰዎች በMark 3:29 መሠረት ይቅር የመባል እድል አያገኙም)፤ ብዙዎች ንስሐ ይገባሉ። የመጨረሻው ታላቅ ቀን ይህንን ለማሳየት ይረዳል።

የሚከተሉትንም አስቡባቸው፡

19ጌታ ሆይ፤ ኃይሌና ምሽጌ፤ በመከራ ቀን መጣጊያዬ፤ አሕዛብ ከምድር ዳርቻ ወደ አንተ ይመጣሉ፤ “አባቶቻችን ውሸትን፤ ከንቱንና የማይረባውን ነገር በእርግጥ ወርሰዋል” ይላሉ።²⁰ሰውስ አማልክት ያልሆኑትን ለራሱ አማልክትን ይሠራልን?²¹ስለዚህ፤ እነሆ፤ ይህን አንድ ጊዜ አሳውቃቸዋለሁ፤ እጄንና ኃይሌንም አሳውቃቸዋለሁ፤ ስሜም እግዚአብሔር እንደ ሆነ ያውቃሉ።” (Jeremiah ^{16:19-21})

17የቀረውንም የተቀረጸ ምስል አምላክ አድርጎ ይቀርጸዋል። በፊቱም ውድቆ ይሰግዳል፤ ወደ እርሱም ይጸልያልና፡- አንተ አምላኬ ነህና አድነኝ ይላል።¹⁸አያውቁም፤ አያስተውሉም፤ እንዳያዩ ዓይኖቻቸውን፤

እንዲያስተውሉም ልባቸውን ጨፍኖአልና።...²²እንደ ደመና፤
ኃጢአቶችህንም እንደ ደመና ደምስሼአለሁ። ተቤቸኸኝሃለሁና ወደ እኔ
ተመለስ። (Isaiah 44:17, 18, 22)

የሐሰት ወጎችን የተቀበሉ እንኳን፤ ጣዖት አምላኪ የነበሩትን ጨምሮ (Isaiah 44:17-18)፤ የመዳን የመጀመሪያ እውነተኛ እድላቸውን ያገኛሉ (Isaiah 44:22)። በአፍሪካ፤ በአውሮፓ፤ በእስያ፤ በአሜሪካ እና በደሴቶች ውስጥ በዘመናት ውስጥ በቢሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎች ስለ ኢየሱስ እና ስለ እውነተኛው የመንግሥቱ ወንጌል ሰምተው አያውቁም - እግዚአብሔርም ይህንን አስቀድሞ አውቆ እቅድ ነበረው (Romans 11:2)።

እኛ በ ውስጥContinuing Church of God “አምላካችን የመዳን አምላክ ነው” (Psalm 68:20) በሚለው ትስማማለች እና እሱ በእርግጥ ከጥቂት ሰዎች በላይ የሚሰራ የመዳን እቅድ እንዳለው ያስተምራል።

ከሰማይ በታች ሰዎች የሚድኑበት አንድ ስም ብቻ አለ (Acts 4:12፤ Isaiah 43:11ን ተመልከት)፤ እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (Acts 4:10፤ John 3:18)። አብዛኛው የሰው ልጅ ስለ ኢየሱስና ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ወንጌል እውነትን ሰምቶ አያውቅም (ለዝርዝሮች፤ ነፃ የሆነውን ቡክሌታችንን ይመልከቱ።የእግዚአብሔር መንግሥት ወንጌል በ www.ccog.org)፤ እና “ሥጋ ሁሉ የእግዚአብሔርን ማዳን ያያል” (Luke 3:6)፤ ሁሉም ሰው መዳንን የማግኘት እድል ይኖረዋል - በዚህ ዘመንም ሆነ በሚመጣው ዘመን (Matthew 12:31-32፤ Luke 13:29-30)።

የሚመጣው የወደፊት ዘመን የሚመጣው ከሁለተኛው ትንሣኤ በኋላ ነው (በወቅቱ እውነተኛ ክርስቲያኖች በራዕይ 20:5-6 መሠረት በመጀመሪያው ትንሣኤ ስለሚነሡ) እና የነጮ ዙፋን የፍርድ ጊዜን ያካትታል (ራዕይ 20:11-12)። ኢሳይያስ (ኢሳይያስ 65:20)፤ እንዲሁም የሮማ እና የኦርቶዶክስ ካቶሊክ ቅዱስ ኢሬኔየስ (አቨርሰስ ሄሬሴስ፤ መጽሐፍ 5፤ ምዕራፍ 34፤ ቁጥር 2-3፤4)፤ ይህ የሚመጣው የተወሰነ ዘመን ወደ አንድ መቶ ዓመት እንደሚረዝም አመልክቷል።

ይህ ሀሳብ በመካከለኛው ዘመን የሮም ቤተክርስቲያን ያሳደዳቸው ሰዎች በመርማሪው ጳጳስ በርናርድ ጊዶኒስ እንደተዘገበው አሁንም ድረስ ይይዙት ነበር (የበርናርድ GUI፡ የመርማሪው መመሪያ መጽሐፍ፤ ምዕራፍ 5)።

ይህ አስተምህሮ በ20ኛው ክፍለ ዘመን በፊዲዮ/ዓለም አቀፍ የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ተምሯል፤ እና አሁንም የሚያስተምረው በContinuing Church of God።

የእግዚአብሔር የማዳን እቅድ

መጽሐፍ ቅዱሳዊውን የተቀደሰ ቀን መጠበቅ እውነተኛ ክርስቲያኖችን የእግዚአብሔርን እውነተኛ የማዳን እቅድ ያስታውሳቸዋል። Continuing Church of God እግዚአብሔር በዓላቱን በማክበር ስለዚህ ጉዳይ ያለው እቅድ እንዴት እንደሚቀመጥ ትረዳለች (Leviticus 23:37)።

እግዚአብሔር እርሱን ለማምለክ የሚያገለግሉ አረማዊ ልማዶችን እንደማይፈልግ በግልፅ ያስተምራል፡

29 አምላክህ እግዚአብሔር ልትወርሳቸው የምትሄድባቸውን አሕዛብ ከፊትህ ሲያጠፋ፥ አንተም ባፈናቅላቸውና በምድራቸው በተቀመጥህ ጊዜ፥ 30 ከፊታቸው ከጠፉ በኋላ እነርሱን ለመከተል እንዳትጠመድ፥ 'እነዚህ አሕዛብ አማልክቶቻቸውን እንዴት አመለኩ? እኔ ደግሞ እንዲሁ አደርጋለሁ' ብለህ አማልክቶቻቸውን እንዳትጠይቅ ተጠንቀቅ። 31 አምላክህን እግዚአብሔርን በዚህ መንገድ አታምልከው፤ እግዚአብሔር የሚጠላውን ርኩሰት ሁሉ ለአማልክቶቻቸው አድርገዋልና፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻቸውን እንኳ ለአማልክቶቻቸው በእሳት ያቃጥላሉና። 32 የማዝዝህን ሁሉ ጠብቅ፤ አትጨምርበት፤ ከእርሱም አትውሰድ። (Deuteronomy 12:29-32)

የአረማውያንን የአምልኮ ሥርዓቶች ከመጽሐፍ ቅዱሳዊ ልማዶች ጋር የሚያጣምሩ ሰዎች የእግዚአብሔርን የማዳን ዕቅድ ይደብቃሉ እና በአጠቃላይ አይረዱትም።

አዲስ ኪዳን እንደሚያሳየው ሐዋርያው ጳውሎስ የሕዝቡን ሕግና ልማድ ሲጠብቅ የመጽሐፍ ቅዱስን ቅዱስ ቀናት (ለምሳሌ Acts 18:21፤ 20:6,16፤ 27:9፤ 1 Corinthians 5:7-8፤ 16:8) ያከብር ነበር።

ጳውሎስ የአረማውያንን ልማዶች ከመጽሐፍ ቅዱስ በዓላት ጋር ማካተትን በተለይ አውግዟል (1 Corinthians 10:20-23)። ጳውሎስ ራሱ በሕይወቱ መጨረሻ አካባቢ አይሁዳውያን ሊጠብቁቸው የሚገቡትን ልማዶች ሁሉ እንደጠበቀ ተናግሯል (Acts

28:17-19፤ Acts 21:18-24ን ተመልከት) እና ይህም በዘሌዋውያን 23 የተዘረዘሩትን የተቀደሱ ቀናት በሙሉ ማካተት ነበረበት።

እንደ ደንቡ፣ የግሪክ-ሮማ አብያተ ክርስቲያናት ሐዋርያው ጳውሎስ ክርስቶስን እንደመሰለው እርሱን እንዲመስል የሰጠውን ምክር (1ኛ ቆሮንቶስ 11:1) እንዲሁም ሐዋርያው ዮሐንስ እርሱና ኢየሱስ እንደተመላለሱ መመላለሳቸውን እንዲቀጥሉ የሰጠውን ምክር (1ኛ ዮሐንስ 2:6፣ 18-19) አይከተሉም፤ ምክንያቱም ሁሉንም የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት አያከብሩም። እንዲሁም፣ እነዚያ አብያተ ክርስቲያናት በተለምዶ የአረማውያንን ልማዶች በአምልኮ የቀን መቁጠሪያዎቻቸው ውስጥ ያጣምራሉ፣ ሐዋርያትም የተቃወሙትን (1ኛ ቆሮንቶስ 10:20-23፤ 2ኛ ቆሮንቶስ 6:14-18፤ ይሁዳ 3-4፣ 12፤ 1ኛ ዮሐንስ 2:6)።

የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ባለማክበራቸው፣ ይልቁንም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ ምትክዎችን በመጠበቅ፣ ብዙዎች ኃጢአት ከሕይወታችን በእውነት መውጣት እንዳለበት፣ እግዚአብሔር አሁን አንዳንዶችን ብቻ እየጠራ መሆኑን፣ በዚህ ዘመን ወይም በሚመጣው ዘመን ሁሉም የመዳን እድል እንደሚኖራቸው፣ እና በሕይወት የኖሩ ሁሉ ማለት ይቻላል በኋለኛው መከረ ይድናሉ።

የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት አብዛኛዎቹ የማይረዱትን የማዳኑን እቅድ ክፍሎች ያስቀምጣሉ። አስደናቂ እና አፍቃሪ እቅድ ነው።

9. የተሳሳቱ ትርጓሜዎች እና ሰንበት

ኢየሱስን የሚሉ አብዛኞቹ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊውን የተቀደሰ ቀን ለምን አያከብሩም? ከጸረ-አይሁድ ስሜት፣ ስምምነት፣ አለማወቅ እና ስለ 'ወግ' የተሳሳተ አመለካከት በተጨማሪ፣ ብዙዎች የእግዚአብሔርን በዓላት ማክበር እንዳለባቸው ለመቀበል ፈቃደኛ የማይመስሉበት ምክንያት የተሳሳተ ትርጓሜ ነው።

ሰዎች የመጽሐፍ ቅዱስ የተቀደሰ ቀናት መቋረጣቸውን የሚያረጋግጡ “ማስረጃ” እንደሆኑ የሚጠቁሙት ብዙውን ጊዜ በተሳሳተ መንገድ የተተረጎሙ/የተረዱ አንቀጾች አሉ።

Colossians 2:16-17

ምናልባት፣ ሰንበትና የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት መቋረጣቸውን የሚያረጋግጠው “ማስረጃ” ተብሎ የሚጠቀሰው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ቆላስይስ 2:16-17 ነው። ስለዚህ፣ አንድ ትንሽ የተሳሳተ ትርጓሜ እንመርምር፡

16እንግዲህ በመብል ወይም በመጠጥ ወይም በበዓላት ወይም በጨረቃ መባቻ ወይም በሰንበት ማንም አይፍረድባችሁ።¹⁷እነዚህ ሊመጡ ያሉት ነገሮች ጥላ ናቸው፤ ሥጋ ግንነውየክርስቶስ (Colossians ^{2:16-17}፣ KJV)።

ከላይ የተጠቀሰው ትርጉም ቅርብ ነው፤ ሆኖም ግን፣ “is” የሚለውን ቃል አክሏል (ለዚህም ነው የኪጄቪ ተርጓሚዎች የሚያስቀምጡት) *ነው*ውስጥ *ሰዎች ፊደላት*) በመጀመሪያው ግሪክ ውስጥ የለም።

በእርግጥም ቃል በቃል የተተረጎመ ትርጉም በውስጡ ስላልነበረ ይተወዋል። ልብ ይበሉ። *የስትሮንግ ኮንኮርዳንስቱጥሮች* እና ተዛማጅ ቃላት ለቁጥር 17፡

3739. 2076 4639... 3588... 3195....3588 1161 4983 9999 3588 5547 እነዚህም ሊመጡ ያሉት ነገሮች ጥላ ናቸው፤ የ.... ግን... የክርስቶስ አካል።

9999 የሚለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምንም ቃል አለመኖሩን ልብ ማለት ይገባል -- “ነው” የሚለው ቃል በዚህ ጥቅስ ውስጥ የለም።

ምክንያቱም ሦስቱም ተመሳሳይ ናቸውስትሮንግስቃላት (#4983፣ 3588፣ እና 5547) በአዲስ ኪዳን ውስጥ አራት ሌሎች ጊዜያት ጥቅም ላይ ውለዋል፣ እና በእነዚያ ጊዜያት KJV “የክርስቶስ አካል” ብለው ይተረጎሟቸዋል (Romans 7:4፤ 1

Corinthians 10:16፤ 1 Corinthians 12:27፤ Ephesians 4:12) - ልክ NKJV እንደሚያደርገው - KJV ሊኖረው ይገባል።

ስለዚህ፤ እነዚያ ተርጓሚዎች ከራሳቸው ጋር የሚስማሙ ቢሆኑ ኖሮ፤ ቆላስይስ 2፡16-17ን (ቅንፍ ወይም ኮማዎችን ጨምሮ) እንዲተረጉሙት ይተረጉሙት ነበር፡

16እንግዲህ በሙብላትና በመጠጥ ወይም በበዓል ወይም በጨረቃ መባቻ ወይም በሰንበት ማንም አይፍረዱባችሁ።¹⁷(እነዚህ ሊመጡ ያሉት ነገሮች ጥላ ናቸውና)፤ የክርስቶስ አካል ግን።

ወይም በሌላ አነጋገር፤ ከ"ክርስቶስ አካል" (ቤተክርስቲያን፤ Colossians 1:18) ውጪ ያሉት ስለ ቅዱሳን ቀናት አይፍረዱባችሁ፤ ነገር ግን ስለ እውነተኛዋ ቤተክርስቲያን ብቻ። Colossians 2:16-17 ሰንበትና ቅዱስ ቀናት ተሻረዋል ማለቱ አይደለም።

የሚላን የቀድሞዎቹ የአርቶዶክስ ጳጳስ አምብሮስ እንኳን Colossians 2:17 ስለ "ክርስቶስ አካል" እየተናገረ መሆኑን ተገንዝበው የሚከተለውን ጥቅስ በተመለከተ የሚከተለውን አስተያየት ሲጽፍ፡

እንግዲህ የክርስቶስን ሥጋ እንፈልግ... የክርስቶስ ሥጋ ባለበት እውነት አለ። (አምብሮስ አፍ ሚላን። መጽሐፍ II። ስለ ትንሣኤ እምነት፤ ክፍል 107)

ዘመናዊ የግሪክኛ ተርጓሚዎች ብዙውን ጊዜ የቃሉን ትክክለኛ ትርጉም ችላ ማለታቸው ያሳዝናል።

የተቀደሱ ቀናት አልቀዋል ብሎ የተሳሳተ ትርጉም ላይ መተማመን ደካማ ትርጓሜ (መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትርጓሜ) ነው።

Galatians 4:8-10

ሌላው የተለመደ ተቃውሞ ደግሞ የተቀደሰውን ቀን መጠበቅ ነው የሚለው Galatians 4:8-10 ነው። አንዳንድ ፕሮቴስታንቶች ይህንን የሚጠቀሙት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቀኖች መከበር የለባቸውም ለማለት ነው። ስለዚህ እነዚያ ጥቅሶች በትክክል የሚያስተምሩትን እንመልከት፡

፻፲፭ ግን እግዚአብሔርን ሳታውቁ በባሕርያቸው አማልክት ያልሆኑትን ታገለግሉ ነበር።፻አሁን ግን እግዚአብሔርን ካወቃችሁት ይልቅስ በእግዚአብሔር ከታወቃችሁ በኋላ፤ እንደ ገና ወደ ደካማና ወደ ምስኪን ወደ ክፋት እንዴት ትመለሳላችሁ? 10 ቀናትን፣ ወራትን፣ ወቅቶችንና ዓመታትን ትጠብቃላችሁ።

እዚህ ላይ የቅዱሱን ቀን ተቃውሞ በተመለከተ በርካታ ችግሮች አሉ።

አንደኛው የገላትያ ሰዎች አሕዛብ መሆናቸው ነው (ምንም እንኳን በኋለኞቹ ጥቅሶች ላይ የተጠቀሱ አንዳንድ አይሁዶች ቢኖሩም) እና ከመለወጡ በፊት የመጽሐፍ ቅዱስን ቅዱስ ቀናት አላከበሩም ነበር።

በተጨማሪም፣ መጽሐፍ ቅዱስ የመጽሐፍ ቅዱስ መስፈርቶችን “የማታለያ አካላት” ብሎ የሚጠራበት ምንም መንገድ የለም። ጳውሎስ የገላትያ ሰዎች “በተፈጥሮ አማልክት ያልሆኑትን ያገለገሉ” ስለነበሩ፣ የአረማውያን በዓላትን በግልጽ እያስጠነቀቀ ነበር።

ሌላው ደግሞ ካቶሊኮች/ፕሮቴስታንቶች/የምስራቃዊ ኦርቶዶክሶች ብዙውን ጊዜ የተለያዩ ቀናትን እና ዓመታትን (እሁድ፣ ፋሲካ፣ ገና፣ አዲስ ዓመት) እንደሚያከብሩ ማሰብ አለባቸው። ስለዚህ ምንም ዓይነት ሃይማኖታዊ ቀናት መከበር እንደሌለባቸው ከተሰማቸው ምንም ነገር ማክበር የለባቸውም።

Galatians 4:8-10 የመጽሐፍ ቅዱስን ቅዱስ ቀናት አያስወግድም፣ ይልቁንም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ በዓላትን ከመከተል የሚከለክል ማስጠንቀቂያ ነው።

ስለ ሰባተኛው ቀን ሰንበትስ?

የሰባተኛው ቀን ሰንበት በዘሌዋውያን 23 ላይ ከተዘረዘሩት የእግዚአብሔር በዓላት የመጀመሪያው ነው። ምንም እንኳን ሳምንታዊ፣ ዓመታዊ የቅዱስ ቀን ባይሆንም፣ አንዳንድ አጫጭር አስተያየቶች ተገቢ ይመስላሉ።

የሳምንቱ ሰባተኛ ቀን፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ሰንበት፣ አሁን ቅዳሜ ይባላል። ምንም እንኳን እሁድ በተወሰኑ የቀን መቁጠሪያዎች ላይ የሳምንቱ ሰባተኛ ቀን እንደሆነ ቢታይም፣ እውነታው ግን እሁድ የሳምንቱ የመጀመሪያ ቀን መሆኑ ነው። አዲስ ኪዳን ኢየሱስ (Luke 4:16, 21; 6:6; 13:10) እንዲሁም ሐዋርያትና ምእመናን

(Acts 13:13-15, 42-44; 17:1-4; 18:4; Hebrews 4:9-11) የሰባተኛውን ቀን ሰንበት እንደጠበቁ በግልጽ ያሳያል።

ብዙዎች የሰባተኛው ቀን ሰንበት በአዲስ ኪዳን ውስጥ እንደማይከበር ይናገራሉ፤ ስለዚህ ዛሬ መጠበቅ አያስፈልገውም። ነገር ግን ያንን አባባል ለማቅረብ ብቸኛው መንገድ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተሳሳቱ ትርጉሞች ላይ መታመን ነው። አንድ ሰው የመጀመሪያው ግሪክ፣ የመጀመሪያው አራማይክ እና የመጀመሪያው የላቲን ሹልጌት እንደሆነ የሚታመነውን ብንመለከት፣ በእነዚህ ሁሉ ቋንቋዎች የሰባተኛው ቀን ሰንበት ለክርስቲያኖች እንደታዘዘ ግልጽ ነው።

በአንዳንድ የካቶሊክና የፕሮቴስታንት የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች መሠረት፣ የሰባተኛው ቀን የሰንበት ዕረፍት ለታዛዥ የእግዚአብሔር ክርስቲያን ሕዝብ መቆየት ነበረበት።

“ስለ ሰባተኛው ቀን በአንድ ስፍራ። እግዚአብሔርም በሰባተኛው ቀን ከሠራው ሁሉ አረፈ ብሎአልና፤⁵እና እንደገና፣ ቀደም ሲል በተጠቀሰው ቦታ፣ “ወደ ዕረፍቴ አይገቡም።”⁶እንግዲህ አንዳንዶች ወደዚያ ስለሚገቡ፣ ቀድሞም ወንጌልን የተቀበሉት ባለመታዘዝ ምክንያት ስላልገቡ፣ ...⁹ስለዚህ የእግዚአብሔር ሕዝብ የሰንበት ዕረፍት አሁንም አለ።¹⁰ወደ እግዚአብሔር እረፍት የገባ ሁሉ እግዚአብሔር ከሠራው እንዳረፈ፣ ከሠራው ያርፋል።¹¹እንግዲህ ማንም ሰው እንደ አለመታዘዝ ምሳሌ እንዳይወድቅ ወደዚያ ዕረፍት ለመግባት እንትጋ። (Hebrews 4:4-6,⁹⁻¹¹፣ NAB)

“በአንድ ቦታ ስለ ሰባተኛው ቀን እንዲህ ብሎ ተናግሮአልና። በሰባተኛውም ቀን እግዚአብሔር ከሠራው ሁሉ አረፈ።⁵እንደገናም ከላይ ባለው ክፍል ላይ “ወደ እረፍቴ ከቶ አይገቡም” ይላል።⁶አሁንም አንዳንዶች ወደዚያ ዕረፍት ይገባሉ፤ ቀደም ሲልም ወንጌል የተሰበከላቸው ሰዎች ባለመታዘዝ ምክንያት አልገቡም...⁹እንግዲህ ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሰንበት ዕረፍት ቀርቶላቸዋል፤¹⁰ወደ እግዚአብሔር ዕረፍት የገባ ሁሉ፣ እግዚአብሔር ከሠራው እንዳረፈ፣ እንዲሁ ደግሞ ከሠራው ያርፋልና።¹¹እንግዲህ ማንም ሰው ያለመታዘዝ ምሳሌ እንዳይወድቅ ወደዚያ ዕረፍት ለመግባት የተቻለንን ሁሉ እናድርግ (Hebrews 4:4-6,⁹⁻¹¹)

አዲስ ኪዳን ክርስቲያኖች የሰባተኛውን ቀን ሰንበት ማክበር እንዳለባቸው በግልጽ ይናገራል። ሰንበት መንፈሳዊ እድገትንና የግል እድሳትን ከመፍቀድ በተጨማሪ፣ የእግዚአብሔር የሺህ ዓመት ዕረፍት የሚመጣበትን ጊዜም ያመለክታል።

ብዙዎች የሰባተኛው ቀን ሰንበት ቅዱስ ቀን እንደሆነ ባያስቡም፣ መጽሐፍ ቅዱስ ግን እንዲህ ይላል (Leviticus 23:3፤ Exodus 20:8፤ Isaiah 58:13)። አዲስ ኪዳን እንዳትጠብቁ ያስጠነቅቃል (Hebrews 4:4-11)፣ ነገር ግን ብዙዎች “ከንቱ ቃል” ብለው ያስባሉ (Ephesians 5:26)።

ምናልባት የተሳሳተ ትርጓሜዎች ሌላን የሚያመለክቱ ቢሆኑም፣ በሁለተኛው ክፍለ ዘመን የአንጾኪያው ጳጳስ ኢግናቲየስ የሰባተኛውን ቀን ሰንበት በእሁድ እንዳልተካው መጥቀስ ተገቢ ነው (Thiel B. Ignatius and the Sabbath. The Sabbath Sentinel, Volume 69(3): 18-21, 2016 and Thiel B. More on Ignatius and the Sabbath. The Sabbath Sentinel, Volume 70(2): 15-17, 2017)። እንዲሁም የጥንቱ ሰነድ “...ዲዳች(Thiel B. The Didache and the Sabbath. The Sabbath Sentinel, Volume 69(2): 10, 19-20, 2016)።

ስለ ቤተክርስቲያኑ ታሪክ የበለጠ መረጃ ለማግኘት፣ ቡክሌቶችን ይመልከቱ እውነተኛው የክርስቲያን ቤተክርስቲያን ዛሬ የት ነው? እና Continuing History of the Church of God በ www.ccog.org።

10. እንደገና የታሸጉ የአጋንንታዊ በዓላት

ብዙ የክርስቶስ ፕሮፌሰሮች የሚያከብሯቸውን የገና፣ የፋሲካ እና ሌሎች ሃይማኖታዊ በዓላትስ?

ከመጽሐፍ ቅዱስ የመጡ ናቸው? ካልሆነስ ከየት ይመጣሉ? በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት፣ እነሱን ብታስቀምጧቸው ለውጥ ያመጣል?

የዓለም አብያተ ክርስቲያናት የሚያጸድቋቸው በርካታ በዓላት አሉ፤ ምንም እንኳን ሁሉም በሁሉም ባይደገፉም። በታሪክ ዘመናት ሁሉ፣ አንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት አንዳንድ ጊዜ እነዚያን በዓላት ደግፈዋል፣ አልፎ አልፎም አውግዘዋል።

ስለ እያንዳንዱ በዓል እና ስለ አመጣጣቸው ሁሉንም ዝርዝሮች መዘርዘር ከዚህ በኋላ ወሰን በላይ ቢሆንም፣ እውነታው ግን ብዙዎቹ እንደገና የታሸጉ አጋንንታዊ አማልክት መሆናቸው ነው ምክንያቱም ብዙ ጊዜ መጀመሪያ ላይ የተለያዩ አብያተ ክርስቲያናት ከመቀበላቸው እና/ወይም እንደገና ከመሰየማቸው በፊት የአረማውያንን አምላክ/አምላክ ለማክበር የታሰቡ ነበሩ።

የግሪክ-ሮማ የሃይማኖት ሊቃውንት አንዳንድ ጊዜ እነዚህን በዓላት አረማዊ እና ለክርስቲያኖች ተገቢ ያልሆኑ እንደሆኑ አድርገው እንደሚያወግዙ ሲያውቁ ብዙዎች ይገረማሉ - ምንም እንኳን የተለያዩ የግሪክ-ሮማ አብያተ ክርስቲያናት በ21ኛው ክፍለ ዘመን እነዚህን በዓላት ቢያስተዋውቁም^{ፊት} ክፍለ ዘመን።

የአዲስ ዓመት ቀን የተከበረው ጃነስ (የጊዜ አምላክ) እና ስትሬኑዋ (የንፅህና እና የደህንነት አምላክ)

መጽሐፍ ቅዱስ ዓመቱን የሚጀምረው በጸደይ ወቅት ነው (Exodus 12:2)፤ ነገር ግን በተለምዶ የአዲስ ዓመት ቀን ተብሎ የሚጠራው በዘመናዊ የቀን መቁጠሪያዎች ላይ በጥር 1 ይከበራል። በ2ኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ ከክርስቶስ ልደት በኋላ ዓ.ም.፣ የግሪክ-ሮማዊው የሃይማኖት ምሁር ተርቱሊያን ክርስቶስን የሚናገሩትን ሰዎች አንድን ቅጂ እያከበሩ ነበር። ነገር ግን ይህ ለማክበር የሚፈልጉ ብዙ ሰዎችን አላገዳቸውም።

የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያሪፖርቶች፡

የክርስቲያን ጸሐፊዎችና ጉባኤዎች ከበዓሉ ጋር የተያያዙትን አረማዊ ድግሶችና ከመጠን በላይ ድርጊቶችን አውግዘዋል... በዓመቱ መጀመሪያ ላይ ይከበራል፡ ተርቱሊያን የአዲሱን ዓመት ቀን የመራቸው ስትሬኒያ አምላክ (ኦቬፎ፣ ፋስቲ፣ 185-90) ስትሬኒያ (ስትሬኒያ) የተባሉትን የተለመዱ ስጦታዎች — እንደ ወዳጃዊ ግንኙነት ምልክቶች ብቻ አድርገው የሚቆጥሯቸውን ክርስቲያኖች ወቀሳቸው (ዴ አይዶል xiv)። (Tierney J. New Year's Day. The Catholic Encyclopedia. Vol. 11, 1911)

በ487 ዓ.ም አካባቢ፣ ግሪኩ-ሮማውያን “የግርዘት በዓልን” በጥር 1 ቀን የተቀበሉት ይመስላሉ።¹⁶³ ሆኖም ግን፣ ይህ ሁሉንም የአረማውያን እንቅስቃሴ አላቆመም።

የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ መሰታወሻዎች፡

በእኛ ዘመንም ቢሆን የአዲስ ዓመት መክፈቻ ዓለማዊ ገጽታዎች የግርዘትን ሃይማኖታዊ ሥርዓት ይረብሻሉ፣ እናም የቅዱስ ቀን ቅዱስ ባህሪ ሊኖረው የሚገባውን በዓል ብቻ ያደርጉታል። ቅዱስ አውጉስቲን ቀኑን በአምልኮ አረማዊነት እና በክርስቲያናዊው መንገድ መካከል ያለውን ልዩነት ይጠቁማል፡- የአረማውያን ግብዣ እና ከመጠን በላይ መሆናቸው በክርስቲያናዊ ጾምና ጸሎት ይሰረዛል (P. L., XXXVIII, 1024 sqq.; Serm. cxcvii, cxcviii)። (Ibid)

ስለዚህም እንዲህ ይላል፡-

...በስድስተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ አካባቢ የኦክሴር ጉባኤ (እኔ) ክርስቲያኖችን ከልክሏል አጋንንታዊ ብልሃቶችን ለመከተል.

አገላለጹ አጋንንታዊ ብልሃቶችን ለመከተልከላቲን ወደ እንግሊዝኛ በጥቅሉ “የዲያብሎስን አዲስ ዘመን መጠበቅ” ተብሎ ይተረጎማል። የአዲስ ዓመት ውሳኔዎች በአንድ ወቅት ለአረማዊ አምላክ ከተሰጡ ጸሎቶችና ልማዶች ጋር የተያያዙ ሊሆኑ ይችላሉ።

ጥር 1¹⁶³ መጽሐፍ ቅዱሳዊ በዓል አይደለም፣ የሮም ቤተክርስቲያንም እንኳ አንዳንድ ባህሪያቷን እንደ አጋንንታዊ አድርጋ ከልክላለች።

የቫለንታይን ቀን የተከበረው ፋኑስ/ፓን (የክብቶችና የመራባት አምላክ)

መጽሐፍ ቅዱስ እንደ ቫለንታይን ቀን ያለ በዓል የለውም፤ ነገር ግን ብዙ ሰዎች ያከብራሉ።

አንድ የካቶሊክ ምንጭ ስለዚህ ጉዳይ የጻፈው እነሆ፡-

የቅዱስ ቫለንታይን ቀን መነሻው የካቲት 15 ላይ ይከበር በነበረው የጥንታዊው የሮማውያን የሉፐርካሊያ በዓል ላይ ነው። ሮማውያን ይህንን ቀን ለ800 ዓመታት ሉፐርካስ ለሚለው አምላክ ሰጥተውት ነበር። በሉፐርካሊያ በዓል ላይ አንድ ወጣት በሎተሪ ውስጥ የአንዲት ወጣት ሴት ስም ይስልና ከዚያም ሴትየዋን ለዓመቱ የወሲብ ጓደኛ አድርጎ ያቆያት ነበር...

የካቶሊክ ቤተክርስቲያን የቅዱስ ቫለንታይንን በይፋ አታከብርም፣ ነገር ግን በዓሉ የሮማ እና የካቶሊክ መነሻ አለው (The Origins of St. Valentine's Day. <http://www.american catholic.org>)

የአረማውያን ሥር የሰደዱና የጾታ ፈቃድ ያላቸው ቀናት ክርስቲያኖች ሊያከብሯቸው የሚገቡበት ቀን አይደለም። ይህ ዓይነቱ ባህሪ በአዲስ ኪዳን ውስጥ እንዳይፈጸም ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶታል (1 Corinthians 6:18፤ ይሁዳ 4)።

ስለ ቫለንታይን ቀን አንዳንድ የእስልምና አስተያየቶችን ልብ ይበሉ፡-

የቫለንታይን ቀንን ማክበር ተቀባይነት የለውም ምክንያቱም፡ በመጀመሪያ ደረጃ፣ አዲስ የተፈጠረ በዓል ስለሆነ...ክርስቲያኖች የቫለንታይን ቀን አረማዊ ሥሮችን ያውቁ ነበር።ክርስቲያኖች የቅዱስ ቫለንታይን ቀንን የተቀበሉበት መንገድ ትምህርት ሊሆን ይገባልለሙስሊሞች...ከአረማዊ ሥነ ምግባር የጎደለው ድርጊት ጋር የተያያዘ ማንኛውንም ነገር ማስወገድ አለብን.. በቤተሰብ፣ በጓደኞች እና በተጋባብ ሰዎች መካከል ያለው ፍቅር እንደዚህ አይነት... አመጣጥ ባለው ቀን መከበር አያስፈልገውም። (Ruling on Celebrating Valentine's Day. <http://www. contactpakistan.com>)

ሙስሊሞች የቫለንታይንን ቀን ከክርስትና (በግልጽ የሐሰት ማጮበርበር ዓይነት) እና ከኃጢአት ጋር እንደሚያያይዙት ልብ ይበሉ።

በሌላ አነጋገር፣ የቫለንታይን ቀን የክርስቶስን ስም ('ክርስትና' በሚለው ቃል) በአሕዛብ መካከል ይሰድባል (Romans 2:24፤ Isaiah 52:5)። የአረማውያንን

በዓላት በማክበር "የእግዚአብሔር ስም በእናንተ ምክንያት ይሰደብ" (Romans 2:24)።

እውነተኛ ክርስቲያኖች እንደገና የታሸጉ አጋንንታዊ በዓላትን አያደርጉም (1 Corinthians 10:21)።

ማርዲ ግራስ፡ የዲያብሎስ ካርኒቫል

እንደ ማርዲ ግራስ እና የቫለንታይን ቀን (ከታች ሉፐርካሊያ ተብሎ የሚጠራው) ያሉ ካርኒቫሎች የመጡት ከአረማዊነት ነው።

በዓመታዊ የጸደይ ፌስቲቫል ውስጥ ከተመዘገቡት የመጀመሪያዎቹ ምሳሌዎች አንዱ በግብፅ የኦሳይረስ በዓል ነው፤ በዓመታዊው የአባይ ወንዝ በጎርፍ ምክንያት የተፈጠረውን የሕይወት መታደስ ያስታውሳል። በአቴንስ፣ በ6ኛው ክፍለ ዘመን ዓክልበ. አካባቢ፣ ዳይኖሶስ የተባለውን አምላክ ለማክበር የሚከበር ዓመታዊ ክብረ በዓል የመጀመሪያው የተንሳፋፊ አጠቃቀም ምሳሌ ነበር። ካርኒቫልስ ወደር የለሽ የሲቪል አለመረጋጋት እና የዝሙት ደረጃ የደረሰው በሮማ ግዛት ዘመን ነበር። ዋናዎቹ የሮማውያን ካርኒቫልስ ባካናሊያ፣ ሳተርናሊያ እና ሉፐርካሊያ ነበሩ። በአውሮፓ የጸደይ የመራባት በዓላት ወግ እስከ ክርስትና ዘመን ድረስ ጸንቶ ቆይቷል... ካርኒቫልስ በአረማውያን አጉል እምነቶች እና በአውሮፓ አፈ ታሪክ ውስጥ ሥር የሰደዱ በመሆናቸው የሮማ ካቶሊክ ቤተክርስቲያን እነሱን ማጥፋት አልቻለችም እና በመጨረሻም ብዙዎቹን እንደ ቤተክርስቲያን እንቅስቃሴ አካል አድርጋ ተቀበለችው። (Carnival. The Columbia Encyclopedia, 6th ed. 2015)

ባካናሊያ ለባከስ አምላክ ነበር፣ እሱም ዳዮኒሶስ ተብሎም ይጠራል። በግሪክ አፈ ታሪክ ውስጥ የወይን መከር፣ የወይን ጠጅ አዝመራ እና የወይን ጠጅ፣ የአምልኮ እብደት፣ የመራባት፣ የቲያትር እና የሃይማኖት ደስታ አምላክ ነበር። የፆታ ብልግና የባካናሊያ ክብረ በዓል አካል ነበር። አምልኮው በሦስተኛው ክፍለ ዘመን በግሪክ-ሮማዊው መሪ ኮሞዲያኒስ ተወግዟል (Commodianus. On Christian Discipline. From Ante-Nicene Fathers, Vol. 4)።

አልኮል፣ በተለይም ወይን፣ በግሪክ ባህል ውስጥ ትልቅ ሚና ተጫውቷል፤ ዳዮኒሶስ ደግሞ ለጨካኝ የአፍሪካ ዘይቤ አስፈላጊ ምክንያት ነው (ጌትሊ I. Drink. Gotham Books, 2008, p. 11)። ማርዲስ ግራስ እና ካርኒቫል ከዚህ ጋር የተያያዙ ይመስላሉ።

በሁለተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ የሮማ ካቶሊክ ጳጳስ እና የምስራቅ ኦርቶዶክስ ቅዱስ ኢራኒየስ የናፋቂውን ሽለንቲነስ ተከታዮች በአረማውያን በዓላት ላይ ስጋ በመብላት በመሳተፋቸው አውግዘዋል፤ እንዲህ ሲል ጽፏል፡

ስለዚህም በመካከላቸው "ፍጹም" የሆኑት "በዚህ መንገድ የሚሠሩ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም" ብለው መጽሐፍ ቅዱስ የሚያረጋግጡልንን እነዚህን የተከለከሉ ድርጊቶች ሁሉ ያለ ፍርሃት ራሳቸውን ይጠላሉ። ለምሳሌ፣ ለጣዖት የተሠዋውን ሥጋ ለመብላት ምንም ዓይነት ቸልተኝነት አይፈጥሩም፤ በዚህ መንገድ ምንም ርኩሶት እንደማይፈጽሙ በማሰብ። ከዚያም፣ እንደገና፣ ለጣዖታት ክብር በሚከበር እያንዳንዱ አረማዊ በዓል ላይ፣... ሌሎች ደግሞ ለሥጋ ምኞት እጅግ ስግብግብነት ራሳቸውን ይሰጣሉ፣ ሥጋዊ ነገሮች ለሥጋዊ ተፈጥሮ እንዲፈቀዱ፣ መንፈሳዊ ነገሮች ደግሞ ለመንፈሳዊ ነገሮች እንዲቀርቡ ያደርጋሉ ብለው ይከራከራሉ። ከዚህም በላይ አንዳንዶቹ ከላይ ያለውን ትምህርት ያስተማሩአቸውን ሴቶች የማረከስ ልማድ አላቸው፣ ይህም ወደ እግዚአብሔር ቤተክርስቲያን ሲመለሱ እና ይህንንም ከሌሎቹ ስህተቶቻቸው ጋር አምነው እንደሚቀበሉት ነው። (Irenaeus. Against Heresies. Book 1, Chapter 6, Verse 3)

በኋላ፣ የኦርቶዶክስ ካቶሊክ ተሟጋች ኦርኖቢየስ (በ330 ዓ.ም የሞተ) አረማውያን የጾሙትን ዓይነት ጾም አስጠንቅቋል፡

እናንተ የኤፌክቴዎስ ጥበበኞች ልጆች ሆይ፣ ምን ትላላችሁ? እናንተ የሚነርሻ ዜጎችስ? አእምሮ ምን ያህል አደገኛ እንደሆነ ወይም ለሞት ለሚዳርጉ ሰዎችና ለጉዳት ለሚዳርጉ ሰዎች ደህንነት ለመስጠት ምን አይነት ጥበብ እንዳለህ ለማወቅ ጓጉቷል። ይህ የውሸት አለመተማመን አይደለም፣ ወይም በሐሰት ክሶች አትጠቃም፤ የኤሉሲኒያህ ውርደት በመሠረታዊ ጅማሬያቸው እና በጥንታዊ ጽሑፎች መዛግብት ይገለጻል፤ ቅዱስ ነገሮችን ለመቀበል ሲጠየቁ በምትጠቀሙባቸው ምልክቶች፣ በጥሩ ሁኔታ፣ -- "ጾሜ ጠጣሁ፤ ከምስጢራዊው መቃብር አውጥቼ በዊከር ቅርጫት ውስጥ አስገባሁ፤ እንደገና ተቀብዬ ወደ ትንሹ ሣጥን ተላልፌአለሁ።" (Arnobius. Against the Heathen, Book V, Chapter 26)

አርኖቢየስ እንኳን ስለ ‘ማርዲ ግራስ’ ግብዣ እና ከዚያም በኋላ ስለ ጾም ያስጠነቀቀ ይመስል ነበር፡

የጁፒተር በዓል ነገ ይሆናል። ጁፒተር እራት ይበላል እና በታላላቅ ግብዣዎች ይጠግባል፤ ለረጅም ጊዜ በጾም በምግብ ጉጉት ይሞላል፤ እና ከተለመደው ጊዜ በኋላ ተርቦ ይሆናል። (Arnobius, Against the Heathen, Book VII, Chapter 32)

ስለዚህ፣ የቀደሙት ጸሐፊዎች ከአረማዊ ጣዖት አምልኮ ጋር ባለው ግንኙነት ምክንያት እንደ ካርናቫል/ማርዲ ግራስ የሚመስሉ በዓላትን አውግዘዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ሲል ያስተምራል፡-

13በቀን እንደምንሆን በአግባቡ እንመላለስ፤ በዘፈንና በስካር፤ በዝሙትና በፍትወት፤ በክርክርና በቅናት አይደለም።¹⁴ነገር ግን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ልበሱት፤ ምቹቱንም እንዲፈጽም ለሥጋ አታስቡ። (Romans 13.13-14)

መጽሐፍ ቅዱስ ደስታን ባያወግዝም፣ ማርዲ ግራስ እና ተዛማጅ በዓላት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚቃረኑ ናቸው። በቦሊቪያ “የዲያብሎስ ካርኒቫል” ብለው ይጠሩታል እና ሰይጣንን እንደ አምላካቸው በግልጽ ያመልካሉ!

የዲያብሎስ ካርኒቫል (ላ ዲያብላዳ) በየጸደይ ወቅት አሩሮ ወደ ካርኒቫል ሁነታ ይሄዳል... ከዋና ዋናዎቹ ነገሮች አንዱ የዲያብሎስ ዳንሰኞች ናቸው፤ ባህሉም ከአንድ ልዩ የዲያብሎስ አምልኮ የመነጨ ነው። አሩሮ የማዕድን ማውጫ ከተማ ስትሆን የአካባቢው ነዋሪዎች ብዙ ጊዜ በድብቅ የሚያሳልፉ ሲሆን የክርስ ምድር አምላክን ለመቀበል ወሰኑ። የክርስትና ባህል ይህ ዲያብሎስ መሆን አለበት ይላል እና የአሩሮ ታማኞች ሰይጣንን ወይም ሱፓይን እንደ አምላካቸው አድርገው ተቀበሉት/ (ፍሮምስ። http://events.frommers.com/sisp/index.htm?fx=event&event_id=5769)

ካርናቫል/ማርዲስ ግራስ የአጋንንት በዓል ነው፤ እና በእርግጥም የክርስቲያን በዓል አይደለም። በኢየሱስም ሆነ በቀደሙት ታማኝ ተከታዮች አልተከበረም።

ጾም፡ የቂጣና የጴንጤቆስጤ ቀናት መዛባት?

ስለ ጾምስ ምን ማለት ይቻላል?

‘ዐቢይ ጾም’ የሚለው ቃል የጸደይ ወቅት ማለት ቢሆንም፣ አሁን ግን በዋነኝነት የሚከበረው ከማርዲ ግራስ በኋላ ባለው ክረምት ነው።

የየዓለም መጽሐፍ ኢ ንሳይክሎፔዲያማዛቶች፡

ጾም በጸደይ ወቅት የሚከበር ሃይማኖታዊ ወቅት ነው... ከፋሲካ በፊት ከ40 ቀናት በፊት በአሽ ረቡዕ ይጀምራል፤ እሁድን ሳይጨምር፤ እና በፋሲካ እሁድ ያበቃል (Ramm B. Lent. World Book Encyclopedia, 50th ed. 1966)።

ስለ አሽ ረቡዕስስ?

እንግዲህ፣ የመጀመሪያው የክርስቲያንም ሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀን አይደለም።

የካቶሊክ ኢ ንሳይክሎፔዲያሪፖርቶች፡

የአመድ ረቡዕስሙ የአመድ ረቡዕ(የአመድ ቀን) በሮማውያን ሚስል ውስጥ የተሸከመው በግሪጎሪያን ቅዱስ ቁርባን ጥንታዊ ቅጂዎች ውስጥ የሚገኝ ሲሆን ምናልባትም ቢያንስ ከስምንተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ ሊሆን ይችላል።

በዚህ ቀን፣ በጥንታዊው ልማድ መሠረት ሁሉም ምእመናን የቅዳሴ መጀመሪያ ከመጀመሩ በፊት ወደ መሠዊያው እንዲቀርቡ ይመከራሉ፤ እዚያም ካህኑ ቀደም ሲል የተባረከውን አውራ ጣቱን በአመድ ላይ ነክሮ ግንባሩን ምልክት ያደርጋል (Thurston H. Ash Wednesday. The Catholic Encyclopedia, 1907)።

ስለዚህ የሮም ቤተክርስቲያን በይፋ በፆኛው ክፍለ ዘመን ተቀብላለች።

በግንባሩ ላይ የአመድ መስቀል የማስቀመጥ ሀሳብ የመጣው ከፀሐይ አምላክ አምልኮ እና ከሌሎች የአረማዊነት ዓይነቶች መሆኑን ልብ ሊባል ይገባል፡

ሚትራቲክ... ይጀምራል... ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የፀሐይ መስቀል በግንባራቸው ላይ ይኖረዋል። በክርስቲያን አመድ ረቡዕ በግንባራቸው

ላይ ከተሰራው የአመድ መስቀል ጋር ያለው ተመሳሳይነት አስገራሚ ነው። አንዳንዶች ይህ የጥንት ክርስቲያኖች ከሚትራቲክ አምልኮ የተበደሩበት ምሳሌ እንደሆነ ጠቁመዋል፤ ሌሎች ደግሞ ሁለቱም አምልኮዎች በተመሳሳይ ምሳሌ ላይ እየተጠቀሙ እንደነበር ይጠቁማሉ። (Nabarz P. The mysteries of Mithras: the pagan belief that shaped the Christian world. Inner Traditions/Bear & Company, 2005, p. 36)

የአሽ ረቡዕ ይህ የክርስትና በዓል የመጣው ከሮማውያን አረማዊነት ሲሆን፤ እሱም በተራው ከቪዲክ ህንድ ወስዶታል። አመድ የእሳት አምላክ አግኒ ዘር እንደሆነ ይታሰብ ነበር፤ ሁሉንም ኃጢአቶች የማስተሰረድ ኃይል አለው... በመጋቢት ወር በሮም በተካሄደው የአዲስ ዓመት የስርየት በዓል ላይ፤ ሰዎች ለኃጢአታቸው ለማስተሰረድ ማቅ ለብሰው በአመድ ይታጠቡ ነበር። በዚያን ጊዜም እንደዛሬው ሁሉ የአዲስ ዓመት ዋዜማ ለመብላት፤ ለመጠጣት እና ለኃጢአት የሚውል በዓል ነበር፤ ምክንያቱም ሁሉም ኃጢአቶች በሚቀጥለው ቀን ይጸዳሉ በሚለው ፅንሰ-ሀሳብ። እንደ ማርስ የሚሞተው የመጋቢት አምላክ፤ የአምላኪዎቹን ኃጢአት ወደ ሞት ወሰደው። ስለዚህ ካርኒቫል በዲ ማርቲስ፤ በማርስ ቀን ላይ ወደቀ። በእንግሊዝኛ፤ ይህ ማክሰኞ ነበር፤ ምክንያቱም ማርስ ከሳክሶን አምላክ ቲው ጋር የተቆራኘች ነበረች። በፈረንሳይኛ የካርኒቫል ቀን ማርዲስ ግራስ፤ "ወፍራም ማክሰኞ"፤ ከአሽ ረቡዕ በፊት ያለው የደስታ ቀን ተብሎ ይጠራ ነበር። (Walker B. The woman's encyclopedia of myths and secrets. HarperCollins, 1983, pp. 66-67)

የአርባ ቀን የዐብይ ጾም ከየት መጣ?

መጽሐፍ ቅዱስ ለመቁጠር 50 ቀናትን የሚናገር ሲሆን ይህም የጴንጤቆስጤ ስም የምናገኘው እዚህ ላይ ነው። በአራተኛው-ስድስተኛው ክፍለ ዘመን አካባቢ፤ ግሪኩ-ሮማውያን ከረመዳን እስላማዊ ጾም ጋር ተመሳሳይ የሆነ የ50 ቀናት ጾም ያከብሩ ነበር (ፓይንስ፤ ገጽ 32)። ከጊዜ በኋላ ይህ ወደ አንድ ወይም ከዚያ በላይ (በተለምዶ የምግብ) እቃዎችን ከመመገብ ለአርባ ቀናት መታቀብ ተለወጠ።

የጥንት ክርስቲያኖች በአምስተኛው ክፍለ ዘመን የነበሩት የካቶሊክ ቅዱስ አቡነ ጆን ካሲያን እንኳን እንደተገነዘቡት ጾምን አላከበሩም ነበር፡

ሆኖም ግን ያንን ማወቅ አለብዎትጥንታዊቷ ቤተክርስቲያን ፍፁምነቷን እስካላቋረጠች ድረስ፤ ይህ የዐቢይ ጾም በዓል አልኖረም ነበር። (Cassian

ስለዚህ፣ ጾም እንደተጨመረ እና የመጀመሪያዎቹ ምእመናን እንዳልጠበቁት አምኗል።

ሐዋርያው ጳውሎስ ፋሲካን እና የቂጣን ቀናትን እንዲያከብሩ ጥሪ አቅርቧል (1 Corinthians 5:7-8)። ሆኖም ግን ጾም ለሚባል ነገር አላደረገም። ሆኖም፣ የቂጣ ቀናት ከእርሾ ሰባት ቀናት “ጾም” ስለሚያካትቱ፣ ብዙዎች ፋሲካን በሚጠሩበት ጊዜ አካባቢ፣ ከሮም እና ከግብፅ ጋር የተያያዙ አንዳንድ ሰዎች የመታቀብ ጊዜ ተገቢ እንደሆነ ተሰምቷቸው ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን የጊዜው መጠን እና የሚታቀቡት ነገር የተለያየ ነበር።

ሶቅራጥስ ስኮላስቲክስ በ5ኛው ክፍለ ዘመን እንዲህ ሲል ጽፏል፡-

ከፋሲካ በፊት የሚጾሙት ጾሞች በተለያዩ ሰዎች ዘንድ በተለየ መልኩ ይከበራሉ። በሮም የሚኖሩ ሰዎች ከፋሲካ በፊት ለሦስት ተከታታይ ሳምንታት ይጾማሉ፣ ቅዳሜና እሁድን ሳይጨምር። በኢሊሪካ፣ በግሪክና በአሌክሳንድሪያ የሚኖሩት ደግሞ 'አርባ ቀናት' ብለው ይጾማሉ። ሌሎች ደግሞ ጾማቸውን የሚጀምሩት ከፋሲካ በፊት ከሰባተኛው ሳምንት ጀምሮ ሲሆን ከሶስት እስከ አምስት ቀናት ብቻ ይጾማሉ፣ እና በየተወሰነ ጊዜ ይጾማሉ፣ ነገር ግን ያንን ጊዜ 'አርባ ቀናት' ብለው ይጠሩታል። ... አንዳንዶች ለዚህ አንድ ምክንያት ይሰጣሉ፣ ሌሎች ደግሞ እንደየፍላጎታቸው ሌላ። ከምግብ የመራቅ መንገድ እንዲሁም ስለ ቀኖቹ ብዛት አለመግባባትም ማየት ይቻላል። አንዳንዶች ሕይወት ካላቸው ነገሮች ሙሉ በሙሉ ይርቃሉ፤ ሌሎች ደግሞ ከሁሉም ሕያዋን ፍጥረታት ዓሣ ብቻ ይመገባሉ፤ ብዙዎች ከዓሣ ጋር ሆነው ወፎችን ይበላሉ፣ ሙሴ እንደገለጸው፣ እነዚህም ከውሃ የተሠሩ ናቸው ይላሉ። አንዳንዶች ከእንቁላልና ከሁሉም ዓይነት ፍራፍሬዎች ይርቃሉ፤ ሌሎች ደግሞ ከደረቅ ዳቦ ብቻ ይበላሉ። ሌሎች ደግሞ ይህን እንኳን አይበሉም፤ ሌሎች ደግሞ እስከ ዘጠነኛው ሰዓት ድረስ ጾሙ፣ በኋላም ያለ ልዩነት ማንኛውንም ዓይነት ምግብ ይበላሉ... ሆኖም ግን ማንም እንደ ባለሥልጣን የጽሑፍ ትእዛዝ መስጠት ስለማይችል... (Socrates Scholasticus. Ecclesiastical History, Volume V, Chapter 22)

ሐዋርያት የተለያዩ መስፈርቶችን የሚያሟሉ የተለያዩ ጾሞች እንደሌላቸው ጥርጥር የለውም (1 Corinthians 1:10፤ 11:1)። የአርባ ቀን የዐብይ ጾም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተጠቀሱት የአርባ ቀን ጾሞች ጋር ተመሳሳይ አይደለም፤ እነዚህም ከምግብና ከውሃ ሙሉ በሙሉ መራቅን ያካትታሉ (Exodus 34:28፤ Luke 4:2)።

የዐብይ ጾምን አመጣጥ በተመለከተ አንድ ምሁር የጻፈውን ልብ ይበሉ፡-

የአርባ ቀናት የጾም ጾም በባቢሎናውያን ኢሸታር አምላኪዎች እና በታላቁ የግብፅ የሜዲቴሽን አምላክ አዶኒስ ወይም አሳይረስ አምላኪዎች ዘንድ ተከብሮ ነበር ... በአረማውያን ዘንድ፤ ይህ የጾም ወቅት ለታላላቅ አመታዊ (ብዙውን ጊዜ የጸደይ) በዓላት አስፈላጊ ቅድመ ዝግጅት ይመስላል። (Bacchiochi S. God's Festivals in Scripture and History, Part 1. Biblical Perspectives, Berrian Springs (MI), 1995, p. 108)

የአርባ ቀን ጾም የሚለው ሀሳብ የመጣው ከግብፅ እስክንድርያ ወይም ከግሪክ የመጣ ሲሆን ከአረማዊቷ አምላክ ኢሸታር ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል። ባቢሎናውያን ግሪኮችንና ግብፃውያንን ከተቆጣጠሩበት ጊዜ ጀምሮ፤ ይህንን ልማድ የጀመሩት ያ ሊሆን ይችላል።

የጥንት ክርስቲያኖች የቂጣን ቀናትን ያከብሩ ስለነበር፤ እንደገና የታሸጉ የአረማውያን ጾሞች በግሪክ-ሮማውያን በተለያዩ መንገዶች ተተክተዋል።

ሐዋርያው ጳውሎስ በአረማውያን አምልኮዎች ውስጥ ከመሳተፍ መቆጠብን እንዳስጠነቀቀ ልብ ይበሉ፡

¹⁴ከማያምኑ ጋር ራሳችሁን ባልተመጣጠነ ቡድን አታሰባስቡ፤ ጽድቅና ሕግን መተላለፍ እንዴት አጋሮች ሊሆኑ ይችላሉ? ወይስ ብርሃንና ጨለማ ምን የሚያመሳስላቸው ነገር አለ?¹⁵ክርስቶስ ከቤልያር ጋር እንዴት ሊስማማ ይችላል? በአማኝና በማያምን መካከል ምን ዓይነት ኅብረት ሊኖር ይችላል?¹⁶የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ከሐሰት አማልክት ጋር ሊደራደር አይችልም፤ እኛም የሆንነው ያ ነው - የሕያው እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ። (2 Corinthians ^{6,14-16}: NJB)

¹⁹ይህ ምን ማለት ነው? ምግብን ለሐሰት አማልክት መስጠት ምንም ማለት ነው? ወይስ የሐሰት አማልክት ራሳቸው ምንም ማለት

ናቸው?²⁰አይደለም፤ አረማውያን ሲሠዉ፣ የሚሠዉት ነገር እግዚአብሔር ላልሆኑ አጋንንት መስዋዕት እንደሚሆን ብቻ ነው። **ከአጋንንት ጋር እንድትካፈል አልፈልግም**ኤስ.²¹የጌታን ጽዋና የአጋንንትን ጽዋ መጠጣት አትችሉም፤ ከጌታ ማዕድና ከአጋንንትም ማዕድ መካፈል አትችሉም።²²የጌታን ቅናት በእርግጥ ማነሳሳት እንፈልጋለን? እኛስ ከእርሱ ይልቅ እንበረታለን? (1ኛ ቆሮንቶስ 10:19-22፣ NJB)

ከግብፅ፣ ከሮማውያን አረማዊነት ወይም ከሌሎች አጋንንታዊ ምንጮች፣ ጾም የመጣው ከመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነበር። እንዲሁም ከመጀመሪያዎቹ የኢየሱስ ተከታዮች ወግ አልመጣም።

አንዳንዶች በመንፈሳዊ ጠንካራ እንደሆኑ ስለሚያስቡ አረማዊነትን መቀላቀል ይችላሉ፣ ነገር ግን እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ አባባል የእግዚአብሔርን ቁጣ እያስነሱ ነው።

ፋሲካ

ብዙ ሰዎች ፋሲካ (ኢሽታር) ፋሲካ መሆን እንዳለበት አይገነዘቡም፤ በፍርሃትና በአይሁዶች ጥላቻ ምክንያት ወደ እሑድ እንደተዛወረ አያውቁም (ኢቢድ፣ ገጽ 101-103)።

የተከበረው የፕሮቴስታንት ምሁር ጄ. ጊሴለር ስለ ሁለተኛው ክፍለ ዘመን የዘገበውን ልብ ይበሉ፡

በዚህ በዓል ውስጥ በጣም አስፈላጊው የፋሲካ ቀን፣ የኒሳን 14ኛው ቀን ነበር... በዚያም እንደ አይሁዶች፣ ከስምንት ቀናት በኋላ ያልበካ እንጀራ በሉ... በመካከላቸው ዓመታዊ የትንሣኤ በዓል ምንም ምልክት የለም... የትንሿ እስያ ክርስቲያኖች በ14ኛው ኒሳን ላይ የፋሲካ በዓልን ለየሐንስ ይግባኝ ብለዋል። (Gieseler, Johann Karl Ludwig. A Text-book of Church History. Harper & brothers, 1857, p. 166)

ክርስቲያኖች ፋሲካን በ14ኛው ቀን ቢያከብሩም የኒሳን ወር፣ አይሁዶች በሮማውያን ባለሥልጣናት ፊት ባመጡበት ዓመፅ ምክንያት ራሳቸውን ለማራቅ በመፈለጋቸው፣ በኢየሩሳሌም፣ በሮም እና በእስክንድርያ የሚኖሩ ብዙ የግሪክ-ሮማውያን (ነገር ግን ትንሿ እስያ ሳትሆን) ፋሲካን ወደ እሑድ ለመቀየር ወሰኑ። መጀመሪያ ላይ የፋሲካን ስሪት አከበሩ እና የትንሣኤ በዓል ተብሎ አልተከበረም።

እንዲሁም ከጂ. ስናይደር የሚከተለውን ልብ ይበሉ፡

የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች የኢየሱስን ሞት በአይሁድ ፋሲካ የጨረቃ ቀን (በ1 Cor 5:7-8) በፋሲካ በዓል (በቅዱስ ቄርባን) አክብረዋል።

መጀመሪያ ላይ ዓመታዊ የትንሣኤ በዓል አልነበረም። በመጨረሻም፣ በአህዛብ ዓለም፣ የትንሣኤ ቀን በፋሲካ በዓል ላይ ተጨመረ። ያ ቀን እሁድ ነበር። (Snyder GF. Irish Jesus, Roman Jesus: the formation of early Irish Christianity. Trinity Press International, 2002, p. 183)

በትንሿ እስያ እና በሌሎች ቦታዎች የሚኖሩ አንዳንዶች እሁድ ከተደረገው የቀን ለውጥ ጋር ስላልተጣጣሙ፣ ንጉሠ ነገሥት ቆስጠንጢኖስን የሚያመልኩት ሚትራስ የኒቂያ ጉባኤን ጠሩ፣ ይህም ለግሪኩ-ሮማውያን እሁድን አወጀ። ከዚያም ቆስጠንጢኖስ ራሱ እንዲህ ሲል አወጀ፡-

እንግዲህ ከአይሁድ ሕዝብ ጋር ምንም የሚያመሳስለን ነገር አንኑር፤ ምክንያቱም ከአዳኛችን የተለየ መንገድ ተቀብለናልና። (የዩሴቢየስ የቆስጠንጢኖስ ሕይወት፣ መጽሐፍ III ምዕራፍ 18)።

ክርስቲያኖች አይሁዶችን መጥላትም ሆነ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀን ማክበር የለባቸውም፤ ምክንያቱም ብዙ አይሁዶች ይህን ለማድረግ ስለሚሞክሩ ብቻ።

ኢየሱስ የአይሁድ ዘር አስጸያፊ እንደሆነ (አይሁዳዊ ነበር) ወይም የፋሲካን ቀን እንደለወጠ በፍጹም አላመለከተም። ሆኖም የፀሐይ አምልኮ የነበረው ቆስጠንጢኖስ ከዚህ የተለየ መደምደሚያ ላይ ደርሷል። የእሁድ በዓል አሁን ፋሲካ በመባል ይታወቃል። ነገር ግን የፀሐይ አምልኮ ልማዶች እና በጣም “አይሁዳውያን” ተብለው የሚታሰቡ ልማዶችን ማስወገድ በእውነቱ ፋሲካ በሚከበርበት ጊዜ የሚከበረው ለዚህ ነው።

እንደ ፋሲካ እንቁላሎች፣ የፋሲካ ጥንቸል እና የፋሲካ እሳት ያሉ ብዙዎቹ ልማዶች የመጡት ከጣዖት አምልኮ ነው፣ ይህም በሮማ ካቶሊክ ምንጮች መሠረት ነው (ለምሳሌ፡ ሆልዌክ ኤፍ. ጂ. ኢስተር። የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ፣ ጥራዝ ቪ. ሮበርት አፕልተን ኩባንያ። 1909)።

የአንግሊካን ጳጳስ ጂ.ቢ. ላይትፉት እንዲህ ሲሉ ጽፈዋል፡-

...የትንሿ እስያ አብያተ ክርስቲያናት... የፋሲካ በዓላቸውን የሰምንቱን ቀን ሳይመለከቱ በአይሁድ ፋሲካ ደንብ አውጥተዋል፤ ነገር ግን... የሮም፣ የእስክንድርያ እና የጎል ነዋሪዎች ሌላ ሕግ አክብረው ነበር፤ ስለዚህ የአይሁድ እምነትን እንኳን ማስወገድ (Lightfoot, Joseph Barber. Saint Paul's Epistle to the Galatians: A Revised Text with Introduction, Notes and Dissertations. Published by Macmillan, 1881, pp. 317, 331)

የፋሲካ ስምስ? ይህ የፀሐይ መውጣት አምላክ እና 'የሰማይ ንግሥት' ኢሸታርን የሚጻረር ነው፡

ኢሸታር፣ እሷ የመራባት እና የጦርነት አምላክ ነበረች። ... ፋሲካ ወይም አስታርቴ በተግባር የጥንታዊ ባቢሎናዊ አምልኮ አንድ አይነት ነው። ደም የመውደድ ፍላጎት የነበራት ተዋጊዋ ንግሥት ሴሚራሚስ የተቋቋመች አምልኮ። (Kush H. Faces of the Hamitic People. Xlibris Corporation, 2010, p. 164)

ኢሸታር የቬኑስ ፕላኔት አካል እንደሆነች ተደርጋ ትታይ ነበር፣ እና ከፀሐይ አምላክ ሻማሽ እና ከጨረቃ አምላክ ሲን ጋር በመሆን የከዋክብት ትሪአድ ፈጠረች። (Littleton CS. Gods, Goddesses, and Mythology, Volume 6. Marshall Cavendish, 2005 p. 760)

መጽሐፍ ቅዱስ 'የሰማይን ንግሥት' ከማገልገል እንድንቆጡብ ያስጠነቅቃል፡-

¹⁷በይሁዳ ከተሞችና በኢየሱሳሌም ጎዳናዎች ላይ የሚያደርጉትን አታይምን?¹⁸ልጆች እንጨት ይሰበስባሉ፤ አባቶችም እሳት ያነድዳሉ፤ ሴቶችም ሊጥ ያበካሉ፤ ለሰማይ ንግሥት እንጀራ ይሠሩ ዘንድ፤ ያስቈጡኝም ዘንድ ለሌሎች አማልክት የመጠጥ ቊርባን ያፈሳሉ። (Jeremiah ^{7:17-19})

ኬኮቹ ከ'ትኩስ ክሮስ ዳቦዎች' ጋር ተመሳሳይ ነበሩ (Platt C. The Psychology of Social Life. Dodd & Mead, 1922, p. 71)። የሰማይ ንግሥት?

ኤርምያስ 7...**ለሰማይ ንግሥት ኬኮች**(ቁ. 18)። ምናልባት የባቢሎናውያን የመራባት አምላክ የሆነችው የቬኑስ አምላክ የሆነችው ኢሸታር ማጣቀሻ ሊሆን ይችላል። (የዊክሊፍ የመጽሐፍ ቅዱስ ሐተታ፣ የኤሌክትሮኒክስ የውሂብ ጎታ። የቅጂ መብት (ሐ) 1962 በሙዲ ፕሬስ)

ክርስቲያኖች በዓልን መጽሐፍ ቅዱስ የሚያወግዛትን ልማዶች በአረማውያን አምላክ ስም መሰየም አልነበረባቸውም። ሆኖም፣ ክርስቲያን ነን የሚሉ አብዛኞቹ ሰዎች በዚህ ረገድ ችግር ያለባቸው አይመስሉም።

የቅዱስ ሐሙስ እና የቅዱስ ቂርባን አስተናጋጅ

አንዳንዶች ለፋሲካ ሌላ ‘ምትክ’ በመሆን ‘የማውንዲ ሐሙስ’ ያከብራሉ። ከእነዚህ ውስጥ ጥቂቶቹ እነሆ *የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ* ስለሱ ያስተምራል፦

የቅዱስ ሐሙስ በዓል የቅዱስ ቂርባንን ሥርዓት በማክበር የሚያስታውስ ሲሆን ከቅዱስ ሳምንት ጋር በተያያዘ ከሚከበሩት በዓላት ሁሉ እጅግ ጥንታዊው ነው። በሮም የተለያዩ ተጨማሪ ሥነ ሥርዓቶች ቀደም ብለው በዚህ መታሰቢያ ላይ ተጨምረዋል... ይህም የቅዱስ ቂርባንን ሥርዓት አመታዊ በዓል ያመጣል። ...

ቅዱስ ሐሙስ በተከታታይ በሚከናወኑ የደስታ ባህሪ ያላቸው ሥነ ሥርዓቶች ተወስዷል፤ የኒዮፊቶች ጥምቀት፣ የንስሐ ጸሎት ማስታረቅ፣ የቅዱሳን ዘይቶች መቀደስ፣ የእግር መታጠብ እና የቅዱስ ቂርባን መታሰቢያ... (Leclercq H. Maundy Thursday. The Catholic Encyclopedia. Vol. 10. New York: Robert Appleton Company, 1911)

‘የቅዱስ ቂርባን ሥርዓት’ በመሠረቱ የሚያመለክተው ኢየሱስ ከፋሲካ ጋር የተያያዙ ምልክቶችን ስለመቀየሩ ነው። የሮም ቤተክርስቲያን ሥነ ሥርዓቶችን እንደጨመረች፣ ዓመታዊ በዓል እንደሆነ እና የእግር መታጠብ እንደሚተገበር አምናለች። በሌላ በታ የሮም ቤተክርስቲያን ተራ ሰዎች የእግር መታጠብ እንደሚያደርጉ አምናለች፣ ግን ያ ከእንግዲህ የእሱ ተግባር አይደለም (Thurston H. Washing of Feet and Hands. The Catholic Encyclopedia. Vol. 15. New York: Robert Appleton Company, 1912)።

አሁን የሮም ቤተክርስቲያን የምትጠቀምበት ‘የቅዱስ ቂርባን አስተናጋጅ’ ከመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች የተለየ ነው።

የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ ያስተምራል፦

የቅዱስ ቂርባን ቅድስና ለመቀበል የታሰበው እንጂ በተለምዶ አስተናጋጅ ተብሎ ይጠራል፣ እና ይህ ቃል እንዲሁ ለመሥዋዕቱ ዳቦና ወይን ሊተገበር

ቢችልም፣ በተለይ ለእንጀራው የተወሰነ ነው። በአሺድ መሠረት ቃሉ የመጣው ከሆስቲስ፣ ጠላት ነው። "ሆስቲስ አ ዶሚቲስ ሆስቲያ ኖሙን ሃቤት"፣ ምክንያቱም የጥንት ሰዎች የተሸነፉ ጠላቶቻቸውን ለአማልክት ሰለባ አድርገው ስለሚያቀርቡ ነው። ሆኖም፣ ሆስቲያ ከሆስቲሮ፣ ለመምታት፣ በፓኩሺየስ ውስጥ እንደተገኘ ሊሆን ይችላል... የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች... እንደ ምግብ የሚያገለግለውን ዳቦ ብቻ ይጠቀሙ ነበር። ቅርጹ ከዘመናችን ካለው የተለየ ይመስላል ነገር ግን ብዙም አይደለም። (Leclercq H. "Host" The Catholic Encyclopedia. Vol. 7. Nihil Obstat. June 1, 1910)

የጥንት ክርስቲያኖች ያልቦካ እንጀራ ይጠቀሙ ነበር፣ በአረማዊነት ውስጥ ጥቅም ላይ የዋለውን 'ፀሐይ' የሚመስል ክብ አስተናጋጅ አልነበረም።

የማርያም ትንሳኤ

የጥንት ክርስቲያኖች መጀመሪያ ላይ የኢየሱስን እናት ማርያምን አያከብሩም ነበር። ታዲያ የማርያምን ግምት የሚለው ሀሳብ የመጣው ከየት ነው?

በመሠረቱ፣ በአራተኛው ክፍለ ዘመን ከነበሩት አዋልድ ሥነ-ጽሑፍ (ወይም ምናልባትም በሦስተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ አካባቢ) -- ነገር ግን በዋናነት ከዚያ በኋላም ቢሆን። የካቶሊክ ኢፒፋኒየስ ለመመርመር ቢሞክርም፣ መቼ እንደተፈጠረ እርግጠኛ አልነበረም -- በግልጽ ከአረማዊ አምላክ አምልኮ ጋር የተያያዘ ነው (ፓናሪዮን ኦፍ ኤፒፋኒየስ፣ 78.11.4)።

የጥንት ሮማውያን ለዲያና አምላክ ከ1-3 ቀናት የሚዘልቅ በዓል ነበራቸው። በመጀመሪያው ቀን ወደ ምድር እንደመጣች ተነግሯል እና በሦስተኛው ቀን፣ ነሐሴ 15፣ እንደ ሰማይ ንግሥት ወደ ሰማይ መወሰኗን አክብረዋል። ይህ የካቶሊክ የማርያም መቀበያ በዓል ተመሳሳይ ቀን ነው (Kerr E. William Faulkner's Yoknapatawpha: "a Kind of Keystone in the Universe." Fordham Univ Press, 1985, p. 61)። አንዳንዶች ይህንን እንደ ድንገተኛ ወይም እንደ አጋጣሚ አድርገው አይቆጥሩትም (Green CMC. Roman religion and the cult of Diana at Aricia, Volume 0, Issues 521-85150. Cambridge University Press, 2007, p. 62; Frazer JG. The Magic Art and the Evolution of Kings V1, Volume 1. Kessinger Publishing, 2006, pp. 14-17)።

በዲያና እና በሌሎች የተለያዩ አማልክት መካከል ግንኙነት አለ እንዲሁም ብዙዎች ማርያምን ምን ያህል እንደሚመለከቱት (ፊሸር-ሃንሰን፣ ገጽ 49)። ሆኖም፣ የካቶሊክ ቅዱስ አውጉስቲን ዲያናን ከብዙ “ሐሰተኛ እና ውሸታም አማልክት” አንዷ እንደሆነች ገልጾታል (አውጉስቲን። የወንጌሎች ስምምነት፣ መጽሐፍ 1፣ ምዕራፍ 25)።

ይህ በሮም ቤተክርስቲያን ውስጥ ቢያንስ በከፊል በእስልምና ተጽዕኖ ምክንያት በይፋ ተቀባይነት እንዳገኘ ይጠረጠራል ምክንያቱም የመሐመድ 'ድንግል' ሴት ልጅ ፋጢማ ወደ ሰማይ እንደወጣች ተነግሯል። 'ግምቱ' በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተቀደሰ ቀን አይደለም። እንደገና የታሸገ 'የሰማይ ንግሥት' (Jeremiah 7:17-19)፣ አረማዊ ተሸካሚ ነው።

የሃሎዊን/የሁሉም ቅዱሳን ቀን

እንደ ቅዱስ ያለ ሰው የሕይወትና የሞት ትዝታ ማክበር የሚለው ሐሳብ ከቅዱሳት መጻሕፍት ጋር የሚቃረን ባይሆንም (Judges 11:38-40)፣ ቅዱሳንን ማክበርና ለእነሱ መስዋዕት ማድረግ ከሐዋርያዊ ትምህርቶች ጋር የሚቃረን ነው።

ሰይጣን ክርስቶስ እንዲሰግድለትና እንዲያመልከው ፈልጎ ነበር (Matthew 4:9)፣ ኢየሱስ ግን እምቢ አለ (Matthew 4:10)። ስምዖን ማጉስ (Acts 8:9-23) ተከታዮቹ እንዲያመልኩት/እንዲሰግዱለት እንዳበረታታ ተዘግቧል (ኢራኒየስ። አድቨርሰስ ሃሬሴስ፣ መጽሐፍ 1፣ ምዕራፍ 23፣ ቁጥር 1-5)።

ሐዋርያው ጴጥሮስ ስምዖን ማጉስን ከማውገዝ ባለፈ አንድ አሕዛብ እንዳይሰግድለት ወይም እንዳያከብረው ከልክሏል (Acts 10:25-26)። ሐዋርያው ጳውሎስ አሕዛብ ለእሱና ለበርናባስ እንዳይሠዉ ከልክሏል (Acts 14:11-18)። ሐዋርያት በመሠረቱ ሁለቱም ሰዎች እንደሆኑና ይህ መደረግ እንደሌለበት ተከራክረዋል። የጥንት ክርስቲያኖች ይህንን ተረድተው እንዲህ አላደረጉም። ይሁን እንጂ ከጊዜ በኋላ አንዳንድ መናፍቃን በሁለተኛው ክፍለ ዘመን መጨረሻ ላይ ቅርሶችን ማምለክ ጀመሩ።

ምንም እንኳን ሐዋርያዊ ልማድ ባይሆንም፣ በአራተኛውና በኋለኛው ክፍለ ዘመን የግሪክ-ሮማ አብያተ ክርስቲያናት ቅዱሳን ተብለው የሚጠሩትን ማክበር ትልቅ ችግር ሆኖ ተገኘ።

የሚከተለውን ልብ ይበሉ፦

የቤተ ክርስቲያን ባለሥልጣናት እንደ ሴልቲክ አማልክት፣ አረንጓዴው ሰው እና ባለ ሁለት ሴል ራሶች ያሉ የተለመዱ የፓፓን ምስሎችን በአብያተ ክርስቲያናት እና በካቴድራል ውስጥ በማካተት፣ ሕዝቡ አዲሱን ሃይማኖት መቀበልን ቀላል በማድረግ ከአሮጌ መንገዶች ወደ አዲሱ የሚደረገውን ሽግግር እንዲያቀላጥፍ የተነገረውን ሁለቱን መንፈሳዊ ወጎች በአጸምሯቸው ውስጥ እንዲቀላቀሉ አበረታተዋል። (Pesznecker S. Gargoyles: From the Archives of the Grey School of Wizardry. Career Press, 2006, p. 85)

በአንድ መጽሐፍ ውስጥ፣ ከላይ የተጠቀሰው አባባል ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት “ግሪጎሪ “ታላቁ” በ600 ዓ.ም አካባቢ የጻፉትን የሚከተለውን የተቆረጠ ቅጂ ከመጥቀስ በፊት ነበር፡

ለአውጉስቲን ንገረው፤ የአማልክትን ቤተመቅደሶች እንጂ በእነዚያ ቤተመቅደሶች ውስጥ ያሉትን ጣዖታት ማጥፋት የለበትም። በተቀደሰ ውሃ ካነጻቸው በኋላ የቅዱሳንን መሠዊያዎችና ቅርሶች በውስጣቸው ያኑር። ምክንያቱም እነዚያ ቤተመቅደሶች በሚገባ ከተገነቡ ሊለወጡ ይገባቸዋልና ከአጋንንት አምልኮ ለእውነተኛው አምላክ አገልግሎት። ... ስለዚህ፣ ቤተክርስቲያኖቻቸው በሚመረቁበት ቀን ወይም ቅርሶቻቸው በውስጣቸው በተጠበቁ የሰማዕታት በዓል ላይ፣ በአንድ ጊዜ በቤተ መቅደሶቻቸው ዙሪያ ጎጆዎችን ይገንቡ እና በዓሉን በሃይማኖታዊ ድግስ ያክብሩ። እንስሳትን የሚሠዉና የሚበሉት ከእንግዲህ ለዲያብሎስ መስዋዕት ሳይሆን ለእግዚአብሔር ክብር ሲሉ ነው። ሁሉን እንደሰጡ፣ ስለጠገቡ ያመሰግኑታል። (Gregory I: Letter to Abbot Mellitus. Epsitola 76, PL 77: 1215-1216)

ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ግሪጎሪ በአረማውያን ልማዶች ላይ መካተትን ይደግፋሉ። ሆኖም፣ መጽሐፍ ቅዱስ ይህንንና እነዚህን መሠዊያዎች እንደ አጋንንታዊ አምልኮ ይቃወማል (1 Corinthians 10:20-21)። ከዚህም በላይ መጽሐፍ ቅዱስ የኢየሱስን መሥዋዕት ካቀረበ በኋላ የእንስሳት መሥዋዕት አያስፈልግም (Hebrews 10:1-10) ሲል ያስተምራል። ከላይ የተጠቀሱትን ‘የቅዱሳን ቀናት’ መፍቀድ ይህ የአረማውያን አምልኮ ቅርስ መሆኑን እና በእውነትም የአጋንንት በዓላት መሆናቸውን ያሳያል።

ብዙዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተገቢ ያልሆነ አለባበስ ይለብሳሉ (1 Timothy 2:9) እና አንዳንድ ጊዜም በሃሎዊን ላይ እንደ ጠንቋይ (መጽሐፍ ቅዱስ የሚያወግዘው - Exodus 22:8)። ይህ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚስማማ በዓል አይደለም እና በእርግጥም የጥንት ክርስቲያኖች በዓል አልነበረም።

የሁሉም ቅዱሳን ቀን በሰባተኛው ክፍለ ዘመን ታወጀ፤ እና በኋላም ወደ ህዳር 1 ተዛወረ።^{፳፯} እና ከዚያ በፊት የነበረው ምሽት ሃሎዊን በመባል ይታወቅ ጀመር (የሜርሽማን ኤፍ. የሁሉም ቅዱሳን ቀን። የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ። ጥራዝ 1. ኒሂል ኦብስታት። መጋቢት 1፣ 1907)።

ጥቅምት 31 የጥንት ድሩይዶች ያስተዋሉት ቀን ነበር፡

ድሩይዶች እና በጥንታዊው ጋውል እና ብሪታንያ የነበሩት የካህናት ሥርዓት፣ በሃሎዊን ቀን መናፍስት፣ መናፍስት፣ ተረት፣ ጠንቋዮች እና ኤልፎች ሰዎችን ለመጉዳት እንደሚወጡ ያምኑ ነበር። ... ከእነዚህ የድሩይዶች እምነቶች የሚመጣው በአሁኑ ጊዜ በሃሎዊን በዓላት ላይ የጠንቋዮች፣ የመናፍስት እና የድመቶች አጠቃቀም ነው... ቅጠሎችን፣ ዱባዎችን እና የበቆሎ ግንዶችን እንደ የሃሎዊን ማስጌጫዎች የመጠቀም ልማድ የመጣው ከድሩይዶች ነው። የመጀመሪያዎቹ የአውሮፓ ሕዝቦችም ከድሩይዶች በዓል ጋር የሚመሳሰል በዓል ነበራቸው... በ700ዎቹ የሮማ ካቶሊክ ቤተክርስቲያን ህዳር 1ን የሁሉም ቅዱሳን ቀን ብላ ሰየመች። የድሮው የአረማውያን ልማዶች እና የክርስቲያን የበዓል ቀን ወደ ሃሎዊን በዓል ተጣምረው ነበር (Halloween. World Book Encyclopedia, vol 9. Chicago, 1966: 25-26)

አንድ የካቶሊክ ጸሐፊ የጻፈውን ነገር ማጤን ጠቃሚ ሊሆን ይችላል፡

አንድ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳስ የካቶሊክን የሙታን በዓል ከአረማውያን የሙታን በዓላት በላይ ለምን ያከብረዋል? ምክንያቱም የካቶሊክ በዓላት ቀጣይነት ያላቸው እና የአረማውያንን በዓላት ትርጉም የሚያሟሉ በመሆናቸው ነው። (Killian Brian. Halloween, as autumn celebration, reminder God's name is hallowed. Catholic Online International News. 10/31/06)

ብዙዎች ከሮም ቤተክርስቲያን ጋር የሚገናኙት ለእምነታቸው ሲሉ አረማዊ ግንኙነቶችን የሚወዱና የሚኩራሩበት እውነታ ነው። እነሱና ሁሉም እንደ

ትምህርት ምንጭ አድርገው ሊመለከቱት የሚገባው መጽሐፍ ቅዱስ ነው (2ኛ ጢሞቴዎስ 3:16) እና የአረማዊ አምልኮ ዓይነቶችን መጠቀምን ያወግዛል (ዘዳግም 12:29-32፤ ኤርምያስ 10:2-6፤ 1ኛ ቆሮንቶስ 10:21፤ 2ኛ ቆሮንቶስ 6:14-18)።

የገና በአል

መጽሐፍ ቅዱስ የኢየሱስን የልደት በዓል ጨምሮ የልደት በዓልን በፍጹም አይደግፍም። የጥንቷ የሮም ቤተክርስቲያን ገናንም ሆነ ሌላ የልደት በዓልን አታከብርም። የልደት በዓል በ3ኛው ክፍለ ዘመን መገባደጃ ላይ አሁንም በአርኖቢየስ ተወግዞ ነበር (Arnobius. Against the Heathen, Book I, Chapter 64)።

በተጨማሪም፣ ተርቱሊያን በክረምቱ ክብረ በዓላት ላይ የአበባ ጉንጉንና ስጦታ በመስጠት መሳተፍ የአረማውያንን አማልክት እንዲያይ እንደሚያደርግ አስጠንቅቋል። በታህሳስ መጨረሻ ላይ በአረማውያን ዘንድ የተከበረው ሳተርናሊያ የሚባል አንድ ክብረ በዓል ነበር።

ተርቱሊያን “የላቲን ሥነ-መለኮት አባት” ተብሎ የተጠራው እንደ ሳተርናሊያ (ስሙ ብዙ ማለት ከሚችል የአረማውያን አምላክ የመጣ) ያሉ የክረምት በዓላትን አውግዟል፤ እነዚህም እንደ ሳተርናሊያ (ስሙ ብዙ ማለት ነው) ወደ ገናነት የተለወጡ ናቸው።

ሚነርሻሊያ ለሚነርሻ እንደሆነች ያህል፣ ሳተርናሊያም ለሳተርን ናት፤ ሳተርናሊያ በሚከበርበት ወቅት እንኳ ትንንሽ ባሪያዎች እንኳ ግድ ሆኖባቸው ማክበር ያለባቸው የሳተርን በዓል ነው። እንዲሁም የአዲስ ዓመት ስጦታዎች መያዝ አለባቸው፣ ሴፕቲሞንቲየምም መከበር አለበት፤ የክረምት አጋማሽ ስጦታዎችና የውድ ዝምድና በዓልም ሁሉ መሰብሰብ አለባቸው፤ ትምህርት ቤቶች በአበባ ሊያጌጡ ይገባል፤ የካህናት ሚስቶችና የከተማ ባለሥልጣናት (ኤዲሌዎች) መሥዋዕት ያቀርባሉ፤ ትምህርት ቤቱም በተወሰኑት የተቀደሱ ቀናት ይከበራል። ተመሳሳይ ነገር በጣዖት የልደት በዓል ላይም ይፈጸማል፤ የዲያብሎስ ትርኢት ሁሉ ይጎበኛል። ታዲያ እነዚህ ነገሮች ለክርስቲያን ጌታ የሚስማሙ ናቸው ብሎ የሚያስብ ማነው፤ ጌታ ላልሆነ ሰውም ተስማሚ እንደሆኑ አድርጎ ከሚያስብ በስተቀር? (Tertullian. On Idolatry, Chapter X)

በተርቱሊያን ዘመን አካባቢ፣ የሮማ ጳጳሳት ዘፈረነስ (199-217) እና ካሊስተስ (217-222) የመደራደር እና የሙስና ስም ነበራቸው (ይህም እንደ ሂፖሊተስ (ሂፖሊተስ። የሁሉም መናፍቅነት ውድቅ ማድረግ፣ መጽሐፍ IX፣ ምዕራፍ VI) ባሉ የሮማ ካቶሊክ ቅዱሳን ተረጋግጧል እና በቤተክርስቲያናቸው ውስጥ ከአረማዊነት ጋር የሚስማሙ ሰዎችን ወዘተ ፈቅደዋል።

የሮማውያን ሳተርናሊያ እና የፋርስ ሚትራስ እምነት እራሳቸው ከጥንታዊው የባቢሎን ሚስጥራዊ አምልኮ - ከጥንታዊው የባቢሎን አምልኮ - የተወሰዱ ነበሩ። የጥንቶቹ ባቢሎናውያን ናምሩድን እንደ አዲስ የተወለደው ታሙዝ አድርገው ያከብሩ ነበር፣ ሁልጊዜ የማይረገፍ ዛፍን በማምለክ። መጽሐፍ ቅዱስ ሁልጊዜ የማይረገፍ ዛፍችን የሚመለከት አምልኮን ያወግዛል (Deuteronomy 12:2-3፤ Jeremiah 3:13፤ 10:2-6)።

ባቢሎናውያንም በክረምት ወቅት የፀሐይ ዳግም መወለድን አክብረዋል። ታህሳስ 25ኛ በመጨረሻም የኢየሱስ የልደት ቀን እንዲሆን ተመረጠ፤ ምክንያቱም ሳተርናሊያ እና ሌሎች የፀሐይ አማልክት አምልኮዎች በወቅቱ ይከናወኑ ስለነበር፡

በ354 ዓ.ም. የሮም ጳጳስ ሊበሪየስ ሕዝቡ ታግሣሥ 25 ቀን እንዲያከብሩት አዘዙ። ምናልባትም ይህንን ቀን የመረጠው የሮም ሕዝብ የፀሐይን ልደት እያከበሩ የሳተርን በዓል አድርገው ስላከበሩት ሊሆን ይችላል። (ሴክሪስት ኢኤች. ክሪስማስ። የዓለም መጽሐፍ ኢንሳይክሎፔዲያ፣ ጥራዝ 3። ፊልድ ኢንተርፕራይዞች የትምህርት ኮርፖሬሽን፣ ቺካጎ፣ 1966፣ ገጽ 408-417)

ሄሊዮስ ሚትራስ አንድ አምላክ ነው... እሱድ ለሚትራ ክብር ቅዱስ ሆኖ ይጠበቅ ነበር፣ እና የእያንዳንዱ ወር አስራ ስድስተኛው ቀን እንደ አስታራቂ የተቀደሰ ነበር።**ታህሳስ 25 ቀን የልደቱ ቀን፣ የናታሊስ ኢንቪክቲ፣ የክረምቱ ፀሐይ ዳግም መወለድ፣ በወቅቱ በነበረው አስቸጋሪ ሁኔታ ያልተሸነፈበት ቀን ሆኖ ይከበር ነበር።**(አፌንዜን ጄ. ሚትራስዝም። የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ፣ ጥራዝ X. ኒሂል ኦብስታት፣ ጥቅምት 1፣ 1911)

ንጉሠ ነገሥት ቆስጠንጢኖስ የፀሐይ አምላክ የሆነው ሚትራስ ተከታይ ነበር፤ እሱም ያልተሸነፈው ፀሐይ እንደሆነ ይታሰብ ነበር፤ ከመሬት በታች ባለ ዋሻ ውስጥ ካለ ድንጋይ የተወለደ ሰው ነበር። ምናልባትም በዚህ ምክንያት እናቱ ሄሌና ኢየሱስ

ከመሬት በታች ባለ ድንጋያማ ዋሻ ውስጥ ተወለደ የሚለውን የተሳሳተ ትምህርት ለማመን ወስኖ ይሆናል።

ሮም አሁን ይህንን ታስተምራለች (ይህ ደራሲም 'የትውልድ ቀን' በቫቲካን ከተማ ብዙ ጊዜ እንደታየ አይቷል)፤ ነገር ግን በሦስተኛው ክፍለ ዘመን ከደጋፊዎቹ አንዱ የሆነው ኮሞዲያኒስ የድንጋዩን አምላክ አውግዟል፡

ያልተሸነፈው ከድንጋይ ተወለደ፤ እንደ አምላክ ከተቆጠረ። እንግዲህ፤ በሌላ በኩል፤ ከእነዚህ ሁለቱ የመጀመሪያው የትኛው እንደሆነ ንገረን። ድንጋዩ እግዚአብሔርን አሸንፏል፤ ከዚያም የድንጋዩ ፈጣሪ መፈለግ አለበት። ከዚህም በላይ፤ አሁንም እንደ ሌባ ትመስለዋለህ፤ ምንም እንኳን አምላክ ቢሆን ኖሮ በስርቆት አልኖረም። በእርግጥ የምድርና የጭካኔ ተፈጥሮ ነበረው። እንዲሁም የሌሎችን ሰዎች በሬዎች ወደ ዋሻዎቹ ቀይሮታል፤ ልክ እንደ ሹልካን ልጅ ካከሰ። (ኮሞዲያኒስ። ስለ ክርስቲያን ተግሣጽ)

ኢየሱስ ከድንጋይ አልተወለደም፤ ነገር ግን ልደቱ በከፊል አሁን የሚገለጸው በዚህ መንገድ ነው። በታህሳስ 25 እንደተወለደ ማስተማርም እውነት አይደለም። ምሁራን እረኞች (እንደ መጽሐፍ ቅዱስ በLuke 2:8 ላይ እንደሚታየው) እስከ ታህሳስ 25 ድረስ በጫዳ ላይ ከመንጎቻቸው ጋር እንደማይሆኑ ይነገራሉ፤ እና በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሰው (Luke 2:1-5) “በክረምት ቆጠራ የማይቻል ነበር” (የገና በዓል። የካቶሊክ ኢንሳይክሎፔዲያ፤ 1908)።

ከገና በዓል ጋር የተያያዙት ብዙዎቹ ልማዶችና ልማዶች የመጡት እውነተኛ ምሁራን እንደሚያምኑት ከአረማዊ እምነት ነው። የኢየሱስ ሐዋርያትም ሆኑ የመጀመሪያዎቹ ተከታዮቻቸው ገናን አላከበሩም።

እንደገና የታሸጉ የፓጋን በዓላት

መጽሐፍ ቅዱስ ዓለማዊ በዓላትን (እንደ ንፁህ የነፃነት ቀን ማክበር ያሉ) ባይከለክልም፤ የጥንት ክርስቲያኖች ለሞቱ ቅዱሳን አይጸልዩም ወይም እንደ ሁሉም የቅዱሳን ቀን ወይም የገና በዓል ያሉ ነገሮችን አላከበሩም። ብዙ የአረማውያን አማልክት በመሠረቱ 'የአንድ ነገር አምላክ' ከመሆን ወደ 'የአንድ ነገር ቅዱስ' ተብለዋል።

አንዳንድ የአረማውያን ልማዶች ተለውጠው ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን እንደገና የታሸጉት አጋንንታዊ በዓላት አሁንም ክርስቲያናዊ አይደሉም፤ እንዲሁም ኢየሱስና የቀደሙት ተከታዮቹ ያከበሯቸው አይደሉም። ሰዎች የሚያከብሯቸው ብዙ በዓላት ከአረማዊነት የመጡ ናቸው፤ እና ከጥንታዊቷ የባቢሎን ምስጢራዊ ሃይማኖት ጋርም ግንኙነት አላቸው። እግዚአብሔር ነህምያን በባቢሎን ተጽዕኖ ሥር የነበሩትን የእስራኤል ልጆች ለመርዳት ሲልክ፤ ነህምያ ምን እንዳደረገ የተናገረውን ልብ ይበሉ፡

³⁰ከአረማዊ ነገር ሁሉ አነጻጻፋቸው። (Nehemiah 13:30)

አዲስ ኪዳን ስለ እምነት መሸነፍ እና “ታላቂቱ ባቢሎን ምስጢር” (Revelation 17:5) ያስጠነቅቃል። መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ሕዝቦች “ታላቂቱ ባቢሎን”ን በተመለከተ ምን ማድረግ እንዳለባቸው ያስተምራል፡

⁴ሕዝቤ ሆይ፡ በኃጢአት እንዳትተባበሩ ከመቅሠፍትዎም እንዳትቀበሉ ከእርስዎ ውጡ። (Revelation 18:4)

ክርስቲያኖች ፈተናንና ኃጢአትን መሸሽ አለባቸው (1 Corinthians 6:18፤ 2 Timothy 2:22)፤ መቀበልም ሆነ ማራመድ የለባቸውም። አረማዊ ልማዶችን ከእውነተኛው አምላክ አምልኮ ጋር ማዋሃድ የለባቸውም (1 Corinthians 10:19-21፤ 2 Corinthians 6:14-18)፤ ምንም እንኳን ባህል ቢሆንም (Matthew 15:3-9)።

11. የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት ወይስ ውሸቶች?

ምእመናን የትኞቹን ቀናት መጠበቅ አለባቸው?

ከ1600 ዓመታት በፊት፣ የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት በጸረ-ሴማዊው ጆን ክሪሶስተም ተወግዘዋል፣ እሱም አሁን የካቶሊክ እና የኦርቶዶክስ ቅዱስ እንደሆነ ይታሰባል። ከጥቂት ዓመታት በፊት፣ ፕሮቴስታንቱ ህትመት Christianity Today ጆን ክሪሶስተምን “የጥንቷ ቤተክርስቲያን ታላቅ ሰባኪ” ብሎ ጠርቶታል (John Chrysostom Early church's greatest preacher. Christianity Today, August 8, 2008)።

የሐንስ ክሪሶስቶም በ387 ዓ.ም. የመኸር ወቅት ቅዱስ ቀናትን በመቃወም በይፋ ሰብኳል፤ ምክንያቱም ክርስቶስን የሚናገሩ አንዳንዶች እነዚህን ቀናት እያከበሩ ነበር። በተለይም የመለከት በዓልን፣ የስርየት ቀንን (‘ጾምን... በደጅ’) እና የዳስ በዓልን ጠቅሷል።

የአዛኝና የመከራ አይሁዳውያን በዓላት በቅርቡ አንድ በአንድ እና በፍጥነት ይመጡብናል፤ የመለከት በዓል፣ የዳስ በዓል፣ የጾም በዓል። በእኛ ቡድን ውስጥ እንደኛ እንደሚያስቡ የሚናገሩ ብዙዎች አሉ። ሆኖም ከእነዚህ ውስጥ አንዳንዶቹ በዓላትን ይመለከታሉ፣ ሌሎች ደግሞ በዓላትን በማክበርና ጾማቸውን በማክበር ከአይሁድ ጋር ይቀላቀላሉ። ይህንን ጠማማ ልማድ ከቤተክርስቲያን አሁኑኑ ማስወጣት እፈልጋለሁ... የአይሁድ ሥርዓቶች የተከበሩና ታላቅ ከሆኑ፣ የእኛ ውሸቶች ናቸው... እግዚአብሔር በዓሎቻቸውን ይጠላል እና አንተም በእነሱ ትካፈላለህ? ይህን ወይም ያንን በዓል አላለም፣ ነገር ግን ሁሉንም በአንድ ላይ ተናግሯል።

የአይሁድ ክፉና ርኩስ ጾም አሁን በቤታችን ደርሷል። ጾም እንደሆነ አስባችሁ፣ ርኩስ ብዬ ስለጠራሁት አትደነቁ... አሁን ግን ዲያብሎስ ሚስቶቻችሁን ወደ መለከት በዓል ጠርቶ ለዚህ ጥሪ ጆሮአቸውን ስለሰጡ፣ አትከልክሏቸውም። በኃጢአተኝነት ክስ ራሳቸውን እንዲጠመዱ ፈቅዳችኋል፣ ወደ ሴሶኝነትም እንዲጎተቱ ፈቅዳችኋል። (John Chrysostom. Homily II Against the Jews I:1; III:4. Preached at Antioch, Syria on Sunday, September 5, 387 A.D.)

ጆን ክሪስቶም በሁለተኛው ክፍለ ዘመን በክልላቸው የነበረችው ቤተክርስቲያን አይሁዶች ባደረጉት ጊዜ ፋሲካን እንደምታከብር እና የካቶሊክ ቤተክርስቲያንም ጴንጤቆስጤን እንደጠበቀች ተገንዝቦ መሆን እንዳለበት መረዳት አስፈላጊ ነው። ስለዚህ፣ እሱ ያደረገውን በመስበክ፣ የሮማ እና የኦርቶዶክስ ካቶሊኮች ፋሲካንም ሆነ ጴንጤቆስጤን እንደምናከብር ሲናገሩ፣ የራሳቸው ቤተክርስቲያንን በመቃወም ሰብኳል - ምክንያቱም ሁለቱም በዓላት "ሁሉም አንድ ላይ" ይሆናሉ።

ከዚህም በላይ፣ ጆን ክሪስቶም አንድ ጊዜ “የአይሁዶች በዓል” ተብሎ የሚጠራውን ጴንጤቆስጤ (Chrysostom J. The homilies of S. John Chrysostom, Archbishop of Constantinople: on the Acts of the Apostles) በመደገፍ ጽፏል። ስለዚህ፣ ኢየሱስ ከሞት ከተነሳ በኋላ፣ ምእመናን በወቅቱ “የአይሁድ በዓል” ተብሎ በሚታሰበው በዓል ላይ መገኘት እንደሚያስፈልጋቸው አምኗል።

እግዚአብሔር እነዚያን ሁሉ ቀናት ቢቃወም ኖሮ ሐዋርያት ለምን ይጠብቋቸው ነበር? ግልጽ የሆነው ምክንያት የኢየሱስን ምሳሌ እየተከተሉ ስለነበር በሆነ መንገድ ተወግደዋል ብለው ለማመን ምንም ምክንያት ስላልነበራቸው ነው።

ቀደም ሲል እንደተጠቀሰው፣ አዲስ ኪዳን “የአይሁድ” ቅዱስ ቀናት ከሚባሉት ውስጥ አንዱን “ታላቅ” ብሎ ይጠራዋል። ከካቶሊክ ትርጉም የሚከተለውን ልብ ይበሉ፡

³⁷እና በመጨረሻው ላይ፣የበዓሉ ታላቅ ቀንኢየሱስ ቆሞ ጮኸ (John 7:37፣ Rheims New Testament)።

ታዲያ ማን ትክክል ነው?

የኢየሱስን ልማዶች የሚከተሉ ወይስ የሚያወግዟቸው?

በዚህ ጉዳይ ላይ ጆን ክሪስቶም በተወሰነ ደረጃ በትክክል እንደገለጸ አስታውስ፡

"የአይሁድ ሥርዓቶች የተከበሩና ታላቅ ከሆኑ፣ የእኛ ውሸቶች ናቸው።"

ታዲያ የትኞቹን ቀናት ማክበር አለባቸው? የትኞቹ "ታላቅ ቀን"እንደ መጽሐፍ ቅዱስ?

የትኞቹ ቀናት ውሸት ናቸው?

ጆን ክሪስቶም እንደ ገና እና ፋሲካ ባሉ አረማዊ ትስስር ቀናትን ይግፏል። በታህሳስ 25 ላይ ለገና በዓል ያቀረበው አመክንዮም በግልጽ የተሳሳተ እና በውሸት እና በተሳሳተ መረጃ ላይ የተመሠረተ ነበር (Addis WE, Arnold T. A Catholic Dictionary: Containing some Account of the Doctrine, Discipline, Rites, Ceremonies, Councils, and Religious Orders of the Catholic Church. Benziger Brothers, 1893, p. 178)።

የእግዚአብሔር ቀናት ውሸት እንዳልሆኑ ግልጽ መሆን አለበት፤ ነገር ግን የጆን ክሪስቶም (እና እሱ ያስተዋወቃቸውን እነዚያን ቀናት የተቀበሉት አብያተ ክርስቲያናት) በግልጽ ውሸት ነበሩ። የካቶሊክ ቅዱስ ቶማስ አኩዊናስ እንኳን ሰንበት እና በመሠረቱ ሁሉም የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱሳን ቀናት እንደነበሩ ጽፏል። «ለክርስቲያኖች ትርጉም (የቅዱስ ቶማስ አኩዊናስ Summa Theologica።)

የሚገርመው ነገር The Catholic Encyclopedia ረገርቱን ያካትታል፤ “የጳውሎሳዊያኑ ሰዎች ብዙውን ጊዜ የጥንታዊ እና የንጹህ ክርስትና ህልውና እንደሆኑ ተገልጾል (Fortescue A. Paulicians)። አንድ 11ኛክፍለ ዘመን ግሪክ-ሮማን እንደጻፈው ጳውሎስያውያን “የእግዚአብሔርን አምልኮ እንደ ጣዖት አምልኮ ይወክላሉ። የመስቀሉን ምልክትና የቅዱሳንን ሥዕሎች የምናከብር እኛ አሁንም አጋንንትን እያመለከን እንዳለን ሁሉ” (Conybeare F.C. Addend ix III in: The Key of Truth: A Manual of the Paulician Church of Armenia. Clarendon Press, Oxford, 1898, p. 149)።

ክርስቶስን የሚሉ ብዙዎች አጋንንታዊ በዓላትን አላግባብ እንዳከበሩ መገንዘባቸው አዲስ ነገር አይደለም፤ ባለፉት መቶ ዘመናትም በአንዳንድ ሰዎች ተወግዷል።

ወጎች እና/ወይስ መጽሐፍ ቅዱስ?

በፕላኔቷ ላይ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ለማክበር የሚሞክሩት በአንጻራዊ ሁኔታ ጥቂት ሰዎች ናቸው። ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚያመሳስሏቸው ሃይማኖት እንዳላቸው የሚናገሩ አብዛኞቹ ሌሎች ቀናትን ያከብራሉ።

አንዳንዶች ከቤተሰብ አባላት በሚደርስባቸው ጫና ምክንያት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ ሃይማኖታዊ በዓላትን ያከብራሉ። አንዳንዶች ከግብረተሰባቸው

እና/ወይም ከአሰሪዎቻቸው በሚደርስባቸው ጩና ምክንያት የመጽሐፍ ቅዱስን ቅዱስ ቀናት አያከብሩም።

ኢየሱስ እርሱን የተከተሉት ሰዎች ከቤተሰብ አባላት (Matthew 10:36) እና ከዓለም ጋር ችግር እንደሚገጥማቸው መጠበቅ እንዳለባቸው አስጠንቅቋል። እውነተኛ ተከታዮቹን ከሚጠላ ዓለም ጋር እንዲስማሙ አልነገራቸውም (John 15:18-19)፤ ነገር ግን ለፍጹምነት እንዲጣጣሩ (Matthew 5:48)።

አዲሱ ሊቪንግ ትርጉም ስለ እግዚአብሔር ሕዝቦች የሚከተለውን ያስተምራል፡

3ከክፉ ጋር አይደራደሩም፤ በመንገዱም ብቻ ይሄዳሉ። (Psalm 119:3)

ከክፋት ጋር ለመደራደር ፈቃደኛ ነህ? ሰይጣን ኃጢአትን መልካም አድርጎ ለማሳየት ይሞክራል (Genesis 3:1-6) እንዲሁም “የብርሃን መልአክ” መስሎ ይታያል (2 Corinthians 11:14-15)። ለአንተ መልካም መስለው ቢታዩህም እንኳ የእርሱን በዓላት ትጠብቃለህ?

የግሪኩ-ሮማውያን እምነቶች በዓላቶቻቸውን ማክበር በወግ ላይ የተመሠረተ እንደሆነ ያስባሉ - ነገር ግን ብዙውን ጊዜ እነዚያ ወጎች የሚጀምሩት ከአረማዊ እምነት ነው። ብዙዎቹ የቀድሞ (እና የአሁኑ) በእምነታቸው ውስጥ ያሉ መሪዎች እነዚህን ወጎች ስለደገፉ፤ ብዙዎች በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንዳላቸው አድርገው ያስባሉ።

ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የሚስማሙ ወጎች ጥሩ ቢሆኑም (1 Corinthians 11:2፤ 2 Thessalonians 2:15)፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚጋጩት ግን መጠበቅ የለባቸውም። አዲስ ኪዳን ይህንን ግልጽ እንደሚያደርገው ልብ ይበሉ፡

8እንደ ክርስቶስ ትምህርት ሳይሆን፤ እንደ ሰው ወግና እንደ ዓለም መሠረታዊ ሥርዓት ባለ ፍልስፍናና በከንቱ ማታለል ማንም እንዳያታልላችሁ ተጠንቀቁ። (Colossians 2:8)

3እርሱም መልሶ እንዲህ አላቸው፡- እናንተስ ስለ ወጋችሁ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ለምን ትተላለፋላችሁ?...7እናንተ ግብዞች፡ ኢሳይያስ ስለ እናንተ እንዲህ ብሎ ትንቢት ተናገረ።

8“እነዚህ ሰዎች በአፋቸው ወደ እኔ ይቀርባሉ፤ በከንፈራቸውም ያከብሩኛል፤ ልባቸው ግን ከእኔ የራቀ ነው።” የሰውንም ሥርዓት እያስተማሩ በከንቱ ያመልኩኛል” (Matthew 15:3, 7-9)።

የእግዚአብሔር ቃል ብዙዎች የማይገባቸውን ወጎች እንደተቀበሉ ይጠቅሳል፤ ይህንንም ሲገነዘቡ ንስሐ እንዲገቡ ያበረታታል፡-

19አቤቱ፣ ኃይሌና ምሽጌ፣ በመከራ ቀን መጠጊያዬ፣ አሕዛብ ከምድር ዳርቻ ወደ አንተ ይመጣሉ፤ አባቶቻችንም ውሸትን፣ ከንቱንና የማይረባውን ወርሰዋል ይላሉ (Jeremiah 16:19)።

መጽሐፍ ቅዱስ የውጭ ሃይማኖታዊ ምልክታዎች አጋንንታዊ እንደሆኑ ያስተምራል፡

16በባዕዳን አማልክት አስቀኑት፤ በርኩሶትም አስቈጡት።
17ለእግዚአብሔር ላልሆኑ ለአጋንንት፣ ለማያውቋቸው አማልክት፣ አባቶቻችሁ ለማይፈሩት ለአዳዲስ አማልክት፣ ለአዲስ መጤዎች ሠዉ። (Deuteronomy 32:16-17)

የዚህን ጽንሰ ሐሳብ ማረጋገጫ ከሚቹ የሮማ ካቶሊክ ፈረንሳዊ ካርዲናል ዣን-ጉዌኖል-ማሪ ዳኒሎ ልብ ይበሉ፡

የአረማዊው ዓለምና የክርስቲያን ቤተክርስቲያን ፈጽሞ የማይጣጣሙ ናቸው፤ አንድ ሰው በአንድ ጊዜ እግዚአብሔርንም ሆነ ጣዖትን ማገልገል አይችልም። (ዳኒዬል ፪. የላቲን ክርስትና አመጣጥ። በዴቪድ ስሚዝ እና በጆን ኦስቲን ቤከር የተተረጎመ። ዌስትሚኒስተር ፕሬስ፣ 1977፣ ገጽ 440)

በእርግጥም አረማዊው ዓለምና የክርስቲያን ቤተክርስቲያን ፈጽሞ የማይጣጣሙ ናቸው፤ አንድ ሰው በአንድ ጊዜ እግዚአብሔርንም ሆነ ጣዖትን ማገልገል አይችልም።

ሆኖም፣ ብዙዎች፣ በቤተክርስቲያኑ ውስጥም ጭምር፣ ዛሬ ይህንን የሚያደርጉት በክርስትና ቃላትና በተግባራዊ ለውጦች የተሻሻሉ የአረማውያን በዓላትን ሲያከብሩ ነው። ኢየሱስ “በቃሌ ብትኖሩ በእውነት ደቀ መዛሙርቴ ናችሁ። እውነትንም ታውቃላችሁ እውነትም አርነት ያወጣችኋል” እንዳለ ተረዱ (John 8:31-32)። የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት ከአረማዊነት ነፃ ያወጣናል።

ሐዋርያው ጳውሎስ የሚከተለውን ማስጠንቀቂያ አስቡበት፡-

¹⁴ከማያምኑ ጋር በማይመች አካሄድ አትጠመዱ፤ ጽድቅ ከዓመፅ ጋር ምን ጎብረት አለውና? ብርሃንም ከጨለማ ጋር ምን ጎብረት አለው?¹⁵ክርስቶስስ ከቤልሆር ጋር ምን ስምምነት አለው? ወይስ የሚያምን ከማያምን ጋር ምን ክፍል አለው?¹⁶የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ከጣዖቶች ጋር ምን ስምምነት አለው? እናንተ የሕያው እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ናችሁና። እግዚአብሔርም እንዲህ ሲል።

"በእነርሱ እኖራለሁ በመካከላቸውም እሄዳለሁ፤ እኔ አምላካቸው እሆናለሁ፤ እነርሱም ሕዝቤ ይሆናሉ።"

¹⁷ስለዚህ

"ከመካከላቸው ውጡና የተለያችሁ ሁኑ ይላል ጌታ። ርኩስ የሆነውን አትንኩ፤ እኔም እቀበላችኋለሁ።"

¹⁸"እኔ አባት እሆናችኋለሁ፤ እናንተም ወንድ ልጆቼና ሴት ልጆቼ ትሆናላችሁ ይላል ሁሉን የሚገዛ ጌታ።" (² Corinthians ^{6:14-18})

እግዚአብሔር ከአረማዊ ልማዶች ጋር የማይተባበሩትን ሰዎች አባት እንደሚሆን ልብ ይበሉ። እንደ አምልኮ አካል አድርገው ለሚቀበሏቸው ሰዎች አባት አይሆንም።

ምንም እንኳን አንዳንዶች አረማውያን እግዚአብሔርን የሚያስደስቱ ልማዶችን ቢያደርጉም፤ ራሳቸውን እያታለሉ ነው።

³²"እንደ አሕዛብ፤ እንደ እንጨትና ድንጋይ የሚያገለግሉ የዓለም ሕዝቦች መሆን እንፈልጋለን" ትላለህ። ነገር ግን በአእምሮህ ውስጥ ያለኸው ነገር ፈጽሞ አይፈጸምም። (Ezekiel ^{20:32} NIV)

²⁶ካህናቶቹ ሕጌን ያበላሻሉ፤ ቅዱሳን ነገሮቹንም ያረክሳሉ፤ ቅዱስና ርኩስ መካከል አይለዩም፤ በርኩስና በንጹሕ መካከል ምንም ልዩነት እንደሌለ ያስተምራሉ፤ እኔም በመካከላቸው እረክሳለሁ፤ ሰንበቶቼን ለመጠበቅ ዓይኖቻቸውን ጨፍነዋል። (Ezekiel ^{22:26} NIV)

እግዚአብሔር ለውጥ ያመጣል ይላል። በዚህ ፈንታ እሱን ከማስደሰት ይልቅ፤ የአረማውያን ልማዶችን ጨምሮ ቁጣውን ያመጣል (Ezekiel 30:13)! ስሜታዊ ዓላማዊ ልማዶችን መከላከል አጋንንታዊ ነው (James 3:13-15)።

የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት ወይስ ምን?

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔርን በዓላት ‘የተቀደሱ ጉባኤዎች’ (ለምሳሌ Numbers 28:26፤ 29:12) ወይም ‘የተቀደሱ በዓላት’ (Isaiah 30:29ን ተመልከት) በማለት ይጠራቸዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ የአረማውያንን በዓላት እንደ ስህተትና አጋንንታዊ ድርጊቶች በተደጋጋሚ ያወግዛል (1 Corinthians 10:20-21፤ 1 Timothy 4:1)። መጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑ በዓላትን ከእግዚአብሔር አምልኮ ጋር እንዳናጣምር ይናገራል (ዘማግም 32፤ ኤርምያስ 10፤ 1 Corinthians 10:20-21)።

ሆኖም ብዙዎች መጽሐፍ ቅዱስ የማይደግፈውን የአምልኮ ቀን መቁጠሪያ ለማክበር ወስነዋል።

ሐዋርያው ዮሐንስ ከክርስቶስ ተቃዋሚዎች ጋር የሚያያይዟቸውን ልማዶች መጠቀም (1ኛ ዮሐንስ 2:18-19)።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆኑት በዓላት በአጋንንት የተደገፉ ሲሆኑ በዘመናት ሁሉ የእግዚአብሔርን በቢሊዮኖች ላይ ያለውን ዕቅድ ለመደበቅ ረድተዋል።

ኢየሱስ እግዚአብሔር በእውነት መመለክ እንደሚፈልግ ተናግሯል፡-

24እግዚአብሔር መንፈስ ነው። የሚሰግዱም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱ ይገባል። (John 4:24፣ NJB)

እንደገና የታሸጉ አጋንንታዊ በዓላት እውነተኛውን አምላክ አያከብሩም። እግዚአብሔር በእርሱ እንድትታመኑና ነገሮችን በራሳችሁ መንገድ እንድታደርጉ ይፈልጋል (Proverbs 3:5-6)።

የመጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስ ቀናት የእግዚአብሔርን የመዳን እቅድ ለመሳል ይረዳሉ። በፋሲካ ኢየሱስ በከፈለው መስዋዕትነት ጀምሮ፣ ‘ያልበካ’ ሕይወት ለመኖር እስከ መጣር፣ በዚህ ዘመን የበኩራት ጥሪ (ጴንጤቆስጤ)፣ በራዕይ መለኮቶችና ትንሣኤ፣ ሰይጣን በኃጢአታችን ውስጥ ያለውን ሚና እና የክርስቶስን የስርዮት መስዋዕትነት ለማስታወስ፣ በምድር ላይ ያለውን የሺህ ዓመት የእግዚአብሔር መንግሥት (የዳስ በዓል) ለመምሰል፣ እግዚአብሔር ለሁሉም ሰው መዳንን እንደሚያቀርብ (የመጨረሻው ታላቅ ቀን)፣ የእግዚአብሔር ዕቅድ ክፍሎች ይገለጣሉ እና ለክርስቲያኖች የበለጠ ተጨባጭ ይሆናሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች ሐዋርያው ጳውሎስ ኢየሱስን እንደመሰለው ሁሉ እንዲከርጁ ይነግራቸዋል (1 Corinthians 11:1)።

ኢየሱስ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፉትን ቅዱስ ቀናት ጠብቋል (Luke 2:41-42፤ 22:7-19፤ John 7:10-38፤ 13)። እሱ እንዳስተማረው የእርሱን ምሳሌ መከተል አይገባህምን? (John 13:12-15)

ሐዋርያው ጳውሎስ የመጽሐፍ ቅዱስን ቅዱስ ቀናት ጠብቋል (Acts 18:21፤ 20:6,16፤ 21:18-24፤ 27:9፤ 28:17-18፤ 1 Corinthians 5:7-8፤ 16:8)። ጳውሎስ በአጋንንት ድርጊቶች ስለሚያዋርዷቸው ሰዎች አስጠንቅቋል (1 Corinthians 10:19-21)። የመጽሐፍ ቅዱስን አምላክ እንከተላለን የሚሉ ሰዎች ከአረማዊነት ሊጸዱ ይገባል (Nehemiah 13:30፤ 2 Peter 1:9)።

ሐዋርያው ዮሐንስ የመጽሐፍ ቅዱስን ቅዱስ ቀናት ጠብቋል፤ ነገር ግን ክርስቲያን ነን የሚሉ ሰዎች የእሱን ልማዶች እንደማይከተሉ አስጠንቅቋል።

¹⁸ልጆች ሆይ፡ የመጨረሻው ሰዓት ነው፡ የክርስቶስ ተቃዋሚም እንደሚመጣ እንደ ሰማችሁ፡ አሁንም እንኳ ብዙ የክርስቶስ ተቃዋሚዎች መጡ፤ በዚህም የመጨረሻው ሰዓት እንደ ሆነ እናውቃለን።
¹⁹ከእኛ ዘንድ ወጡ፡ ነገር ግን ከእኛ ወገን አልነበሩም፤ ከእኛ ወገን ሲሆኑ ከእኛ ጋር ጸንተው በኖሩ ነበር፤ ነገር ግን ከእኛ ወገን እንዳልሆኑ ይገለጡ ዘንድ ወጡ። (¹ John ^{2,18-19})

ክርስቲያኖች እንደ ዮሐንስ ሐዋርያት ሁሉ ቅዱስ ቀናትን ማክበር አለባቸው? ዮሐንስ እየጻፈው ክርስቲያን ነን የሚሉና ልማዶችን የማይከተሉ በሐሰት የክርስቶስ ተቃዋሚዎች እየሠሩ መሆኑን ነው።

ስለ ቅዱስ ቀናትና በዓላት ስንመጣ፤ ማንን ልንሰማ ይገባል? የእግዚአብሔርን ቃል ወይስ የሰውን ወጎች? ለወግ ተገቢ ቦታዎች ሊኖሩ ቢችሉም፤ ማንም ሰው ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የሚቃረንን ወጎች መቀበል የለበትም።

የእግዚአብሔር ቃል ለትምህርት ጠቃሚ ስለሆነ (2 Timothy 3:16)፤ ምናልባት ጴጥሮስና ሌሎች ሐዋርያት በዘመናቸው ለነበሩት የሃይማኖት መሪዎች ከሰጡት ምላሽ መማር አለብን፡

²⁹ከሰው ይልቅ ለእግዚአብሔር ልንታዘዝ ይገባል። (Acts ^{5:29})

የኢየሱስንና የሐዋርያትን ምሳሌ ትከተላለህ፤ የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት በእርሱ መንገድ ትጠብቃለህ፤ የሰዎች ጉባኤ ወግ እንዲያስቆምህ አትፈቅድም?

የእግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱሳዊ በዓላት የሆኑትን (ዘሌዋውያን 23:37) “የተቀደሱ ጉባኤዎች ነን” (ዘሌዋውያን 23:8፤21፤24፤27፤35፤36) የሚሉትን ታዳምጣለህ?

ኢየሱስ እንዲህ አለ፡

21ወንድሞቼ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው የሚያደርጉት ናቸው። (Luke 8:21)

አንተ በእርግጥ የኢየሱስ ወንድሞች ነህ? ክርስቲያኖች መሆን አለባቸው (Romans 8:29)። በእውነት ልንለይ ይገባናል (John 17:19)።

አንተ እና/ወይም ቤትህ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተህ ታደርገዋለህ? የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ወይም በአጋንንት ተመስጦ የተጻፉ ወጎችን ትጠብቃለህ?

"14ጌታን አገልግሉ! 15እግዚአብሔርንም ማምለክ ክፉ መስሎ ከታያችሁ፤ እንደ "በምድራቸው የምትኖሩባቸው አረማውያን አማልክት" የምታመልኩትን ዛሬ ምረጡ። እኔና ቤቴ ግን እግዚአብሔርን እናመልካለን" (Joshua 24:14-15)።

የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ይምረጡ።

ቅዱስ ቀናት	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
	የፋሲካ ምሽት እገልግሎት ፀሐይ ስትጠልቅ ይጀምራል							
	መጋ	ሚያ	ሚያ	መጋ	ሚያ	ሚያ	መጋ	ሚያ
	31	20	9	29	16	6	25	12
ሁሉም ቅዱስ ቀናት በላፈው ምሽት ፀሐይ ስትጠልቅ ይጀምራሉ								
የቂጣ (ያልበካ ዳቦ) በዓል የመጀመሪያ ቀን	ሚያ	ሚያ	ሚያ	መጋ	ሚያ	ሚያ	መጋ	ሚያ
	2	22	11	31	18	8	27	14
የቂጣ (ያልበካ ዳቦ) በዓል የመጨረሻ ቀን	ሚያ	ሚያ	ሚያ	ሚያ	ሚያ	ሚያ	ሚያ	ሚያ
	8	28	17	6	24	14	2	20
እንጦቆስጤ	ግንቦ	ሰኔ	ሰኔ	ግንቦ	ሰኔ	ሰኔ	ግንቦ	ሰኔ
	24	13	4	20	9	1	16	5
የመላከት በዓል	መስ	ጥቅም	መስ	መስ	መስ	መስ	መስ	መስ
	12	2	21	10	28	18	6	24
የስርዐት ቀን	መስ	ጥቅም	መስ	መስ	ጥቅም	መስ	መስ	ጥቅም
	21	11	30	19	7	27	15	3
የዳስ በዓል	መስ	ጥቅም	ጥቅም	መስ	ጥቅም	ጥቅም	መስ	ጥቅም
	26	16	5	24	12	2	20	8
የመጨረሻው ታላቅ ቀን	ጥቅም	ጥቅም	ጥቅም	ጥቅም	ጥቅም	ጥቅም	መስ	ጥቅም
	3	23	12	1	19	9	27	15

የእምላክ ቀን ከፀሐይ መጥለቅ እስከ ፀሐይ መጥለቅ ይቆጠራል። በዚህ ምክንያት ከላይ የተዘረዘሩት ቅዱስ ቀናት ሁሉ፣ ከፋሲካ ምሽት በስተቀር፣ በተጠቀሰው ቀን ከመድረሱ በፊት በላው ምሽት ይጀምራሉ።

ለምሳሌ፣ በ2026 ዓ.ም. የቂጣ በዓል የመጀመሪያ ቀን ሚያዝያ 1 ፀሐይ ስትጠልቅ ይጀምርና እስከ ሚያዝያ 2 ፀሐይ መጥለቅ ድረስ ይቀጥላል።

Continuing Church of God

USA Offices of the Continuing Church of God are located at: PO Box 109,
Grover Beach, California, 93483 USA.

Continuing Church of God (CCOG) Websites

CCOG.ASIAይህ ድረ ገጽ በእስያ ላይ ያተኮረ ሲሆን በተለያዩ የእስያ ቋንቋዎች የተጻፉ ጽሑፎችን እንዲሁም አንዳንድ በእንግሊዝኛ የተጻፉ ጽሑፎችን ይዟል።

CCOG.INይህ ድረ ገጽ የህንድ ቅርስ ለሆኑ ሰዎች የታለመ ነው። በእንግሊዝኛ ቋንቋ እና በተለያዩ የህንድ ቋንቋዎች የተዘጋጁ ቁሳቁሶችን ይዟል።

CCOG.EUይህ ድረ ገጽ ወደ አውሮፓ ኢላማ የተደረገ ነው። በተለያዩ የአውሮፓ ቋንቋዎች የተዘጋጁ ቁሳቁሶችን ይዟል።

CCOG.NZይህ ድረ ገጽ ኒውዚላንድን እና ሌሎች የእንግሊዝ ዝርያ ያላቸውን ሰዎች ኢላማ ያደረገ ነው።

CCOG.ORGይህ የዋናው ድህረ ገጽ ነው-Continuing Church of God።

በሁሉም አህጉራት ላይ ሰዎችን ያገለግላል። ሳምንታዊ እና የቅዱስ ቀን ስብከቶችን ጨምሮ ጽሑፎችን፣ አገናኞችን እና ቪዲዮዎችን ይዟል።

CCOGAFRICA.ORGይህ ድረ-ገጽ በአፍሪካ ውስጥ ላሉ ሰዎች የታለመ ነው።

CCOGCANADA.CAይህ ድረ ገጽ በካናዳ ውስጥ ላሉ ሰዎች ኢላማ የተደረገ ነው።

CDLIDD.ESLa Continuación de la Iglesia de Dios። ይህ ለሚከተሉት

የስፓኒሽ ቋንቋ ድህረ ገጽ ነው።Continuing Church of God።

PNIND.PH Patuloy na Iglesia ng Diyos. ይህ በእንግሊዝኛ እና በታጋሎግ ቋንቋዎች መረጃ የያዘ የፊሊፒንስ ድህረ ገጽ ነው።

የዜና እና የታሪክ ድረ-ገጾች

COGWRITER.COMይህ ድህረ ገጽ ዋና የአዋጅ መሳሪያ ሲሆን ዜና፣ አስተምህሮ፣ ታሪካዊ ጽሑፎች፣ ቪዲዮዎች እና ትንቢታዊ ዝማኔዎች አሉት።

CHURCHHISTORYBOOK.COMይህ ስለ ቤተክርስቲያን ታሪክ ጽሑፎችን እና መረጃዎችን የያዘ ለማስታወስ ቀላል የሆነ ድህረ ገጽ ነው።

BIBLENEWSPROPHECY.NETይህ የዜና እና የመጽሐፍ ቅዱስ ርዕሶችን የሚሸፍን የመስመር ላይ የፌዴራ ድህረ ገጽ ነው።

የዩፒቲቪ የቪዲዮ ቻናሎች ለስብከቶች እና ለአጭር ስብከቶች

BibleNewsProphecy ቻናል. PCCOG የአጭር ስብከት ቪዲዮዎች።
 CCOGAfrica ቻናል. PCCOG መልዕክቶች በአፍሪካ ቋንቋዎች።
 CDLIDDSermones ቻናል. PCCOG መልዕክቶች በስፓኒሽ ቋንቋ።
 ContinuingCOG ቻናል. PCCOG የቪዲዮ ስብከቶች።

የእግዚአብሔር ቅዱስ ቀናት ወይስ የአጋንንት በዓላት?

ስለ በዓላት ስታስብ ወደ አእምሮህ የሚመጣው ምንድን ነው? ስለ አረንጓዴ ዛፎች፣
 የአበባ ጉንጉኖች፣ ጥንቅሎች፣ እንቁላሎች፣ ትኩስ መስቀል ዳቦዎች እና የጠንቋዮች
 አልባሳት ታስባለህ?

ሆኖም ግን ከእነዚህ ምልክቶች ውስጥ አንዳቸውም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተደገፉ
 አይደሉም። መጽሐፍ ቅዱስ በትክክል ምን እንደሚያስተምር ታውቃለህ?

ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ሲል ጽፏል፦

19 እንግዲህ ምን እላለሁ? ጣዖት ከንቱ ነው ወይስ ለጣዖት የተሠዋ ነገር ምናምን
 ነው? 20 ነገር ግን አሕዛብ የሚሠወት ለአጋንንት ነው እንጂ ለእግዚአብሔር
 አይደለም፤ ከአጋንንትም ጋር ኅብረት እንዲኖራችሁ አልፈልግም። 21 የጌታን
 ጽዋና የአጋንንትን ጽዋ መጣጣት አትችሉም፤ ከጌታም ማዕድና ከአጋንንት ማዕድ
 መካፈል አትችሉም። 22 ወይስ ጌታን እናስቀናውን? ከእርሱ ይልቅ
 እንበረታለን? (1 Corinthians 10:19-22)።

የእግዚአብሔርን ቅዱስ ቀናት ወይስ አፖንንታዊ በዓላትን ማክበር አለብህ?